

Muzej ljudske revolucije Slovenije, Ljubljana in Gorenjski muzej, Kranj sta v ponedeljek, 26. novembra, v počastitev dneva republike odprla razstavo Partizanska saniteta v Sloveniji. — Foto: F. Perdan

Leto XXVI. Številka 92

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Račoveljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, sreda, 28. 11. 1973

Cena 70 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ljudski praznik v socialistični republiki

26. in 27. novembra 1942 v Bihacu ustanovljeni AVNOJ je postal skupni politični predstavnik jugoslovanskih narodov v narodnoosvobodilnem boju. Na ozemlju Slovenije se je v tistem času pravkar zaključevala velika italijanska ofenziva pa se zato Slovenci prvega zasedanja zaradi prekinjenih zvez nismo mogli udeležiti. Sklepe prvega zasedanja smo takrat močno poudarjali, ker so jasno začrtali prve obrise nove demokratične Jugoslavije, ljudske Jugoslavije, domovine svobodnih in enakopravnih narodov. Med veliko italijansko ofenzivo in po njej so izdajalci vseh vrst poskušali razbiti enotnost narodnoosvobodilnega boja, zato so sklepi postali pomembno politično orožje. Obilo, vsestransko, in kar se da učinkovito smo ga uporabljali v boju zoper okupatorje in izdajalce naroda.

Leto 1943 predstavlja izreden vzpon narodnoosvobodilnega boja še posebej za nas Slovence. Pugleški zbor aktivistov OF je dokončno utrdil enotnost te dragocene organizacije, nepogrešljive za enotno akcijo vseh ustvarjalnih sil naroda. Kapitulacija fašistične Italije, volitve v Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in zborovanje samo — vse to je pokazalo moč in popolno enotnost vseh slojev slovenskega naroda za nadaljevanje boja, skupno z bratskimi narodi Jugoslavije, do popolne osvoboditve. Na zboru izvoljena 42-članska delegacija za drugo zasedanje AVNOJ je imela vsa pooblastila in jasne smernice glede nadaljnje usode slovenskega naroda v družini narodov Jugoslavije.

Pričakovanja so se izpolnila. 142 delegatov vseh jugoslovanskih narodov je 29. in 30. novembra

položilo temelje novi, demokratični, federativni Jugoslaviji. Najbolje pa je označil njen značaj tedaj splošni ljudski naziv »Titova Jugoslavija«.

Sklepi drugega zasedanja AVNOJ so merili daleč naprej, preko svojega časa in razmer, v katerih so nastajali. Begunski kraljevski vladi so odrekli pravico zastopati narode Jugoslavije, prepovedali kralju Petru vrnitev v domovino, podelili tovarišu Titu naslov maršala Jugoslavije, ustanovili državno komisijo za ugotavljanje zločinov okupatorjev in domačih izdajalcev ter potrdili odloke SNOO in ZAVNOH o priključitvi Istre, Slovenskega primorja in delov Hrvaškega primorja k Jugoslaviji. AVNOJ je postal najvišji organ ljudske oblasti z izvršilnim organom NKOJ, ki mu je predsedoval tovariš Tito.

AVNOJ ni bil zeleni otrok velikih sil protifašistične zveze. Naši narodi, s komunisti v prvih vrstah, pa so ga v trpljenju, boju in krvi, iz ljubezni do življenja v svobodi rodili za trajen blagor narodov Jugoslavije. Osnovne sestavine vsega nadaljnega razvoja socialistične federativne republike Jugoslavije so v zametku že v sklepih drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu. Svarilen in ohrabrujoč zgled so malim in srednjim narodom in državam, da je mogoče, če se ljudstvo tako odloči, izbojevati in ohraniti svobodo. AVNOJ je naš ponos in obveznost hkrati. Nič, kar smo dosegli, ni trajno, če se stalno ne bogati z novo vsebino, ki krepi voljo in moč, da smo pripravljeni braniti preteklost in sedanost za bodočnost — vedno popolnejšo samoupravno ureditev vseh medčloveških odnosov doma in v svetu.

Franc Kimovec-Žiga

Na osrednji proslavi v Jajcu bo danes govoril Josip Broz-Tito

30. obletnico ustanovitve nove Jugoslavije proslavljamo v znamenju velikih uspehov socialističnega razvoja. Mednje sodijo tudi najnovejše ustavne spremembe, ki pomenijo nadaljevanje sklepov sprejetih na II. zasedanju Avnoja.

Osrednja proslava bo drevi v Jajcu. Na njej bo govoril predsednik SFRJ Josip Broz-Tito. Slovesne seje se bo udeležilo 552 delegatov — 181 preživelih udeležencev II. zasedanja Avnoja, delegati republik, pokrajin, predstavniki zvezne skupščine, predstavniki SFRJ, SZDLJ, sindikatov, zveze borcev, zveze mladine in drugih.

Po seji bo koncert, sestavljen iz glasbenih del, zloženih posebej za ta jubilej. Sodelovali bodo umetniki iz vseh naših republik in pokrajin. V Jajcu so se že včeraj začele različne kulturne prireditve, ki trajajo tudi danes. Tako so odprli razstavo 30 let socialistične revolucije in prikazali dokumentarni film Jugoslavija danes. V rekordnem času so v Jajcu zgradili tudi hotel Jezero. V proslavljanje pa se je vključila tudi Skupnost jugoslovanskih PTT podjetij, ki je izdala pošne znamke s podobami osmih narodnih herojev iz vseh republik in pokrajin.

A. Ž.

Naslednja številka bo izšla

v sredo,
5. decembra

Naročnik:

XIV. NOVOLETNI SEJEM V KRANJU OD 16. DO 26. DECEMBRA 1973

Cilji niso v nevarnosti

Zbor narodov in gospodarski zbor zvezne skupščine sta ocenila analizo zveznega izvršnega sveta o uresničevanju srednjeročnega razvoja Jugoslavije. Član ZIS in direktor zveznega zavoda za družbeno planiranje dr. Borisava Jović je dejal, da smo po treh letih spoznali, kako zapletene so naloge, ki smo si jih zastavili. Doseženi rezultati so pomembni, vendar ne zadoščajo. Pričakujemo lahko, da bomo ob upoštevanju ustavnih sprememb dosegli večjo produktivnost dela in učinkovitejšo porabo sredstev. Okrepiti moramo stabilnost in likvidnost gospodarstva. To bo olajšalo izpeljavo drugih planskih ciljev, ki niso v nevarnosti.

Tito naj vodi SFRJ

Ta predlog šeste javne tribune klubov samoupravljavcev Jugoslavije v Pančevu so poslali zvezni skupščini. V predlogu se zavzemajo, naj bi tovariša Tita izvolili za do smrtne predsednika SFRJ. Poudarili so, da se predstavniki združenega dela v vsej državi globoko zavedajo revolucionarne vloge tovariša Tita v uresničevanju razrednih zgodovinskih interesov delavskega razreda ter v ustvarjanju novih odnosov.

Nova tovarna

Danes bodo na Gortini (Radlje ob Dravi) odprli novo tovarno jeklenega granulata organizacije združenega dela Gorenje — Muta. V tovarni bodo na leto izdelali 4000 ton jeklenega granulata. Razen tega bodo izdelovali tudi kosilnice in enosne traktorje.

Urejanje kmetij

V ptujski občini bodo letos vložili v organizirano urejanje kmetij prek 10 milijonov dinarjev. Do začetka tega leta so usmerili 64 kmetij, letos jih bodo okrog 100, do konca srednjeročnega obdobja bodo uredili 400 kmetij, v dolgoročnem načrtu pa so jih predvideli 3000.

Pomilostitev

Predsedstvo SFRJ je obravnavalo predlog socialističnih republik in pokrajin o pomilostitvi obsojencev ob dnevu republike. Predsedstvo je sklenilo, da bo del obsojencev oprostil nadaljnega prestajanja kazni, delu obsojencev pa kazen zmanjšalo.

Nafta že na Reki

V naftnem pristanišču na Reki so že začeli pristajati tankerji z nafto in bencinom iz severnoafriških držav. Tako je grški tanker že izkrcal 25.000 ton nafte, ki jo je pripeljal iz Libije. Dva ciprska tankerja sta pripeljala nafto in bencin iz Alžirije; prvi je pripeljal 18.700 ton nafte, drugi pa 12.000 ton bencina. 1. decembra pričakujejo na Reki tanker, ki bo pripeljal 80.000 ton nafte.

V Lenartu tovarna radiatorjev

V Lenartu v Slovenskih goricah so v soboto slovesno izročili namenu novo tovarno aluminijastih radiatorjev, ki je temeljna organizacija združenega dela Mariborske livarne. Ze prihodnje leto bodo izdelali okrog 1000 ton radiatorjev. V obratu bo zaposlenih 90 delavcev. Ob otvoritvi je govoril predsednik IS SRS inž. Andrej Marinc.

Združenje kemične industrije

Pooblaščen predstavniki 40 delovnih organizacij slovenske kemične industrije ter kemijskega inštituta Boris Kidrič in inštituta Jožef Stefan so v Ljubljani podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti Združene kemične industrije. Za sporazum se je izreklo 20.000 delavcev te panoge.

Pred tridesetimi leti v Žireh

Ko je v Jajcu zasedala prva jugoslovanska skupščina, je bila v Žireh splošna mobilizacija za partizansko vojsko

Jugoslavija jutri praznuje trideseti rojstni dan. 29. novembra 1943. leta se je v bosanskem mestecu Jajce zbralo 170 delegatov iz vseh koncev države na drugem zasedanju Avnoja, ki je postavilo temelje novi Jugoslaviji. Hkrati pa je dokazalo sovražnikom in tudi zaveznikom, da morajo resno računati s partizansko vojsko in ljudsko revolucijo, ki bo pometla s starimi odnosi in ne bo dopustila urejanja naših notranjih razmer v interesu velikih sil in po nam tujih merilih. To so dokazovala tudi svobodna ozemlja, ki so znotraj sovražnikovih obročev živela popolnoma suvereno z izvoljenimi organi ljudske oblasti.

Tudi na Gorenjskem so bili v tem času nekateri kraji svobodni. 23. oktobra 1943. leta so borci Vojkove brigade pregnali Nemce iz žirovske kotline in nastalo je svobodno ozemlje, ki je segalo od obronkov hribov za Žirmi, do Sovodnja, Fužin, Kladij in Žirovskega vrha.

Jože Košir, ki je bil prvi predsednik narodnoosvobodilnega odbora v Žireh, se teh dogodkov spominja:

»Ko so Nemci zapuščali Žiri, so izropali vse, kar je bilo vredno in se je dalo odnesti. Prazne so bile trgovine in čevljarске delavnice. Vendar so Žirovci prvi dan svobode praznovali veselo in so z navdušenjem sprejemali partizansko vojsko. Aktivisti OF pa smo se zbrali pri Koklju na Lednici, kjer smo izvolili prvi narodnoosvobodilni odbor, ki je takoj prevzel politično in gospodarsko oblast v kraju in poskrbel tudi za kulturno življenje. Imenovali smo gospodarsko komisijo, ki je skrbel za obleko in hrano borcev in za prehrano tistih družin, ki so imele očete v partizanih. Člani odbora so tudi dobili nalogo, da takoj organizirajo delo v šiviljskih in čevljarjskih delavnicah. Bližala se je zima in patizani so potrebovali toplo obutev in obleko. Vsi smo delali z velikim navdušenjem.«

»Ste pripravili partizanske mitinge?«

»Ze prvi dan svobode, je bilo ljudsko zborovanje. Žirovce sta z uspehi partizanske vojske seznanila komandant Vojkove brigade Milan Tominč in rajonski sekretar KPS Milan Žakelj. Pravi miting pa je bil zadnjega oktobra. Na tem mitingu smo že zbirali nove prostovoljce in tudi že napovedali mobilizacijo vseh za orožje sposobnih moških. Zadnji miting pa je bil 14. novembra, vendar se ga je udeležilo zelo malo partizanov, ker se je začela velika nemška ofenziva proti osvobojenemu ozemlju v Sloveniji.«

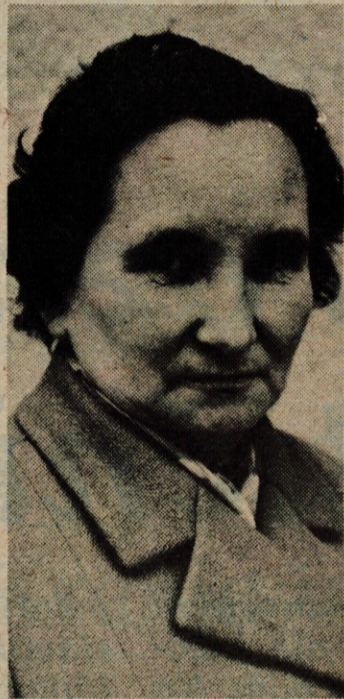
»Tudi proti Žirem?«

»Tudi. Dobro se spominjam, najhujši napad je bil že 15. novembra. Gosto je naletaval sneg in sproti brisal sledove za partizani, ki smo se umikali prek Žirovskega vrha in Lavrovca. Hkrati z Nemci so se pripravili v Žiri tudi prvi belogardisti, ki so imeli postojanko na Vrhju. Vsi skupaj so se strahovito znašali nad prebivalstvom. Streljali so talce, požgali več domačij in odganjali ljudi v internacijo. Približno po treh dneh so se začeli umikati. Spet so ropali in kradli po hišah.«

»Ste vedeli, da je bila konec novembra v Jajcu izvoljena prva vlada nove Jugoslavije?«

»S sklepi Avnoja smo se seznanili šele dober mesec po zasedanju.

Kurir je sporočilo izročil, ko smo pripravljali miting na Sovodnju. 29. novembra smo v Žireh izvedli mobilizacijo vseh moških, starih do 45 let. Za to akcijo smo se odločili zaradi nastajanja postojank bele garde v Rovtah in na Vrhju, ki so vabila fante in može v svoje vrste z najrazličnejšimi obljubami. Ponovno smo morali poživiti tudi dejavnost NOO, ženske organizacije in organizacije mladine, ki ga je prekinila ofenziva.«

Naslednja sogovornica je Francka Jereb. Tudi ona je bila članica prvega narodnoosvobodilnega odbora.

»Vsak član NOO je takoj ob izvolitvi dobil določeno nalogo, ki jo je moral čimprej izvesti. Mene so določili, da organiziram šiviljsko delavnico v Žireh, v kateri bomo šivale obleko in perilo za partizane. Delavnico smo uredile v Vrabčevi hiši in do ofenzive je bila brigada vsaj za silo oblečena in obuta. Moški so namreč kar tekmovali, kdo bo izdelal več čevljev. Da je bila večina Žirovcev čevljarjev, pa je znano.«

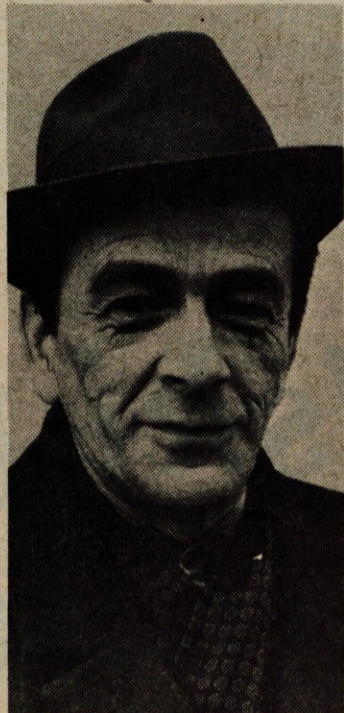
»Kje ste dočakali ofenzivo?«

»V začetku novembra sem skupaj z nekaterimi drugimi tovariši iz Žirov odšla v partijsko šolo na Vojško nad Idrijo. Tam sem tudi preživela ofenzivo. Ko smo se vrnili v Žiri, je tu vladalo pravo mrtvilo. Narodnoosvobodilni odbor se je razšel in tudi organizacije so prenehale delati. Delala je le gospodarska komisija. Zato smo komunisti takoj dobili nalogo, da moramo na teren in da poskrbimo, da se bo življenje v Žireh spet normaliziralo.«

»Kaj ste delali?«

»Pomagali smo ustanavljati vaške odbore OF, odbore slovenske protifašistične zveze žena, odbore slovenske mladine in tudi partijske celice. Posebno velikega pomena so bile partijske celice, ki so vodile vso drugo dejavnost. Bile so resnični

nosilec odpora kakor tudi pobudniki in usmerjevalci dela odborov OF, SPZZ in organizacij mladine. Proti koncu meseca so se na žirovsko območje vrnile partizanske enote, zato je bilo delo takoj lažje in smo se lahko bolj svobodno gibali.«

Milan Žakelj je bil 1943. leta sekretar rajonskega komiteja KPS. Pomagal je pri ustanovitvi prvega NOO v Žireh in pri sestavi njegovega delovnega programa.

»Rajonski komite je bil ob osvoboditvi Žirov v bližini vasi. Zato smo se takoj zavzeli, da se v Žireh čimprej oblikuje ljudska oblast. Zlasti je bilo važno, da se poskrbi za prehrano in zaposlitev ljudi. Imeli smo že nekaj izkušenj, zato je delo hitro steklo. Posebno dobro se je odrezala gospodarska komisija, saj je vse do konca vojne skrbel za obleko in obutev ter je prehranjevala partizane na njihovem območju, hkrati pa skrbel, da je imelo približno 300 družin, katerih hranilci so bili v partizanih, vsak dan kosilo na mizi. V Žireh je bil rajonski komite zadrževal približno mesec dni, potem pa smo odšli v partijsko šolo na Primorsko.«

»Ste v partijski šoli vedeli za zgodovinsko zašedanje v Jajcu?«

»Vedeli smo le, da je proti Bosni odšla slovenska delegacija, več pa nam tedaj ni bilo znanega. Dobro pa se spominjam dne, ko je kurir prinesel pošto s sklepi in odloki Avnoja. Bili smo zelo navdušeni. Posebno veliko veselje je vladalo med Primorci, saj je Avnoj med drugimi sprejel tudi odlok o priključitvi tega dela slovenske dežele k Jugoslaviji. Na podlagi odlokov smo vsi udeleženci šole takoj dobili nalogo, da se vrnemo v partizanske enote in na teren, kjer bomo soborce in civilno prebivalstvo seznanjali s sklepi Avnoja, rasti naše državnosti in položajem na bojiščih.«

L. Bogataj

Kranj, 27. novembra — Med prvimi na Gorenjskem smo danes dopoldne tudi v našem podjetju slovesno podpisali samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij združenega dela. V prvem členu sporazuma je zapisano: »S tem sporazumom se delavci, vključeni v temeljnih organizacijah združenega dela Glas in Tiskarna, združijo v delovno organizacijo Časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj, z namenom, da si v tej skupnosti zagotovijo vse pogoje za svoj družbeno-ekonomski razvoj.« — Foto: F. P.

Prireditve za praznik

V kranjski občini bodo v počastitev dneva republike in II. zasedanja Avnoja proslave v delovnih organizacijah in šolah ter v nekaterih krajevnih skupnostih. V kinematografih bo v prazničnih dneh na programu jugoslovanski film Sutjeska. Premiera filma bo danes ob 22. uri v kinu Center, ob 22.30 pa v kinu Storžič.

Drevi ob 19. uri bo proslava v kulturnem domu na Kokrici. Pripravilo jo bo kulturno umetniško društvo Storžič s Kokrice. V programu bodo sodelovali otroci iz vrtca, učenci osnovne šole, pevski zbor, recitatorji iz tovarne Elan in folklorna skupina tovarne Veriga Lesce. Igral bo ansambel Turisti.

Praznovanjem ob dnevu republike se bodo danes pridružili tudi učenci osnovne šole Davorin Jenko iz Cerkelj. Ob 11. uri bodo pripravili sprejem cicibanov v pionirski organizaciji. Drevi ob 19. uri pa bo v osnovni šoli proslava. Nastopili bodo pevci ljubljanske opere Nada Vidmarjeva, Marcelj Ostaševski, Ciril Cvetko in Vanda Gerlovič, recitatorji, mladinski pevski zbor in orkester osnovne šole Cerklje.

V radovljški občini bo svečana akademija v počastitev praznika drevi ob 19. uri v festivalni dvorani na Bledu. Nastopili bodo združeni pevski zbori iz Radovljice, Podnarta, Kropce in z Bleda, združeni godbi na pihala iz Gorij in Lesce, folklorna skupina DPD Svoboda iz Gorij in recitatorji radovljške univerze.

Proslava v počastitev 30-letnice drugega zasedanja Avnoja bo drevi tudi v kino dvorani v Bohinjski Bistrici, v soboto, 1. decembra, pa v Zgornjih Gorjah.

V Podnartu bodo praznovanje dneva republike združili s praznovanjem krajevnega praznika. Drevi bodo zakurili kresove, jutri popoldne bo najprej slavnostna seja sveta krajevne skupnosti, nato pa bo komemoracija pri spomeniku padlim na Ovsišah. Jutri zvečer bo v kulturnem domu v proslava, na kateri bosta nastopila dramska skupina Svoboda in moški pevski zbor iz Podnarta.

V škofjeloški občini bodo danes proslave v počastitev dneva republike in 30. obletnice II. zasedanja Avnoja v delovnih organizacijah in šolah ter v nekaterih krajevnih skupnostih.

Drevi ob 18.30 bo proslava v dvorani KUD Svoboda Žiri. Pripravile jo bodo družbenopolitične organizacije Žirov. V bogatem kulturnem programu bodo sodelovali učenci osnovne šole, pihalna godba Alpina, moški pevski zbor Alpina, združeni pevski zbor žirovskih podjetij, mladinski komorni zbor, recitatorji in drugi.

Ob 19. uri bo osrednja proslava v počastitev dneva republike v kulturnem domu na Češnjici. Program pripravljajo učenci osnovne šole Železniki, mladina in člani kulturno umetniških društev iz Selške doline in Škofje Loke.

Za goste iz Poljanske doline in Škofje Loke bo na voljo poseben avtobus, ki bo odpeljal izpred Transturista drevi ob 18. uri.

Tudi v jeseniški občini bodo danes proslave v šolah in delovnih kolektivih. Drevi ob 18. uri pa bodo v dvorani delavskega doma odprli skupinsko razstavo članov Dolika. Dolikova razstava del ob dnevu republike je že tradicionalna, saj jo prirejajo že več let.

Tudi osrednja tržiška proslava v počastitev 29. novembra bo drevi ob pol sedmih v dvorani Cankarjevega doma. Slavnostni govornik bo predsednik občinske konference SZDL Milan Ogris. V kulturnem programu bo sodeloval Tržiški oktet in člani amaterskega gledališča Tržič.

Omejitev električne energije

Podjetje Elektro Kranj obvešča svoje odjemalce, da je preskrba še vedno kritična in da se omejitve odjema nadaljujejo za vse skupine potrošnikov. Omejitve porabe električne energije za skupno gospodinjstvo in ostali odjemalci veljajo tudi za 29. in 30. 11. ter za 1. in 2. 12. 1973, zato naprošamo odjemalce, da skrajno štedijo z električno energijo, da ne pride do omejevanja z izklapljanjem.

Omejevanje porabe električne energije z odklopi od 3. decembra do vključno 5. decembra pa bo potekalo po naslednjem programu v času od 15. do 19. ure

3. decembra: področje Jesenic od Žirovnice do Mojstrane, področje Kranja z ožjo okolico in področje Smednika

4. decembra: področje Medvod, Škofje Loke, področje med Kranjem in Škofjo Loko, Selške in Poljanske doline, Radovljica z okolico, Kropa in Kranjska gora

5. decembra: področje Tržiča z okolico, Naklega, Golnika, Podnarta, Bleda, Bohinja ter področje med Kranjem, Cerkljami in Jezerskim.

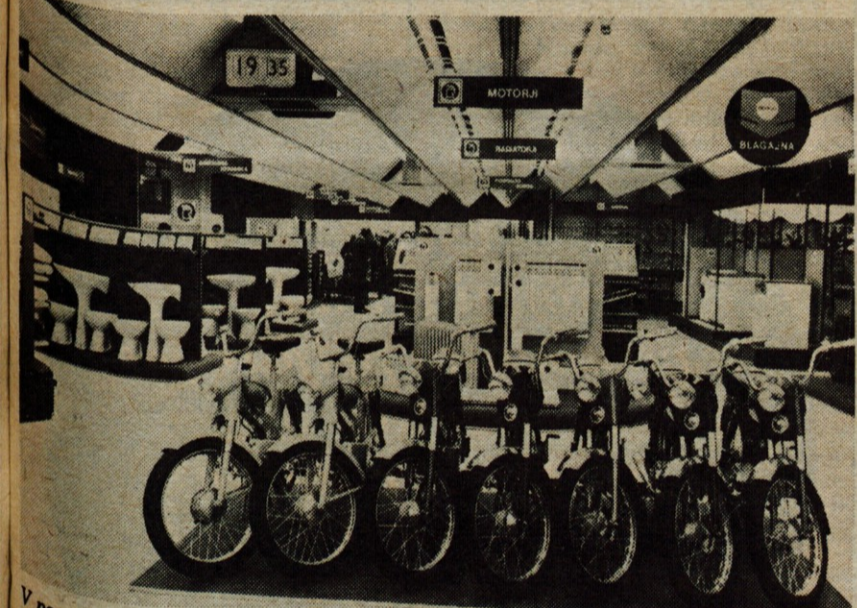
Izklapljanja posameznih področij ne bo, če bodo potrošniki električne energije dovolj disciplinirani in sami omejevali porabo v zahtevanih količinah.

Program omejevanja od 5. decembra dalje bo pravočasno objavljen, ko bodo dana ustrezna navodila.

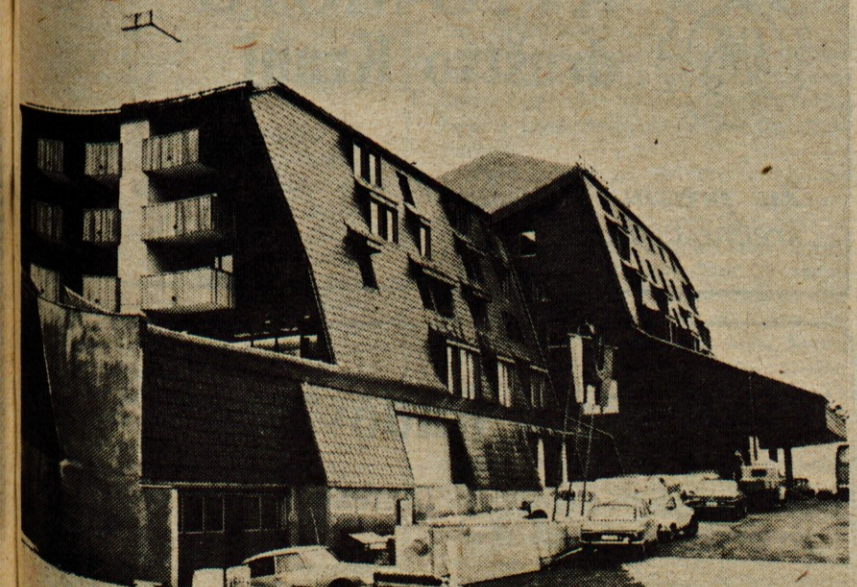
Omejitev odjema električne energije za pogodbene odjemalce (veleodjem) velja obvezno 15 % do nadaljnjih obvestil.

V ponedeljek, 26. novembra, so v kranjskogorski osnovni šoli odprli šolsko hranilnico Ljubljanske banke, ki je že druga v jeseniški občini — Foto: F.P.

V ponedeljek ob 19. uri so v drugem nadstropju kranjske blagovnice Globus odprli nove prodajne prostore. Podjetje Merkur Kranj je na 1000 kvadratnih metrih prodajne površine uredilo avto-moto oddelek in salon sanitarne opreme. Na preostalih 1000 kvadratnih metrih pa bo takoj po novem letu podjetje Autocommerce odprlo salon avtomobilov. Kranjska blagovna hiša bo tako z 10.000 kvadratnimi metri dobila dokončno podobo, začrtano že v prvotnem programu. — Merkur Kranj, ki sodi med najboljše založena trgovska podjetja z vodnimi inštalacijami, kopalnicami in sanitarno keramiko v Jugoslaviji, se je odločil za ureditev salona sanitarne keramike, da bi tako še bolj približal možnost nakupa tovrstnega materiala široki potrošnji. V salonu imajo na primer postavljenih 7 opremljenih kopalnic. Razen tega je v njem moč dobiti kopalnice (sanitarne keramiko, keramični tlak in obložne ploščice, armature), peči za centralno kurjavo, radiatorje, plinske in električne bojlerje, pomivalne mize in korita itd. V avto-moto oddelku pa imajo motorje, kolesa, mopede in motorje za čolne, avtomobilsko kozmetiko, rezervne delne, ročno orodje, avtomobilske gume Sava in Michelin in drugo. — Nove prodajne prostore je odprl podpredsednik kranjske občinske skupščine Franc Šifkovič. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

V ponedeljek, 26. novembra, so v Kranjski gori odprli nov hotel Kvarner, imenovan Alpina. Hotel je B kategorije in je za Kranjsko goro velika pridobitev. — Foto: F. Perdan

Posojilo za 150 stanovanj

V ponedeljek se je na prvi seji sestala skupščina samoupravne enote za graditev stanovanj pri samoupravni stanovniški skupnosti Kranj. Člani skupščine so sklepali o odobritvi posojila iz združenih sredstev za usmerjeno blokovno gradnjo in se seznanili z vsebino družbenega dogovora o usmerjeni blokovni gradnji ter s pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju pri gradnji stanovanj. Razen tega so razpravljali tudi o obsegu stanovniške gradnje in o urejanju stavbnih zemljišč.

Posojilo je bilo odobreno 12 organizacijam združenega dela in drugim organizacijam ter 6 zasebnikom v vrednosti 19.299.593 dinarjev. S tem denarjem in z lastno udeležbo organizacij bo kupljenih 150 stanovanj, ki bodo vseljiva marca prihodnje leto.

Člane skupščine so tudi obvestili, da je kranjska podružnica Ljubljanske banke ta mesec že sklenila pogodbe za posojila s 321 zasebnimi graditelji hiš. Omenjena posojila je odobril še iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne stanovniške skupnosti pred ustanovno skupščino skupnosti.

Pogovor s sezonci

Gozdno gospodarstvo Bled, ki ima med svojimi delavci okrog 200 sezoncev iz občin Teslić in Sanski most v Bosni, je minuli teden organiziralo pogovor s predstavniki obeh občin in z delavci. Pogovarjali so se o pogojih dela, osebnih dohodkih, stanovniških razmerah in drugih vprašanjih. Predstavniki obeh občin so si ogledali tudi posamezne gozdne obrate.

Vsi so pozdravili takšno pobudo Gozdnega gospodarstva Bled in menili, če bi bilo več takšnih pogovorov, ne bi toliko naših delavcev odhajalo na delo v tujino. Predlagali so, naj bi podoben pogovor organizirali s predstavniki obeh republik. Na takšnem pogovoru bi se lahko seznanili z vsemi problemi sezonskih delavcev pri nas. To pobudo so podprli tako predstavniki Gozdnega gospodarstva kot predstavniki družbenopolitičnih organizacij radovljiške in jeseniške občine.

Kokrški krvodajalci

Rdeči križ na Kokrici je proslavil 20-letnico krvodajalstva v Sloveniji. Kri je darovalo 140 krvodajalcev. Dr. Štangel je v svojem govoru pohvalil predsednico Angelco Lužovec ter krvodajalce, ki so pripomogli, da se je Kokrica uvrstila med najbolj agilna društva kranjske občine. Požrtvovalni dolgoletni krvodajalci so prejeli jubilejne značke. S

ZP Toplice investira drsališče

Konec minulega tedna so se v hotelu Krim na Bledu sestali predstavniki 33 delovnih organizacij in ustanov, ki so pred nedavnim podpisali sporazum o ustanovitvi interesne skupnosti za izgradnjo športnih in rekreacijskih objektov na Bledu. Na prvem zboru so za predsednika izvolili inž. Poldeta Pernuš, ki je predsednik turističnega društva Bled. Poseben poslovni odbor pa bo vodil Vinko Marolt iz hotela Kompas na Bledu.

Na zboru so sklenili, da bodo nalogo investitorja za izgradnjo umetnega drsališča na Bledu prevzeli Združeni hoteli Toplice Bled. Kdo bo upravljal objekt, bodo določili kasneje. Do naslednje seje bodo podrobno pregledali tehnično in ekonomsko dokumentacijo za izgradnjo drsališča.

Organizacija Zdrženega podjetja Elektro Kranj — Kranj

obvešča občane

v naseljih Primskovo, Gorenje, Britof, Milje, Visoko, da bo 28. novembra stavljen pod napetost daljnovid 2 x 110 kV (20 kV) Primskovo—Visoko. Opozorjamo prebivalstvo, da je vsako dotikanje ali plezanje na omenjen daljnovid smrtno nevarno.

Ljubljanska banka
podružnica Kranj

čestita
vsem vlagateljem
za
29. november
dan republike

**BLAD, JESENICE, KRANJ,
KRANJSKA GORA, RADOVLJICA,
ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ,
ŽELEZNIKI, ŽIRI**

Jesenice

Minuli četrtek je bila razširjena seja predsedstva občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o organiziranju in poteku javne razprave o osnutku občinskega statuta v vseh krajevnih organizacijah SZDL ter o osnutku statuta krajevnih skupnosti. Sklenili so, da bodo krajevne organizacije SZDL organizirale javne razprave v naslednjih dveh mesecih, v tem času pa bodo pripravili osnutek statuta krajevnih skupnosti. Med drugim so se menili tudi o ustanovitvi krajevnih konferenc SZDL. Potrdili so program prireditev ob dnevu republike in sklep o priznanju, ki ga bo prejelo 54 občanov za zaslužno delo na raznih področjih.

V petek, 23. novembra, je bila seja delavskega sveta jeseniške Železarne, na kateri so delegacije vseh temeljnih organizacij združenega dela potrdile program vlaganja v novo hladno valjarno ter tudi sklep o finančni naložbi združenih sredstev v Železarni Store. Železarji bodo tudi prispevali 70.000 dinarjev za gradnjo doma borcev in mladine v Kumrovcu. D. S.

Na zadnji seji predsedstva konference mladih delavcev so govorili predvsem o novi organiziranosti zveze mladine in sindikata v delovnih organizacijah. Člane predsedstva čakajo v naslednjih mesecih številne naloge. Že v decembru bodo obiskali vse aktivne mladih delavcev v občini in ocenili njihovo delo v preteklem obdobju. Poleg tega bodo vso pozornost posvetili izobraževanju in v ta namen pripravili seminar za vodstva aktivov mladih delavcev. Ob koncu seje so se člani predsedstva dogovorili za akcijo: »gledališke predstave zastoj«. Glavni namen te akcije bo še bolj približati gledališko umetnost delovnemu človeku. J. Rabič

Kranj

Kranj, 27. novembra — Zvečer je bila v dvorani kina Center v Kranju proslava ob 30. obletnici II. zasedanja Avnoja in ob praznovanju dneva republike. Udeležili so se je predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, delavci iz delovnih organizacij in drugi. Uvodoma je spregovoril predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar. Potem pa so si udeleženci proslave ogledali jugoslovanski celovečerni film Sutjeska.

Delovni kolektiv Iskre — industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko je popoldne s svečano sejo delavskega sveta proslavil 2. letnico kranjske Iskre. Proslava je bila v novi tovarni na Laborah. Ob t priliki so podelili priznanja delavcem, ki so v Iskri zaposleni več kot 20 let. Kulturnem programu je nastopil moški pevski zbor Iskra pod vodstvom Franceta Močnika. A. Ž.

Radovljica

Komisija za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci zveze mladine je v nedeljo popoldne na področju Begunj in Drage organizirala orientacijski pohod od spomenika do spomenika. Poslej bo to tradicionalna prireditev ob dnevu republike. Vsako leto jo bo pripravil drug mladinski aktiv. A. Ž.

Referendum za asfaltiranje v Ljubnem

V krajevni skupnosti Ljubno v radovljiški občini bo v nedeljo, 2. decembra, referendum o krajevnem samoprispevku za asfaltiranje cest. V Ljubnem, Otočah in na Posavcu so lani in letos krajevne ceste že asfaltirali. Večina prebivalcev je že prispevala denar. Za prispevek so se namreč dogovorili na zboru volivcev 1971. leta.

Ker pa nekateri prebivalci prispevka niso hoteli plačati in zato ni bilo mogoče poravnati vseh stroškov asfaltiranja, še je svet krajevne skupnosti odločil, da se izvede referendum. Če bo le-ta v nedeljo uspel, bodo tudi tisti, ki doslej niso plačali prispevka, znesek morali poravnati.

Ceprav so se stroški za asfaltiranje povečali za milijon starih dinarjev od predvidene vsote in je bilo nekaj dodatnih stroškov tudi za gramoz, za utrditev spodnjega dela

cestišč, za kanalizacijo itd., zneska ne bodo povečevali. Tako naj bi vsak lastnik hiše, ki prispevka še ni poravnal, plačal 400 dinarjev, najemnik stanovanja 100, lastnik avtomobila 400, lastnik traktorja 200 in lastnik konja 100 dinarjev. Za tiste, ki so omenjene prispevke že poravnali, pa seveda sklep referenduma ne bo veljal.

Krajevna organizacija socialistične zveze Ljubno—Otoče vabi vse volivce iz Ljubnega, Otoč, Posavca in Praproš, da v nedeljo z referendumom potrdijo sklep zbora volivcev in s tem omogočijo izterjavo samoprispevka pri tistih občanih, ki ga doslej še niso plačali. A. Ž.

čestitajo vsem občanom
Škofje Loke
za dan republike — 29. november

Skupščina občine Škofja Loka
Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza vojaških rezervnih vojnih
starešin

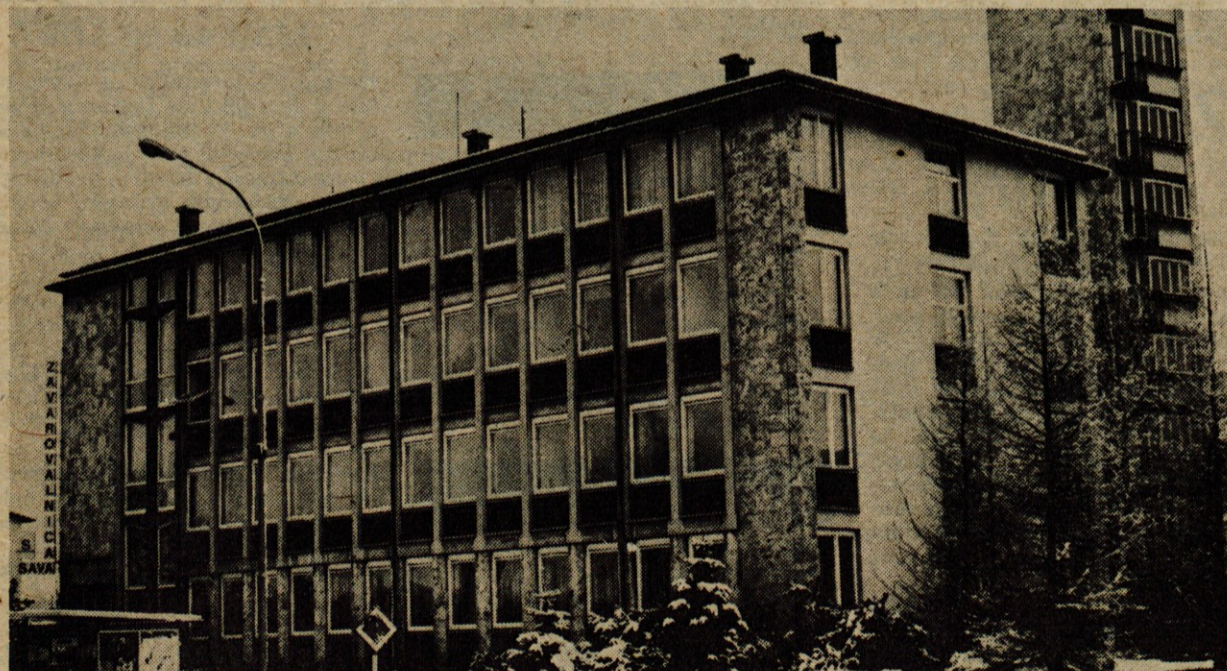
CESTNO PODJETJE V KRANJU

čestita vsem poslovnim prijateljem
in uporabnikom cest za dan republike

exoterm
64001 Kranj
KEMIČNA TOVARNA
jugoslavija

Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestita
za dan republike

S

Vsem občanom in poslovnim
prijateljem
čestitamo ob dnevu republike

Zavarovancem se zahvaljujemo za zaupanje
in se priporočamo
Veliko skrb odložite,
če zavarujete sebe in svoje premoženje pri

Zavarovalnici Sava PE Kranj

vsem
delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestita
za dan republike
in jim želi
veselo
praznovanje

Vsem članom in lastnikom motornih vozil
čestita

AVTO-MOTO
društvo Kranj

Za praznik republike jim želi varno in
srečno vožnjo

Tapetništvo Radovljica

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike

- dobavlja in montira uvožene švicarske karnise, izdeluje in
 - dobavlja zavese po individualnih naročilih;
 - oblaža tla s tapisomi in PVC-oblogami;
 - sprejema naročila za vsa ostala tapetniška dela;
 - lastne zaloge materialov.
- Za cenjena naročila se priporočamo.

Neretva

Hitlerja so vse bolj vznemirjale zavezniške zmage v Afriki. Bal se je izkrcaja na Balkanu. Prve mesece leta 1943 je poslal v Jugoslavijo pet novih divizij. Z Mussolinijem in Ciano ter z nemškimi in italijanskimi generalnim štabom je izdelal načrt ofenziv, ki naj bi popolnoma uničile Titovo vojsko še pred izkrcajem zaveznikov.

20. januarja 1943 se je pričela v Bosanski Krajini operacija Weiss I. Vrhovni štab se ji je pogumno uprl in prešel februarja v protiofenzivo v smeri Črne gore in Sandžaka. Med operacijami se je pridružilo partizanskim enotam nad desetisoče civilistov v strahu pred nacističnim in fašističnim maščevanjem. V hudih spopadih, ki so trajali več tednov, so bile izgube na obeh straneh velike. Partizanom ni šlo samo za to, da so prebili obroč, temveč so prepeljali na varno tudi 4000 ranjenih in bolnih borcev.

To so bili dramatični dnevi boja za rešitev onesposobljenih tovarišev. Morali so prekorčiti Neretvo in kreniti proti jugu. S premišljeno vojno zvižajo je Tito poslal proletarske enote v napad proti severu in s tem povzročil delni premik sovražnikovih sil v isto smer. Hkrati pa se je na tisoče borcev drugih enot žrtvovalo in zadrževalo sovražnika na obeh straneh neskončne kolone ranjencev na nosilih, bolnikov in beguncev. Prehod čez Neretvo je trajal osem dni.

Sam nemški komandant za jugovzhodno Evropo general von Löhr, ki je zasnoval in vodil velike nacistične fašistične ofenzive na Balkanu, je zapisal v svojem poročilu: »Partizanom je uspelo prekorčiti Neretvo in se umakniti do zadnjega moča v severne predele Črne gore... Ni nam uspelo zajeti niti enega ujetnika, niti kakšnega plena... Nismo našli niti enega padlega partizana, niti enega ranjenca, čeprav so morali umeti, sodeč po naših izgubah, precejšnje žrtve tudi partizani.«

Sutjeska

Takoj po tej propadli sovražnikovi akciji so se nemške in italijanske sile ter njihovi pomagači reorganizirali za večji, množičen koncentrirani napad, ki so ga imenovali operacija Schwarz. Jugoslovanski zgodovinarji jo imenujejo peta sovražna ofenziva. V maju je 120.000 moč, oboroženih z najboljšim orožjem in ob podpori letalstva, topništva, oklopnih in motoriziranih enot, napadlo glavno osvobodilno vojsko, ki je štela blizu 20.000 borcev, zbranih okoli vrhovnega štaba. Z njimi je bilo okrog 4000 ranjencev in bolnikov in na desetisoče civilnih beguncev. To je bila druga odločilna bitka na življenje in smrt. Partizanom je uspelo prebiti trojni obroč; najprej v bitki na Sutjeski, ki je bila prav tako divja in krvava, kot tista za prehod čez Neretvo. Drugi obroč so prebili v predelu Zelengore, tretjega pa na cesti med Fočo in Kalinovikom. »Titova država«, kot so jo imenovali nemški poveljniki, se je ponovno utrdila v vzhodni Bosni.

Skoraj povsod po deželi so imele potem pobudo v rokah partizanske sile, ki so se še naprej krepile z ustanavljanjem novih brigad, divizij in korpusov.

Ko je 3. julija vrhovni zavezniški komandant za Sredozemlje general Alexander Zvedel za uspešni odpor partizanov v peti ofenzivi, je poslal Titovemu poveljstvu naslednje sporočilo: »Pošiljam vam naše pozdrave in najboljše želje v tem težkem trenutku vašega boja proti osvajalcem naše zemlje. Vaši nedavni uspehi in velike zmage nad feldmaršalom Löhrm spodbujajo tudi naše borce v odločilnem trenutku naših nadaljnjih operacij, kajti invazija v Evropi ni več sen, temveč resničnost. Ruske in naše čete so zadale težke udarce Nemcem in njihovim zaveznikom, pa tudi vaša borba bo v naslednjih mesecih bolj kot kdaj koli pomembna za skupno stvar protifašistične vojne.«

Ko sva se pred leti spoznala, je napravil name močan vtis. Visoke postave, prijaznega obraza, že rahlo posreben na seneh, miren, tih, premišljenih besed je že prvi hip zbudil videz človeka, ki ga je življenje prekalilo s številnimi izkušnjami. V družbi z njim te je prevzela nekakšna varnost in spoštovanje. Njegov prihod h Glasu, kjer je že sedmo leto komercialni zastopnik, je bil povsem običajen. Vedno je bil skromen in ni rad govoril o sebi.

Tudi zdaj ga je bilo treba spodbuditi, da se je razgovoril. »Ne maram govoriti o sebi. Nočem, da bi kdo mislil, da se hvalim, da želim zbuditi pozornost.« Takšen je Jurij Držak, rojen 1. maja 1919 v Polači pri Kninu, nekako med Šibenikom in Splitom v notranjosti Dalmacije.

VSTAJA

»Bilo je 28. julija 1941, ko smo v Polači organizirano napadli domobransko postajo. Pri 22 letih je bil to moj ognjeni krst v borbi za svobodo. Imeli smo nekaj lovskih pušk in tu in tam kakšno karabinko, sicer pa smo tako rekoč z golimi rokami zavzeli postojanko. To je bila prva zmaga, ki nam je vsem vtila zaupanje in vero. Kasneje smo organizirano napadali italijanske patrulje, zbirali orožje, rezali telefonske žice in opravljali druge sabotažne akcije.«

Tako je nastal Dinarski partizanski punkt. 1942. so se mladi borci že organizirali v čete in bataljone. Z vedno pogostejšimi akcijami so napadali Italijane, četnike in kasneje ustaše. Do januarja 1943 so večinoma operirali na področju Dinare. Držali so se zavetja hribov. Jurij je takrat postal namestnik komandirja čete v kninskem bataljonu.

»Odpravili smo se proti Sinju in Duvnu in se priključili 3. dalmatinski brigadi. V Banji na Hrvaškem se je začela četrta sovražnikova ofenziva. Pripravljali smo se za borbo na Neretvi. Ponoči smo napadali, podnevi pa so nas tolkli z avioni in topovi. Spominjam se, da smo zlojni odpor italijanske garnizije v Jablanici in porušili most čez Neretvo. Sovražnika smo ukanili. Predvideval je, da bomo Neretvo prečkali šele pri Konjicu, zato je na drugi strani skoncentriral vse svoje enote. Mi pa smo v Jablanici napravili zasilni most in začeli spravljati ranjence, konje in lahko orožje čez Neretvo. Težko orožje smo zmetali v kanjon. Neretva je bila za vse borce velika preskušnja. Imeli smo okrog 2000 ranjencev in nobenega nismo hoteli izgubiti. Naša enota se je tedaj, marca 1943, tako rekoč preplazila čez zasilni most.«

Sovražna ofenziva s prehodom čez Neretvo še ni bila končana. Po prehodu čez reko so borci imeli težke boje s posameznimi četniškimi skupinami.

»Spominjam se, da smo se zjutraj ustavili pod planino Prenj, kjer smo ostali ves dan. Bili smo izmučeni in brez hrane. Šele zvečer smo dobili malo kaše. Naš bataljon je dobil nalogo, da mora do naslednjega dne prenesti čez planino ranjence do Glavatičeva. Še danes ne vem, komu je bilo takrat teže — nam ali ranjencem. Planina je bila strma, pokrita s snegom in ledom. Konjem smo obvezali noge z odejami, da jim je manj drselo. Vseeno pa je marsikateri konj z ranjencem in borcem zgrmel v prepad. Ko se je zdanilo, je bilo do cilja še daleč. In namesto zajtrka in počitka so nas pozdravili sovražni avioni in topovi. Mnogi so bili že po večkrat ranjeni; mene je zadelo v desno roko.«

Ofenziva se je nadaljevala. Ko so predali ranjence, so krenili proti Nevesinju in se ves čas borili z Italijani in četniki. Zdesetkani so se pre-

Doživel sem Neretvo in Sutjesko

bijali proti Kalinoviku in napravili pontonski most čez Drino. Potem so prodirali naprej proti Sandžaku. Konec četrte sovražne ofenzive, ki je trajala dober mesec in pol vse do srede maja, je Jurij Držak dočkal pri Sandžaku. Borci so bili izčrpani.

ZAREČE JEDRO

»Mislim sem, da je najhujše za nami in da se kaj podobnega ne more več ponoviti in srečno končati. Po mesecu in pol bojeve, hoje, lakote, mraza smo komaj čakali na oddih. Toda ne. Pred nami je bila še večja preskušnja. Brez predaha se je začela peta sovražna ofenziva, ki je trajala mesec dni.

Naše enote so se nameravale prebiti v smeri proti Srbiji in razširiti osvobodeno ozemlje. Ni nam uspelo, zato smo se čez Durmitor usmerili proti Črni gori. Šele kasneje smo spoznali namen te sovražne ofenzive. Cilj sovražnika je bil uničiti glavno jugoslovanske vojske z vrhovnim štabom in tovarišem Titom. Nemci, Italijani, Bolgari, četniki, ustaši — bilo jih je okrog 120.000 — so postopoma zoževali obroč.«

Danes vemo, da je bila peta sovražna ofenziva odločilna v revoluciji jugoslovanskih narodov. To ni bila le vojaška akcija in zmaga, marveč je imela tudi velik političen značaj. Zavezniki so se takrat prek svoje misije prepričali, kdo se v Jugoslaviji dejansko bori proti nacizmu in fašizmu, kaj so partizani s tovarišem Titom, kaj četniki, ustaši in drugi, njim podobni.

»To je bila bitka na Sutjeski. V njej se je pokazalo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Naše enote so bile sestavljene iz vseh narodnosti in tovariš je reševal tovariša. Pred prebojem iz obroča več dni nismo nič jedli. Uživali smo travo, ki smo ji pravili divji luk, in konjsko meso. Imeli smo vedno več ranjencev in velike izgube. Člani tujih misij so se nam čudili, kako se borimo in upiramo v Hitlerjevi trdnjavi.

Naša brigada je imela nalogo, da štiti ostale enote in vrhovni štab, ki so se prebijali proti Sutjeski in Zelengori. Med Borci je razsajal tifus. Tudi mene se je lotil. V nekaj dneh sem bil brez las. Toda po 10 dneh sem ga prebolel in bil spet sposoben za borbo. Ponoči smo jurišali na sovražnika, podnevi pa so nas tolkli z avioni, topovi in drugim orožjem. Največ izgub je imel II. bataljon II. dalmatinske brigade. Zgubil je polovico borcev, vendar je obvestil štab brigade, da se bo boril kot popoln.

To je bil pravi peklen. Nihče ni več verjel, da bo preživel. Ranjenci so prosili, naj jim z milostnim strelom

skrajšamo muke. Bilo jih je okrog 4500 in veliko tifusarjev. Ko smo krenili v smeri proti Lučkim kolibam, smo okrog 10. junija izvedeli, da je ranjen tovariš Tito. To je bil hud udarec za vse. Nismo vedeli, ali je hudo ranjen, ali lahko hodi... Potem pa je zrasla morala in odločnost, da se prebijemo. Spominjam se, ko smo prešli prek Pive. Držali smo se za pasove, da nas narasla reka ni odnesla. Marsikdo ni zdržal. Mene je takrat odneslo plašč, v katerem je bilo še nekaj divjega luka. Ni mi bilo žal plašča, pač pa trave. Nisem imel več kaj jesti.

Če bi mi julija 1941 kdo rekel, kaj vse bom doživel in preživel, bi rekel, da je zmešan. Danes vidim, kako majhen in hkrati kako velik je človek.«

Po preboju na Sutjeski so se borci zbrali in se pripravili na nove borbe. Jurij Držak je sodeloval pri osvoboditvi Kladnja. Do srede 1944. leta se je boril v Bosni in Črni gori, potem pa v Dalmaciji, Liki in Sloveniji. Zmago in svobodo je dočkal v Trstu.

SREČANJE

»Letos 4. julija, po 30 letih, sem se spet srečal s tovarišem Titom na proslavi na Sutjeski. Domala na istem kraju kot 1943. leta, ko se je naša brigada med pohodom srečala z vrhovnim štabom. Od 18.000 borcev nas je do danes ostalo nekaj nad 6500. Ogledali smo si film Sutjeska. Dober film je to in še si ga bom ogledal. Vendar vseh grozot, vse, kar smo doživeli in preživeli, z njim ni moč izpovedati. Vseeno pa me je pretresel do solz.«

Po osvoboditvi je Jurij Držak ostal v vojski. Nekaj časa je bil v Sloveniji, potem pa na Hrvaškem. 1962. leta je spet prišel v Slovenijo, v Kranj, kjer je bil konec 1965. leta upokojen. Pravi, da se bo vedno spominjal 29. novembra 1945. leta — obletnice proglasitve Federativne ljudske republike Jugoslavije.

»Telega dne sem kot komandant diviziona V. proletarske lovske brigade na ljubljanskem gradu poveljeval pri izstrelitvi častnih salv ob obletnici nove Jugoslavije.

A. Zalar

Jurij Držak (prvi z leve) spomladi 1944 blizu Metkovića. Takrat je bil komandant Neretvanskega partizanskega odreda.

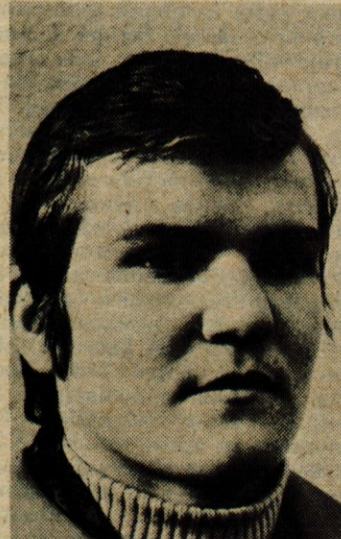
Kviz, ena izmed oblik seznanjanja s tradicijami NOB

Ob tridesetletnici drugega zasedanja Avnoja in rojstva nove Jugoslavije je CK ZMS skupaj s komando vojske razpisal mladinski kviz na temo: Mladi in tradicija NOB. Poudarek je bil prav na omenjenih dogodkih. V znanju so se najprej pomerili učenci v razredih in nato v šolah, vojaki v garnizijah in mladi delavci. Pred kratkim so se najboljši iz občine srečali na kvizu, ki ga je pripravila občinska konferenca ZMS. Na tem tekmovanju se je najbolje odrezala ekipa Poklicne lesne šole iz Škofje Loke.

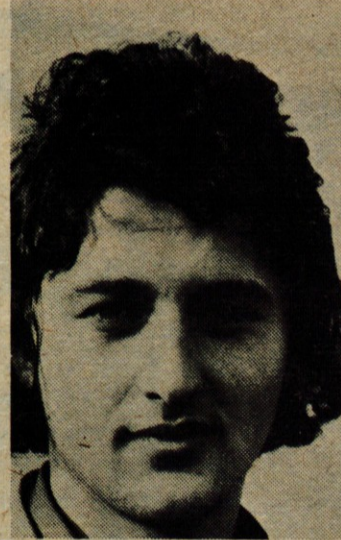
»V poznavanju dogodkov iz druge svetovne vojne in o razvoju nove Jugoslavije se je pomerilo šest ekip,« je

»Rad berem zgodovinske knjige. Posebno tiste, ki opisujejo partizanske borbe, zato se mi ni bilo treba veliko učiti. Vse te dogodke pa smo že obravnavali pri pouku zgodovine. Odgovarjal sem na vprašanja o razkroju Jugoslavije leta 1941 in o razvoju partizanske vojske.«

Priiložnosti in oblik je dovolj. Pa naj bodo to proslave ob spominskih dnevih, pohodi po poteh borcev, razna tekmovanja in tudi kvizi.«

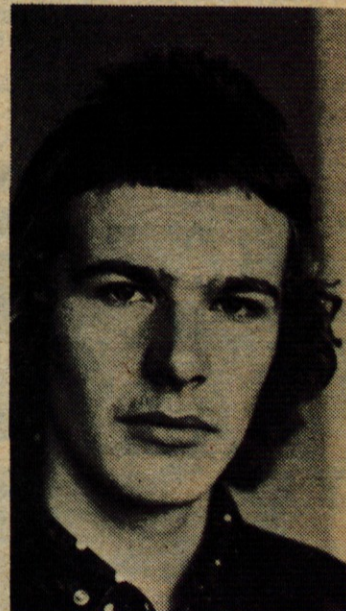
pri-povedoval Peter Pfajfar, eden od zmagovalcev. Je učenec tretjega letnika. Doma je iz Laškega. »Tri ekipe so sestavljali vojaki garnizije iz Škofje Loke, ena je zastopala osnovno šolo v Železnikih, ena osnovno šolo Petra Kavčiča iz Škofje Loke in ena našo šolo. »Ste se na tekmovanje dolgo pripravljali?«

Marko Barič je iz Novega mesta in je učenec tretjega letnika. »Zgodovina me je vedno zanimala. Če v osnovni šoli sem želel vedno kaj več zvedeti o dogodkih, ki smo jih obravnavali pri pouku, zato sem veliko bral. Tudi sedaj še rad sežem po zgodovinski knjigi. V Črnomlju, kjer sem doma, je bilo prvo zasedanje SNOS, zato so mi dogodki, ki so pomenili prvi temelj slovenske države, blizu. Z njimi sem se seznanil že na raznih spominskih zborovanjih.«

Misliš, da bi se morali mladi tudi izven šole seznanjati z dogodki iz druge svetovne vojne in njihovim pomenom?«

»Prepričan sem, da to ni pretežka naloga za mladinske organizacije.

Stane Ravbar je iz Novega mesta. Tudi on je učenec tretjega letnika poklicne lesne šole. »Ko sem se pripravljaj na kviz, sem prebral gradivo o bitki na Neretvi in Sutjeski, ustanavljanju partizanskih enot in dogodkih takoj po vojni oziroma oblikovanju ljudske oblasti. Čeprav smo se vsi trije dobro »oborožili« z znanjem, treme ni manjkalo. Vendar je šlo. Z malo sreče tudi.«

»Kaj meniš o takšnih kviz tekmovanjih?«

»Kviz je zajel širok krog tekmovalec in tudi veliko poslušalcev je pritegnil. Zato menim, da bi takšna tekmovanja še pripravljali, pa ne samo o tradiciji NOB, temveč naj bodo teme izbrane iz najrazličnejših področij, ki zanimajo mlade ljudi.«

L. Bogataj

**NOVOLETNA
DARILA
ZA
OTROKE**

— igrače
— kozmetika
— mister baby
za dojenčke do 2 let
— konfekcija
— pletenine
— perilo
— ure, zlatnina
— smučarska oprema
in sanke

Presenetimo jih

Iskrene čestitke za praznik republike - 29. november

**Devetmesečno
poslovanje
ZP Iskra**

Združeno podjetje Iskra je v letošnjih devetih mesecih izdelalo za 2230 milijonov dinarjev izdelkov, kar je za 20,5 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Izvoz je znašal 25 milijonov dolarjev in se tako povečal za 34 odstotkov, uvoz, ki je znašal 25,5 milijona dolarjev, pa je tako porasel za 38 odstotkov. Največji porast v primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem so zabeležili pri investicijah, ki so znašale 200 milijonov dinarjev in so tako za 60 odstotkov večje. Število zaposlenih se je povečalo za 8 odstotkov, povprečni osebni dohodki na zaposlenega pa za 17.

Čeprav so letos pogoji uspešnega gospodarjenja težji, je delovnim kolektivom Iskre v glavnem vseeno uspelo doseči načrtovano rast. Le ostanek dohodka je letos manjši kot lani v devetih mesecih. Letos so zabeležili 95 milijonov dinarjev ostanka dohodka, kar pa znaša v primerjavi z minulim letom 85 odstotkov. M. K.

S samoprispevkom do asfalta v Lušo

Večkrat smo že pisali o tem, kako velika cokla za še hitrejši razvoj zimskega in letnega turizma v zaledju smučarskega centra Stari vrh je slaba cesta Praprotno—Luša—spodnja postaja žičnice. Luknjaste makadamske površine, ki postanejo s prihodom mraza in snega še bolj neprijetne, so marsikaterega iz-

letnika odvrnile od skoka k pobeljenim strminam v loških hribih. Zato je odločitev strokovnjakov, da cesto uvrstijo v spisek vozniš površin, ki terjajo takojšnjo rekonstrukcijo (program so odborniki skupščine občine Škofja Loka sprejeli na prvi jesenski seji, meseca septembra), sprožila številne pohvalne komentarje.

No, asfaltno prevleko bo najprej dobil najbolj kritični odsek Praprotno—Spodnja Luša, dolg 2,5 kilometra. Cestno podjetje Kranj je pravkar začelo z deli, ki bi, upoštevajoč predračun, morala veljati 900.000 dinarjev. Vendar utegnejo stroški znatno prekoračiti navedeno vsoto, saj se je medtem povečala cena nafte in njenih derivatov. Da bi pokrili nastalo razliko, so vodstva krajevnih skupnosti Luša—Lenart, Zapreval in Bukovica sklenila svoj prispevek dvigniti od prvotnih 50.000 na 200.000 din. Denar nameravajo zbrati s samoprispevkom, o katerem bodo glasovali na referendumu 9. decembra. Seveda pričakujejo pozitiven izid, kajti dobra prometna povezava kotline vzdolž potoka Luša in Selške doline je bistvenega pomena za bodoči gospodarski razvoj okoliških predelov. Nanjo so vezane zlasti vasi Zapreval, Mlaka, Jarče brdo, Krivo brdo, Spodnja Luša ter nekatere domačije ne Praprotnem in v Stirpniku. Redno zaposleni in upokojeanci z več kakor 1000 novih din mesečnih prejemkov naj bi prihodnja tri leta plačevali v poseben sklad po 2 odstotka od čistega zaslužka, kmetje 10 odstotkov od katastrskega dohodka, samostojni obrtniki pa 4 odstotke od vsote, ki rabi kot osnova izračunavanju davčnih obveznosti. Delež občine Škofja Loka in kredit ZP Transturist v višini 450.000 oziroma 400.000 din ostajata nespremenjena. Sodijo, da bo skupni znesek v višini 1. milijona 50 tisoč din zadoščal. I. G.

V soboto, 24. novembra, so pri Vodovodnem stolpu v Kranju odprli asfaltirano cesto od Vodovodnega stolpa skozi Rupo do Kokrice. Želja po asfaltiranju te ceste se je že dalj časa pojavljala na zborih volivcev. Vrednost opravljenega dela presega 50 milijonov starih dinarjev. Prebivalci Rupe, Vidmarjeve in Mandeljčeve ulice so s samoprispevkom zbrali 8.550.000 starih dinarjev, razen tega pa so opravili za 4,5 milijona starih dinarjev prostovoljnih delovnih ur. Delovne organizacije s področja krajevnih skupnosti Vodovodni stolp so prispevale 8.754.000 starih dinarjev, skupščina občine Kranj pa bo dala 12 milijonov dinarjev. Manjkajoči denar bodo zbrali občani in delovne organizacije. Občani Rupe so tudi brezplačno odstopili zemljišče za razširitev ceste. Krajevna skupnost Vodovodni stolp namerava v prihodnjem letu urediti še Mandeljčevo in Vidmarjevo ulico. Asfaltirano cesto je odprl predsednik vaše skupnosti Rupa Ivan Sitar. (jk) — Foto: J. Košnjek

V počastitev praznika republike organizira veletrgovina Mercator v vseh prehrambnih prodajalnah reklamno prodajo, in sicer:

Brandy talis	22,50 din (1 liter — steklenica)
Pelinkovec presad	19,30 din (1 liter — staklenica)
Vino rdeče radost	11,50 din (1 liter — steklenica)
Vino laški rizling	12,10 din (1 liter — steklenica)
Šampanjec radgona	21,50 din (0,75 litra — steklenica)
Češnjev sok presad	5,70 din (1 liter — steklenica)
Grapefruit sok presad	6,45 din (1 liter — steklenica)
Kumarice petovia	6,40 din (800 g — kozarec)
Paprika fileti	6,00 din (800 g — kozarec)

Potrošniki, odločite se za nakup blaga reklamne prodaje, katero vam nudi v vseh prehrambnih prodajalnah Mercator. Obenem vsem občanom želi za praznik republike še veliko delovnih uspehov.

CENTRAL

GOSTINSKO IN TRGOVSKO PODJETJE · KRANJ

Cenjene stranke obveščamo, da bo trgovina Delikatesa Kranj, Maistrov trg 11, za praznike 29. novembra zaprta, 30. novembra pa bo odprta od 6. do 12. ure. Priporočamo se za obisk.

Obenem čestitamo vsem cenjenim strankam za dan republike

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

Kadrovska služba

razglašča za potrebe posameznih TOZD naslednja prosta delovna mesta:

V TOVARNI AVTOPNEVMATIKE

1. razvojnega tehnologa za tekstil

Pogoj: diplomirani inženir tekstilne tehnologije, po možnosti s prakso;

2. razvojnega konstrukterja

Pogoj: diplomirani inženir strojništva, po možnosti s prakso;

3. komercialista

Pogoj: zaključena visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske, komercialne ali tehnične smeri, po možnosti s prakso, aktivno znanje vsaj enega svetovnega jezika;

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z opravljenim izpitom za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov;

4. strokovnega svetovalca

Pogoj: zaključena visoka ali višja strokovna izobrazba kemijske, gumarske ali strojne smeri z ustrežno daljšo prakso na področju uporabe pnevmatike

V TOVARNI TEHNIČNIH IZDELKOV

1. tehnika

za delo v tehnološki pripravi proizvodnje

Pogoj: zaključena srednja strokovna izobrazba strojne ali kemijske smeri.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

V ORGANIZACIJI SKUPNIH SLUŽB

1. konstrukterja

za konstruiranje električnih naprav in inštalacij

Pogoj: elektrotehnik — jaki tok, po možnosti s prakso;

2. administratorja

Pogoj: zaključena AS

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Ugodnosti

- organizirano uvajanje v poskusnem roku,
- povrnitev prevoznih stroškov v višini nad 40 din,
- primerni osebni dohodki.

Ponudbe za zaposlitev sprejema kadrovska služba podjetja do 8. decembra 1973, Kranj, Škofjeloška 6.

Brada raste Šenturski gori

V kranjski občini že nekaj let razpravljajo o tem, da je nujno treba otroke s šole na Šenturski gori prešolati na centralno šolo v Cerklje, da bi bili tudi ti otroci deležni tolikšnega znanja, ki bi jim vrata v nadaljnje izobraževanje odprlo prav toliko nastežaj kot drugim »dolinakim« otrokom. O tem problemu se v občini razpravlja že tako dolgo, da nekateri v šali pravijo, da je problemu že zrasla brada. Občina je obljubila za to šolsko leto poskrbeti za ureditev sedanje ceste, da bi otroke lahko vsak dan vozili v Cerklje in nazaj z avtobusom. Obljuba pa je ostala obljuba. Problemu Šenturske gore bo letos zrasla brada še kak centimeter.

PREPREKA — TUJ JEZIK

Ce je verjeti republiškem zavodu za statistiko, potem so šolarji osnovne šole na Šenturski gori med svojimi slovenskimi vrstniki res nekaj izjemnega; čeprav na Šenturski gori popolna osemletka, se vendarle otroci ne uče nobenega tujega jezika. Razlog je kaj enostaven. Učitelja, ki po skrajšanem učnem programu vtepa v glavo učenost otrokom od prvega do osmega razreda, tega ne zmoreta. Seveda, ne po svoji krivdi.

»Kakor se čudno sliši, pa se vendarle na popolni osemletki, 21 kilometrov od Kranja, ene najbolj razvitih občin, otroci ne uče nobenega tujega jezika. Pri izpolnjevanju raznih statističnih obrazcev, ki jih matična šola Cerklje izpolnjuje za podružnično šolo na Šenturski gori, vedno ostaja okence, kateri tuj jezik se tam poučuje, prazno. In to seveda vedno zbuja začudenje. Kako je to možno?« pripoveduje ravnatelj matične šole Cerklje Franjo Slemenšek.

Kar je za mestne šole nekaj običajnega, je za šolo na Šenturski gori nemogoče. Nepoučeni bi morda dejali, da škoda, če ti otroci ne znajo takega tujega jezika, ne bo posebno velika. Pa vendarle je. Tuj jezik je prepreka, prek katere otroci s Šenturske gore, Ambroža, Apna, Sidraža, Lenarta in drugih vasi na pobočju Krvavca ne morejo. Neznanje tujega jezika jim preprečuje pot v srednje šole in jih dobesedno omejuje le na poklicno šolo. Drugam ne morejo, ker je v spričevalu o zaključni osemletni obveznosti pri vpisu na vsako srednjo šolo potrebna ocena iz tujega jezika. Določeni so, da ali ostanejo doma, na kmetijah, ki so premalo donosne, ali pa se, če končajo poklicno šolo, vozijo na delo v Kranj ali, kar je še bližje, v Kamnik, ali pa se zaposle na enem od zdaj najbolj obiskanih in opremljenih zimskih športnih središč na Gorenjskem, to je na Krvavcu.

TEŽAVE KOMBINIRANEGA POUKA

Tuj jezik pa ni edina zapreka, zaradi katere otroci iz krajevne skupnosti Šenturska gora ne morejo imeti enakih možnosti pri startu v življenje. Šola ima namreč kombiniran pouk in zato skrajšan učni program, razen pri novi matematiki. Kaj se pravi vsak dan od 8. ure do 16. ure učiti po osem programov, ve izkušnje. Dopoldne se v dveh učilnicah vrstijo učenci iz višjih razredov, popoldne pa iz nižjih razredov. V eni učilnici sta torej skupaj po dva razreda, učitelj pa se posveča zdaj eni zdaj drugi skupini.

»Tak način pouka,« pravi učitelj Ciril Mrgole, ki je skupaj s kolegom Božotom Janežem na Šenturski gori že šesto leto, »zahteva od učitelja precej iznajdljivosti. Naša šola tudi nima toliko učil kot kakva mestna šola, grafoskopa in drugih modernih pripomočkov, tu ne poznamo, ker so ta učila za glavno šolo s 46 učenci enostavno predraga. Zato je naš pouk bolj verbalen, razna ponazorila poiščemo kar tu v bližini. Da bi hodili v dolino, je za nas predaleč in velika izguba časa. Sedem kilometrov do Cerklj in nazaj peš otroci sicer igraje zmorejo, saj so trdni in vajeni hoje, vendar pa nam ta pot v civilizacijo res vzame veliko časa.«

PROBLEM SE ZAČNE IN KONČA S CESTO

Šenturska gora pripeta na prinojno pobočje Krvavca, z razgledom delano, je med redkimi višinskimi zaselki, ki z dolino niso dobro povezani. Sem gor avtobus ne pripelje. Cesta sicer je, strma in precej ozka, za avtobus neprimerna. Dovolj vendar pa je za osebne avtomobile, malo. Po njej se vozijo do svojih pogonjaj kot gobe po dežju, Ljubljanci in Kranjčani ter obiskovalci Krvavca. Cesta namreč zavije tudi proti Ambrožu in zdaj še naprej prav do zgornje postaje žičnice Krvavec. Prav zaradi ceste, namreč varne ceste, se zdaj že nekaj let problem

Šenturskih šolarjev odlaga. Kaj enostavno bi bilo, kot se da to napraviti drugje, naložiti šolarje na avtobus in jih prepeljati vsak dan v Cerklje in spet nazaj. V matični šoli bi ti otroci namreč lahko zajemali znanje res z veliko žlico, z vsemi sredstvi, pripomočki in pozornostjo, ki so je deležni šolarji dolinskih šol. Potem problema ne bi bilo. Imeli bi oceno iz tujega jezika v spričevalu in s tem odprta vrata, seveda po sposobnostih, v srednje šole. Tudi se ne bi dogajalo, kot se sedaj, kot pravita oba učitelja, da nekateri otroci, ki so po dokončani osemletki s Šenturske gore odšli na poklicne šole, prihajajo nazaj v šolo k učiteljema po pomoč pri učenju. »Vse to so slabosti kombiniranega pouka in skrajšanega programa,« pravi učitelj Mrgole. »Ti otroci enostavno nimajo dovolj znanja, niti ga ne morejo imeti v takšni šoli.«

Inž. Pavle Ješe, šef inšpekcijskih služb skupščine občine Kranj: »Po resoluciji o gospodarskem razvoju občine je namenjenih za ureditev ceste Grad—Ravne, kamor sodi tudi Šenturska gora, 65 milijonov starih din, od tega 30 milijonov za odbojne ograje na nevarnih mestih, ostalo pa za razširitev cestišča na najbolj ozkih delih. Glede na to, da se pospešeno gradi rekreacijsko turistični center Krvavec, je na tem delu ceste večji promet z gradbenimi vozili, zato ne bi po mnenju podjetja Creine mogla vzporedno teči še preureditvena dela na tej cesti. Ker pa bo Krvavec nared že to sezono, pričakujemo, da se bomo te ceste predvidoma lotili že konec tega leta. Ponudnika za izvedbo del že imamo, delo pa bo lahko opravljeno tudi v zimskem času.«

PREBIVALCI ZAHTEVAJO

O boljši cesti se govori že dolgo. Temeljna izobraževalna skupnost Kranj je že nekajkrat predlagala skupščini občine Kranj, naj bi se z usposobitvijo ceste za avtobusni promet problem prešolanja učencev s Šenturske gore uredil. TIS je v proračunu za prihodnje leto že zagotovila denar za nakup posebnega avtobusa, ki bo zmogel strmino tudi v snegu in slabem vremenu sploh. Problem je zapisan že v srednjeročnem planu občine, zdaj je tudi v programu socialne politike občine in v programu gradnje šol.

Mija Artač, predsednica sveta za vzgojo in izobraževanje: »Vsaj osem let že govorimo o potrebnem prešolanju otrok s Šenturske gore na centralno šolo v Cerklje, zadnja štiri leta pa ta problem zelo intenzivno rešujemo. Še pred desetimi leti starši teh otrok niso zahtevali prešolanja v Cerklje, zadnja leta pa vse bolj glasno. Glede na urejenost šolstva v kranjski občini je šenturskogorski primer res nekaj izjemnega v slovenskem merilu. Starši preprosto ne vidijo več perspektive za svoje otroke na kmetijah, zato si prizadevajo, da bi njihovi otroci imeli poklice, da svoj kruh ne bi služili tako trdo kot ga sami. Boljša povezava z dolino pa bi ugodno vplivala tudi na življenje teh zaselkov sploh.«

Zahteve po ureditvi ceste, da bo primerna za avtobus, so bile letos še posebno glasne. Najprej so starši otrok popravilo ceste zahtevali na roditeljskem sestanku spomladi, kasneje pa so jih v teh zahtevah podprli tudi na političnem aktivu v Cerkljah. Delegacija, ki se je z zahtevo oglasila pri podpredsedniku skupščine občine Janezu Sušniku, se je vrnila z obljubo, da so sredstva za ureditev ceste zagotovljena in da bo cesta nared z začetkom tega šolskega leta. Cesto bi morali na nekaterih mestih zavarovati z zaščitno ograjo, postaviti opozorilne znake, na nekaterih mestih utrditi in razširiti. V določenih urah, ko bi vozil avtobus, bi na cesti moral veljati enosmeren promet. Ostalo pa je pri obljubi. Šolarji s Šenturske gore so

Ravnatelj Slemenšek in učitelja s šole na Šenturski gori. Okoli šole je bolj malo ravnice, tako da so komaj uredili nekaj kvadratnih metrov igrišča, sicer popolnoma neopremljenega, le za igro »med dvema ognjema«. Telovadnega orodja ti otroci niso spoznali, so pa nekateri člani strelskega društva. Učitelja pravita, da so otroci sicer zelo utrjeni, z boljšimi pogoji za telovadbo pa bi izboljšali tudi vsespolšno gibčnost in držo telesa.

Drago Jamšek iz Sidraža letos zadnje leto obiskuje šolo na Šenturski gori. Drugo leto se bo šel verjetno učiti za finomehanika. Doma ga ne silijo, da bi ostal na kmetiji. Zdi se mu prav, da šolsko obveznost zaključuje na Šenturski gori, saj bi njemu in sošolcem prešolanje na šolo v Cerklje povzročalo precej pregulav in bi cerkljanske osmošolce težko dohiteli v znanju.

za zdaj ostali na Šenturski gori. Na odborniško vprašanje Mije Artačeve je predsednik skupščine občine odgovoril, da bo problem šole na Šenturski gori rešen skupaj z ureditvijo ceste na Krvavec, to je do konca letošnjega šolskega leta.

TRDO ŽIVLJENJE IN MIGRACIJA

Za sedaj torej ostane tako kot je. Morda bodo res otroci iz Ambroža letos zadnjikrat pozimi na smučeh pridivljali od Ambroža do šole in potem s smučkami na ramah spet grizli kolena v breg domov. Res bodo tudi potem imeli veliko hoje do avtobusa, saj že sedaj nekateri pešajo do Šenturske gore celo uro ali pol drugo uro. Ti otroci res ne poznajo drugega kot trdo življenje. Nekateri morajo po šoli še na Krvavec k živini, jo pomolzejo, nato se spuste spet domov, da zvečer napišejo domače naloge in zjutraj še pred šolo gredo včasih še enkrat na vrh do živine. Da sploh ne govorim o tem, da starejši otroci na nekaterih kmetijah povsem nadomeščajo odrasle brate in očete. Kmetije tod okoli ne prinašajo dosti, obdelava zemlje je ročna, saj je v vsej krajevni skupnosti le troje traktorjev pri 54 hišah. Zato se večina prebivalstva ukvarja še z drugačnim dodatnim delom. Največ je zidarjev, ki včasih delajo v dolini ali kje

Andrej Trobevšek nima daleč do šole, saj je doma s Šenturske gore. Po končanem osmem razredu se bo šel v Kamnik učiti za električarja. Pravi, da ga v šoli najbolj zanima tehnični pouk. Za učenje pa mu včasih zmanjka časa, saj mora prav tako kot njegov sošolec Drago pomagati doma na kmetiji pri vsakodnevnih opravilih. Pravi, da bi veliko težje zaključil osemletko, če bi se prešolali v Cerklje. Prešolati bi morali najprej nižje razrede.

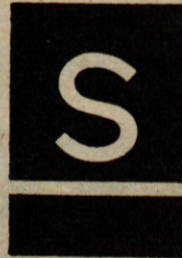
gledališču, televiziji, dnevnem časopisju, ki sem gor prihaja z vsaj dvodnevno zamudo in še in še.«

VLOGA UČITELJA

Seveda pa dobra cesta, ki bo povežala Šentursko goro s »civilizacijo«, ne bo prinesla le dobre strani. Če se bodo otroci prešolali, bosta v dolino odšla tudi učitelja. Nekateri že sedaj to skrbi, posebno člane kulturno-umetniškega društva, pa tudi druge, saj imata učitelja tudi družbenopolitične funkcije. »Da ne govorim o tem,« pravi učitelj Mrgole, »da sva pisala razne prošnje, potrdila in še kaj, da so me spraševali za svet, če je otrok zbolel ali celo živina, pa čeprav se na te reči ne spoznam.« Učitelj je za odmaknjen kraj pač vedno bil veliko več kot učitelj.

Težav tu gori skratka ne zmanjka, rešujejo jih po svojih močeh, pa še zelo prizadevni so in pridni ljudje so tu. Otroci znajo prav trdo delati tako kot odrasli. Učitelja tu dobro vesta. Tudi to, da ekološke zakonitosti neizbežno načnejo kraje, delovna sila, ki je slaba zemlja ne naveže, odteče drugam, kjer je napredek zagotovljen, in obratno, da življenje tudi v odmaknjenih, toda z dobrimi zvezami povezanimi kraji, utripa hitreje, ne zamira in ne stari. Zato tudi preselitev šole in odhod učitelja iz takega kraja nikakor ne bi mogel pomeniti kulturno smrt kot nekateri dramtizirajo, pač pa bi zagotovo bilo mrtvilo le začasno.

L. Mencinger

Odbor za delovna razmerja pri Zavarovalnici Sava — PE Kranj

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. cenilca civilnih elementarnih rizikov (za nedoločen čas)
2. cenilca avtoodgovornostih škod (za nedoločen čas)
3. administratorja pri snemalcih družbenega sektorja (za nedoločen čas)
4. dveh administrativnih delovnih mest

Poleg splošnih pogojev se za posamezna delovna mesta zahtevajo še naslednji posebni pogoji:

- pod 1.: zahteva se višja šolska izobrazba gradbene smeri in tri leta delovnih izkušenj ali srednja gradbena šola in 6 let delovnih izkušenj;
- pod 2.: zahteva se višja šolska izobrazba (zaželena pravna smer) in tri leta delovnih izkušenj, ali srednja šolska izobrazba in 6 let delovnih izkušenj;
- pod 3.: zahteva se srednja ekonomska šola in 4 leta delovnih izkušenj;
- pod 4.: zahteva se dveletna administrativna šola in 2 leti delovnih izkušenj.

Prošnje, opremljene z dokazili o šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah, sprejema odbor za delovna razmerja pri Zavarovalnici Sava — PE Kranj, Oldhamska c. 2 do vključno 10. decembra 1973.

Prošnje brez priloženih dokazil o šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah odbor ne bo obravnaval.

»Ukana« v Prešernovem gledališču

Ob premieri Ukane v Prešernovem gledališču v Kranju v torek, 4. decembra, smo zaprosili Toneta Svetino, avtorja romana, za nekaj odgovorov.

Kako doživljate Ukano danes, njeno usodo in odziv?

Nihče, kdorkoli piše knjigo, ne more vedeti vnaprej, kakšen odmev bo imela. Menim, da si noben pisatelj ne želi, da bi knjiga obležala na policah, tudi tisti ne, ki vztrajno zatrjuje, da mu ni mar, če ga ljudje razumejo ali ne.

Lepi slovenski pregovor pravi, da gozd odmeva tako kakor vanj kliče. Če pisatelj zadene tisto, kar leži v ljudeh, ali kot pravimo, visi v zraku, je bran. Bodisi z navdušenjem ali zavračanjem. Toda bran je. Od leta 1965, ko je izšla prva knjiga, sem dobil nekaj sto pisem bralcev iz vseh slojev in starosti. Zanimivo je, da pisma še vedno prihajajo in tudi obiski v zvezi z Ukano. To pomeni, da se krog bralcev širi in da knjigo vneto bere mladina. Mnogo gimnazijcev in dijakov drugih šol si je izbralo Ukano za diplomsko nalogo. Pridejo me obiskat, pogovarjam se z njimi in veseli sem, ko spoznavam dobro mladino, drugačno, kot včasih govorijo in pišejo o njej. To so takšni, ki bi v kritični situaciji napravili za ljudski odpor najmanj toliko ali celo več kot naša generacija.

Če se takole včasih, ko ne morem spati, spomnim na petnajstletno zbiranje gradiva in pisanje, se mi zdi vse skupaj kot dolge, težke sanje. Če prebiram posamezna poglavja, komaj morem razumeti, da sem vse to napisal in toliko dolga leta držal vso snov nenehno v spominu. Bilo je nekako tako, kot bi bil v transu. Včasih se mi je zdelo, da mi neka druga, nevidna sila vodi roko. Vsekakor je bil to dolg mrtvim, ki jih samo pisatelj lahko otme pozabi. Če mi ljudje sami od sebe ne bi vsestransko pomagali, ko so mi nosili podatke, tega dela gotovo ne bi zmoget. Danes bi se ustrašil, če bi 2400 strani moral z roko prepisati! No, predstavljajte si 7000 strani rokopisa!

Danes mi je v zadoščenje občutek, da sem nekaj prispeval za to, da duh revolucije živi in spočenja tisto novo življenje, v katero smo verovali takrat, ko se je predanost vsak dan dokazovala s tveganjem in življenjem.

V čem vidite kot avtor glavno aktualnost svojega velikega dela?

Ukana je še vedno aktualna zato, ker zadeva živo jedro nacionalnega obstoja. Od konca druge svetovne vojne se svet v bistvu ni dosti spremenil. Človeštvo se ni odreklo ne izkoriščanju, ne vojnem, in ne nasiljem vsake vrste. Končno je nasilje strast, strast pa je užitek, temu pa se sodobni svet težko upira. Mali narodi so še vedno v boju za svoj obstoj, morala potrošniške družbe pa je povsem nasprotna morali revolucije. Marsikaj, kar smo programirali, se je spremenilo v svoje nasprotje. Revolucija ni samo stopnica velike spremembe in socialni pretres. Je tudi izbruh upanja in neuresničenih želja. Zato revolucija traja in bo še trajala. Dokler se človek in družba ne bosta spremenila v svojem bistvu.

Mislím, da ideja žele po svobodi, ki preveča ves roman, pomaga mladini verovati v smiselnost borbe za nov svet. Kaže jim preizkušnje in izkušnje. Zakaj naj bi se mlada generacija učila na svojih napakah vedno znova, ko se lahko uči iz pre-

teklosti, kaj je pomembno za bodočnost. Nam, Slovencem, ki nas je vseh skupaj za predmestje Londona, je za obstoj potrebno zbuditi nacionalno zavest, ne pa jemati jo, kot so še pred nedavnim počeli nekateri. Zgodovina je potrdila, da naroda, ki ne pozna poraza, ni moč premagati. Uničijo ga lahko, toda premagajo ne! To je osnovna ideja Ukane. Mislim, da roman pomaga integrirati našo nacionalno zavest in usodno povezanost boja vseh jugoslovanskih narodov. Mi nismo drobci, temveč trden del slovanskega in socialističnega sveta in le taki bomo laže kljubovali težavam, ki prihajajo.

Izkazali ste zaupanje Prešernovemu gledališču in mu dovolili adaptacijo oziroma uprizoritev. Seveda pa obseg gledališke predstave lahko oživi samo bistvo dela. Odkod vaše prepričanje v Ukano na odrskih deskah?

Menim, da je roman potem, ko je napisan, na voljo usodi. Narodu ali človeštvu, če se zanima zanj. Prešernovemu gledališču v Kranju sem dovolil prirediti roman v dramo iz istega razloga. Poleg tega mi je ta kolektiv, ki se s pravim idealizmom v središču delavske Gorenjske bori za obstoj že dolgo let, simpatičen. Vesel bom, če jim bo uspelo iskro spremeni v plamen. Rahlo sem dvomil, da bo umetniškemu vodji Povšetju uspelo v dveh urah posredovati bistvo 2400 strani obsegajoče triloge. Toda, ko sem prebral tekst, sem videl, da je osnovno idejo zadel, predvsem politično, nekoliko manj pa intimno dramo mojih oseb, ki je v romanu nekoliko bolj prikrita. Kljub temu zaupam, da se ljudje ob predstavi ne bodo dolgočasili.

Nam lahko poveste, kako je s ponatisi Ukane, prevodi in snemanjem TV nadaljevanke?

RTV Ljubljana že tretje leto pripravlja projekt Ukana v 27 epizodah. Izdelavo scenarija so zaupali književniku in filmskemu scenaristu Ivanu Ribiču, ki pravi, da bo s scenariji gotov verjetno januarja 1974. Morda bo prav kranjska uprizoritev v dramskem gledališču dala kakšno novo idejo, kako spremeniti Ukano v gledališki in filmski jezik.

V začetku decembra bo zavod Borec izdal Ukano spet v 5000 izvodih. S to izdajo bo knjiga na Slovenskem dosegla 29.000 izvodov.

Prevedli so jo Rusi pod naslovom Po poti vetrov. Izdalo jo je Vojna založba v Moskvi v visoki nakladi in je bila razprodana v 14 dneh. Beogradska založba Sloboda je prevedla roman v srbohrvaščino pod naslovom Zamke. Prevedena je tudi na Češkem, prav tako pri Vojni založbi v Pragi, v visoki nakladi. V odlomkih so jo prevedli tudi Poljaki. Z Nemci, Amerikanci, Japonci, Slovaki in Poljaki pa se dogovarjamo za prevode.

Naj omenim še, da je Ukana izhajala v Primorskem dnevniku v Trstu, v Prosveti v Chichagu, v Slovenskem izrazniku na Koroskem, kot slikanica pa izhaja v Pionirskem listu.

Premiera UKANE, gledališkega prereza tega znanega romana Toneta Svetine, bo v torek, 4. decembra, ob 19.30. Avtor je dovolil priredbo kakor tudi prvo izvedbo prav Prešernovemu gledališču. V okviru enega gledališkega večera je bilo seveda mogoče zaobjeti samo bistvene silnice oziroma osebe in se osredotočiti na mozaik poglobitnih človeških opredelitev aktualnih tedaj kakor tudi posredno v današnjem času. Predstavo so pripravili režiser Janez Povše, scenograf Saša Kump, kostumograf Anja Dolenc, glasbeni opremljevalec Ilija Šurev, lektorsko vodstvo je bilo v rokah Nataše Skrt, svetovalec za telesno izraznost pa je bil Andres Valdes. Igrajo: Vlado Uršič (Wolf), Jože Kovačič (general), Zdenko Radenovič (Kniecke), Biba Uršič (Ana), Mirko Cegnar (Hrast), Jože Sodnik (Valjun), Cveto Sever (Gorazd), Jože Vunšek (Primož), Miha Štefe (Vojko), Zvone Kozina (Blisk), Tine Oman (Orlov), Tone Dolinar (komandant), Jože Urankar (oficir Ozne) in Mila Valenčič (partizanska mati). — Po premieri si bodo predstave sledile takole: v sredo, 5. decembra, ob 19.30 za red kolektivi sredo, v četrtek, 6. decembra, ob 16. uri za red dijaški I. in ob 19.30 za red kolektivi četrtek ter v petek, 7. decembra, ob 19.30 za red kolektivi petek.

»Sutjeska« to ljudstvo bo živelo

Režiser Stipe Delić je s svojim prvim celovečernim filmom ustvaril veličasten spomenik narodnoosvobodilnemu boju jugoslovanskih narodov

V slabih tridesetih letih jugoslovanskega filmskega ustvarjanja se je v kinematografih zvrstilo približno 150 bolj ali manj uspešnih stvaritev s tematiko iz NOB. Mnogi znani in manj znani, dobri ali slabi režiserji so se spoprijeli z občutljivim gradivom, da bi povojnim generacijam približali junaško obdobje jugoslovanskih narodov, jim na umetniško izpovedni način omogočili podoživljanje štiriletnega boja za svobodo, za naprednejši in pravičnejši družbeni sistem, za enakopravne odnose med ljudmi.

Mnogostranost revolucionarnega obdobja z vrednotami, katerih nasprotja je posebej okupator, pa je uspelo zajeti le peščici režiserjev. Mnoga dela so zašla v slepo ulico, saj so se zgubljala v črno-beli tehnik podajanja dogodkov, v enostranem pristopu, slonela so na potvorenih in prikrojjenih resnicah ali so ostala zgolj slabo potrošniško blago. Seveda je to z vidika razvoja neke umetnosti povsem razumljivo.

Malo je torej filmov, ki prikazujejo del resničnosti v vseh njenih nasprotjih in pri tem niso zgolj faktografsko, zgodovinsko dokumentarno delo, in malo je filmov, ki združujejo umetniške zahteve filmskega ustvarjanja z idejnimi izhodišči revolucionarnega obdobja. Če med tisoči metri celuloidnega traku iščemo takšen film, potem se moramo ustaviti ob »Sutjeski« režiserja Stipe Delića.

»Sutjeska« je že preživela svoj ognjeni krst. Mnogi so zmajevali z glavami, ko se je Delić odločil za

velikopotezni načrt. Odločil se je za enega najpomembnejših mejnikov narodnoosvobodilnega boja in se že takoj na začetku znašel pred številnimi ovirami od denarnih do javnega mnenja, ki mu ni bilo naklonjeno. Govorili so namreč, da je ena »Neretva«, en spektakel dovolj.

Toda režiser se je pogumno lotil svojega prvega celovečernega filma. Prvi metri posnetega traku so ga še bolj opogumili in sedaj že lahko rečemo, da je svoje delo dobro opravil. V filmu sploh ni opaziti režijskega začetništva.

»D« dan za režiserja je bila projekcija »Sutjeska« na Tjentištu pred nekaj tisoč neposrednimi udeleženci NOB. Med njimi so bili tudi neposredni udeleženci velike sovražne ofenzive. »Sutjesko«, film o njih samih so sprejeli z nedeljenimi simpatijami in slutimo lahko, kakšen kamen se je odvalil Deliću od srca, ko je videl zadovoljne obraze teh ljudi. Prestal je veliko preizkušnjo.

Na Tjentištu se je razblinila še zadnja meglica pomislekov. Na filmskem traku bo tako za vedno ostal umetniški zapis razgibane in dramaturško izdelane pripovedi o neenakopravnem boju zavednega ljudstva s šestkrat močnejšim sovražnikom. Ostal bo edinstven, neposredno pričujoč spomenik narodnoosvobodilnemu boju jugoslovanskih narodov.

»Sutjeska« se izmika merilom redne kinematografske proizvodnje. Postavlja se ob bok priznanim dosežkom razvitejših kinematografij. Zato ji nekateri očitajo spektakularnost, ki jo pogojuje širina akcijskih prizorov in nekatere nadrobnoti v mednarodni igralski zasedbi. Ti očitki pa so le delno upravičeni, saj so neizogibni komercialni zakoni vsakega umetniškega ustvarjanja dobro opravičilo. Množični prizori so skupaj z vsem pokanjem in pirotehniko neizogiben element približevanja vojnega okolja. Kako naj si sicer brez tega predstavljamo velike bitke,

če sami nismo bili nikdar sredi vojne vihre.

Tako ostanejo večji kamen spotike le tuji igralci, ali bolje, Richard Burton v vlogi maršala Tita. Najprej je treba pripomniti, da se je režiser skušal izogniti liku maršala Tita. Dobro se je zavedal težav prvega neposrednega vključevanja Titovega lika v celovečerni film. Končno je spoznal, da brez tega ne bo šlo. Odločil se je za Burtona. Odločitev je utemeljeval s fizično podobnostjo med igralcem in Titom, vendar je pravi razlog verjetno v komercialnih zahtevah filma, v prodaji v tujino.

»Sutjeska« združuje idejno sporočilo revolucije s konkretnim prikazom veličine organizirane ljudske vstaje, ki je globoko humana in polna človeškega dostojanstva. Film je nekakšen konglomerat osebnih dram posameznikov, katerih usode se povezujejo v usodo ljudstva. Pravi množični oziroma nad njo je postavljen posameznik, ki mu je zavest naložila breme odgovornosti, revolucija pa začrtala pot. Pred nami se nizajo prispevke, ki nosijo v sebi prizadetost avtentičnosti. Posamezni drobci se zlivajo v izpovedno celoto. Vrsta mojstrsko izdelanih likov posebej cilje nekega boja, vrednote revolucionarnega obdobja, vero v svobodo. Zavest ljudstva, ki bo živelo, je bila močnejša od sovražničkovega orožja.

Zraven režiserja je k uspehu filma pripomogla vrsta odličnih igralcev. Naj naštejemo samo nekatere: Richard Burton v vlogi maršala Tita, Ljuba Tadić je upodobil legendarnega Savo Kovačevića, Bert Sotlar, Milena Dravić, Ljubiša Samardžić, Irena Papas, Bata Živojinović, Boris Dvornik, Kole Angelovski, Miha Baloh in drugi. Glasbo je napisal Grk Mikis Theodorakis.

Zdi se mi, da sem šele ob gledanju »Sutjeske« občutil vojno, doumel globino junaškega boja in veličino želje po svobodi. Marjan Gabrijelčič

reklamne cene • reklamne cene • reklamne cene • reklamne cene

veletrgovina
ŠPECERIJA
bled

vam nudi v vseh prodajalnah
od 24. novembra do 10. decembra
po

reklamnih cenah
za praznike

borovničev sok 8,00 din — 1 liter (steklenica)
vinjak župski 30,00 din — 1 liter (steklenica)
malinovec 12,80 din — 1 liter (steklenica)
kompot hruška 8,00 din — 1 liter (doza)
kompot sliva 5,18 din — 1 liter (doza)
jabolka rdeči delišes 4,50 din — 1 kg (bruto)

Priporočamo se za nakup.

*čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik republike*

Skupščina občine Radovljica
Občinski sindikalni svet Radovljica
Občinska konferenca ZKS Radovljica
Občinska konferenca SZDL Radovljica
ZZB NOV Radovljica
Občinska konferenca ZMS Radovljica
Občinski odbor zveze rezervnih vojaških
starešin Radovljica

Gostinsko podjetje

Planinka Kamnik

z enotami: Hotel, Restavracija,
Kavarna

Ko pridete v Kamnik, nas obiščite —
solidno boste postreženi.

*čestita prebivalcem
in poslovnim prijateljem
za praznik republike*

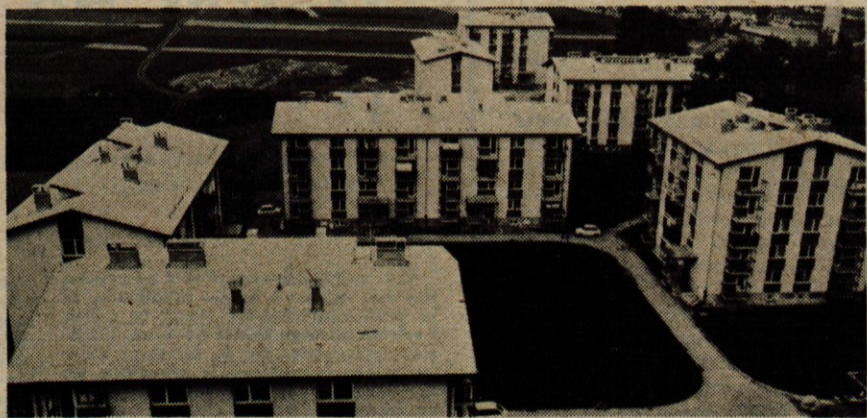
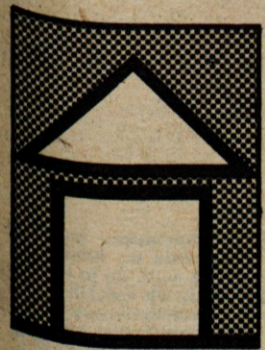
Industrijsko podjetje

Alpream Kamnik

*čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za praznik republike*

Stanovanjsko podjetje Kamnik

*Delovni kolektiv čestita
vsem hišnim svetom,
delovnim in družbenim organizacijam,
poslovnim sodelavcem in občanom
za dan republike*

Kolektiv splošnega gradbenega podjetja **PROJEKT Kranj**

*čestita občanom
in poslovnim prijateljem za dan republike*

TOVARNA USNJA KAMNIK

PROIZVAJA:
vse vrste svinjskega usnja za oblačilno in obutveno stroko
IN VAM NUDI:
usnjeno konfekcijo in plastično obutev

*Delovni kolektiv čestita občanom
in poslovnim prijateljem
za praznik republike*

vezenine
BLEDO

Tovarna čipk,
vezenin,
rokavic in
ženske konfekcije

*Vsem delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem čestitamo in želimo prijetno
praznovanje dneva republike*

Meso Kamnik

*čestita vsem občanom
in poslovnim prijateljem
za dan republike*

Nudimo vse vrste mesnih izdelkov in sveže meso
ter se priporočamo

Splošna vodna skupnost Gorenjske

*čestita občanom in poslovnim prijateljem
za dan republike*

Izvajamo vodogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne
protierozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela,
strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradenj.

TITAN KAMNIK

Titan tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik
proizvaja:

- fitinge
- ključavnice navadne in cilindrične
- ulitke iz temprane litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše renomirane izdelke

*Čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan republike*

Zavod za gojitev divjadi

Kozorog Kamnik

čestita občanom za praznik republike

Novo organiziranost sindikata terja ustava

Pogovor s tajnikom občinskega sindikalnega sveta Kranj Slavkom Kalanom

Uresničevanje nove zvezne in republiške ustave bo terjalo nekatere organizacijske, marveč tudi vsebinske spremembe v našem družbenopolitičnem življenju. Velika naloga na tem področju čaka tudi sindikate. Ta druga največja družbenopolitična organizacija (takoj za socialistično zvezo) je trenutno sredi priprav na novo organiziranost. Pred uresničitvijo ciljev, ki so si jih slovenski sindikati zadali že na svoji četrti konferenci, smo zaprosili za pogovor tajnika občinskega sindikalnega sveta Kranj Slavka Kalana.

»Tovariš Kalan, kateri so glavni vzroki, da se dosedanja organiziranost sindikatov spremeni?«

»Dve skupini vzrokov sta, ki narokujeta in pogojujeta predvideno novo organiziranost. Med prvo spadajo ugotovitve nekaterih analiz in raziskav, ki so bile izdelane v republiki in v občini. Pokazale so na nekatere pomanjkljivosti, in sicer, da bi sindikalna organizacija morala biti še bolj aktivna, učinkovitejša, bolj neposredna itd. Druge, nič manj pomembne vzroke je treba iskati v družbenoekonomskih odnosih, ki jih je prinesel družbeni razvoj, zakonila pa jih bo nova ustava. Nova organiziranost naj bi omogočila lažje uresničevanje in doseganje vsebinskih ciljev. Sindikat kot najširša organizacija delavskega razreda mora namreč skrbeti za politično aktivnost delavcev in jim hkrati omogočiti, da bodo sodelovali in odločali pri vseh vprašanjih, s katerimi se srečujejo.«

»Omenjate, da je eden od vzrokov za novo organiziranost tudi manjša učinkovitost in neposrednost. Po drugi strani pa smo v Kranju bili priča tudi drugačnim ocenam; namreč, da teh slabosti ni bilo čutiti. Kakšna bo torej razlika med sedanjo in bodočo organiziranostjo?«

»Predvidena nova organiziranost sindikata izhaja iz tega, da sindikat ni le aktiven predsednik ali izvršni odbor osnovne organizacije, marveč, da so to vsi člani sindikata. Zato je v novi organiziranosti, ki se nanaša na osnovno organizacijo, temeljno organizacijo združenega dela, konferenco sindikata v organizaciji združenega dela, na občino, regijo in re-

publiko, dan največji poudarek organiziranosti v osnovnih organizacijah sindikata v TOZD. Prav v temeljni organizaciji združenega dela se bodo sprejemale samoupravne odločitve o ustvarjanju in delitvi dohodka, gospodarjenju, izobraževanju, o socialni varnosti zaposlenih itd.

Zato je načelo nove organiziranosti sindikata: vsaka TOZD — najmanj ena osnovna organizacija sindikata. To pomeni, da bo v kranjski občini prek 160 osnovnih organizacij, doslej pa jih je bilo 111.

Zavzemamo se, da bi se v vseh osnovnih sindikalnih organizacijah ustanovile skupine, ki bi imele svoje poverjenike. Le-ti bi bili vez med skupino in vodstvom sindikata. Tako bomo dosegli večjo neposrednost in učinkovitost, razen tega pa bo v aktivno delo sindikata vključene več članov. V 111 osnovnih organizacijah sindikata v občini je bilo doslej okrog 1000 sindikalnih aktivistov in je bil vsak 25. član tudi aktivist organizacije. Z uveljavitvijo nove organiziranosti predvidevamo, da bo vsak 15. član sindikata aktivno delal v organizaciji.

Uresničeno bo tudi delegatsko načelo. Izvršne odbore sindikalnih organizacij bodo namreč neposredno volili vsi člani sindikata. Le-ta pa

bo (lahko) sestavljen tudi iz poverjenikov. Hkrati bo izvršni odbor osnovne sindikalne organizacije predstavljal delegacijo, ki bo določila delegate v vse organe sindikata v podjetju, občini in republiki.

Pri izvolitvi delegacij se zavzemamo, da bi sestav le-teh ustrezal sestavu zaposlenih. Tako naj bi bile delegacije sestavljene iz 50 odstotkov neposrednih proizvajalcev, 40 odstotkov žena in 25 odstotkov mladih. Takšen sestav bi približno ustrezal razmeram v kranjski občini.

Ena od posebnosti nove organiziranosti je tudi, da bomo v vsaki osnovni organizaciji sindikata, kjer so mladi delavci, ustanovili aktivne mladih delavcev. To bo tudi nova delovna oblika. Razen tega pa so z novo organiziranostjo predvideni tudi članski sestanki in letne konference.

Če bomo v praksi izvedli tako začrtano novo organiziranost, za kar pa ne vidim ovir, se bomo približali tistim ciljem, ki jih terja nova ustava. Z drugimi besedami to pomeni, da bodo sindikalno organizacijo predstavljali vsi člani in ne samo vodstva.«

»Kako bo torej sindikat poslej organiziran v občini?«

»Doslej so v občini delovali naslednji organi sindikata: občinski odbor sindikata delavcev industrije, občinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti in občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti. Poleg tega je bilo še 11 komisij, predsedstvo občinskega sindikalnega sveta kot izvršilni organ in občinski sindikalni svet kot oblikovalec sindikalne politike v občini med dvema občnima zboroma.

Z novo organiziranostjo se osnovne organizacije sindikata sorodnih dejavnosti povezujejo v konference sindikatov, ki bodo sestavljene po delegatskem načelu. V republiki bo tako ustanovljenih 18 konferenc, v naši občini pa jih za zdaj predvidevamo 11. Seveda pa bo v prihodnje najbolj pokazala praksa, če bo takšna organiziranost dobra in če ne bo morda potrebno ustanoviti še nekatere nove konference. Eden od kriterijev za sestavo konference je bil tudi, naj bi bila le-ta sestavljena iz najmanj 3 dosedanjih osnovnih organizacij in iz najmanj 300 članov.

Zveza sindikatov v občini bo povezovala poleg delegacij iz konferenc tudi tiste osnovne organizacije, ki ne bodo organizirane v konference. Predvsem pa bo naloga zveze sindikatov v občini zagotoviti vpliv vseh osnovnih organizacij pri razreševanju posameznih vprašanj. Zveza sindikatov bo torej mesto za dogovarjanje in usklajevanje stališč, ki se bodo izoblikovala v konferencah in osnovnih organizacijah.«

»Na Gorenjskem smo bili že doslej priča nekaterim oblikam povezovanja sindikalnih organizacij. V novi organiziranosti je predvidena tudi ustanovitev medobčinskega sindikalnega sveta. Kako si zamišljate vlogo in pomen tega organa?«

»Res je, da je bila že doslej tesna povezava med nekaterimi osnovnimi organizacijami sindikata na Gorenjskem. Tudi občinska vodstva že nekaj časa tesno sodelujejo in usklajujejo razne akcije. Z novo organiziranostjo bo potreba po večji povezavi nedvomno še večja. Sicer pa naj bi se medobčinski sindikalni svet pri razreševanju problemov in usklajevanju nalog pridružil drugim medobčinskim organom in organizacijam, ki na Gorenjskem že delujejo. Razen tega nas o ustanovitvi medobčinskega sindikalnega sveta za Gorenjsko obvezujejo tudi sklepi zadnje seje republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije.«

A. Žalar

Okraski za novoletno jelko,

igrače in druga darila za torbo dedka Mraza, novoletne voščilnice,

skratka, vse

za novoletno razpoloženje, za veselje otrok in odraslih

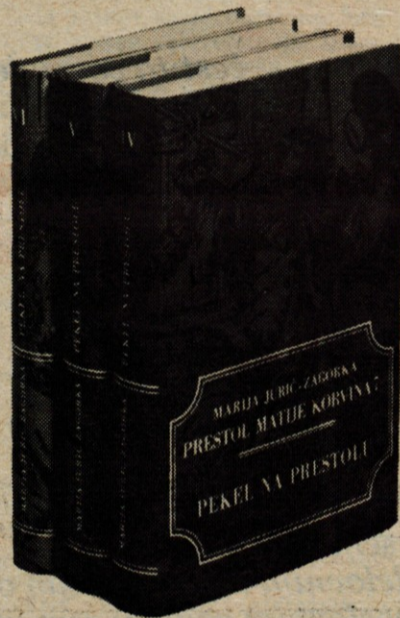
ob novem letu že naprodaj

v blagovnici

nama

Škofja Loka

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Pisateljica in publicistka Marija Jurić-Zagorka (1873 do 1957), ki z vso pravico nosi vzdevek »jugoslovanskega Dumasa«, je postavila pripovedni cikelus »Prestol Matije Korvina« v 15. stoletje, v čas, ko je na Ogrskem in Hrvaškem vladal kralj Matija Korvin.

Pravkar so izšle nove tri knjige romana

Pekel na prestolu IV - V - VI

(sedma, osma in deveta knjiga celotnega ciklusa »Prestol Matije Korvina«)

V 4. knjigi romana »Pekel na prestolu« teče zgodba o kralju Vladislavu, ki je sredi zgodovinskih tokov in spletke nasledil umrlega kralja Korvina. Vladislav, presrečen, ker je Gordana sprejela njegovo snubitev, je prepričan, da je s tem dokončno porazil zvito Beatrice. Okoliščine pa zaobrnejo tok dogodkov v svojo smer: za Albertom Poljskim vdre v deželo še drugi sovražnik, Maks Nemški, in zasede precejšen kos ozemlja. Kralj Vladislav je znova v hudi stiski: nima ne denarja ne vojske in tudi njegov svetovalec škof Bakač mu ne zna več svetovati. Preostane mu samo še to, da sprejme predlog svojih ministrov in se navidezno poroči z Beatrice. S tem pride do denarja in vojske. Beatrice ne sluti, da jo je kralj prevaral s poroko in ob večerih ga zaman pričakuje v svojem dvorcu. Sprva verjame, da ne zahaja k njej zato, ker ima težave s poljsko kraljico, ki se je vgnezdila v njegov dvorec, dokler po naključju ne zve, da poljske kraljice sploh ni v kraljestvu in da tudi nikoli ni pripotovala v deželo. Tako zasumi, da je posredi Gordana; zakolne se, da se bo obema strahotno maščevala. O njenem maščevanju pa govori 5. in 6. knjiga romana »Pekel na prestolu«.

Nove tri obsežne knjige romana »Pekel na prestolu« veljajo vezano v platno 270 din. Kupite jih lahko tudi na trimesečno obročno odplačevanje po 90 din.

V zbirki bo v celoti izšlo še 7 knjig. V prvi naslednji seriji bodo izšle tri knjige z naslovom Veliko sodišče I — II — III

Knjige dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe, pismeno pa jih lahko naročite na naslov

Državna založba Slovenije
Mestni trg 26,
Ljubljana

Socialnemu varstvu ustrezno mesto

Ena od pripomb, ki jih je dala javna razprava o osnutkih zvezne in republiške ustave, se nanaša tudi na pomen in vlogo socialnega varstva. Delovni ljudje, predvsem pa tisti, ki jim je to področje dela osnovna skrb, so menili, da je tudi v ustavi treba zagotoviti socialnemu varstvu ustrezno mesto in točno opredeliti njegovo dejavnost in pomen.

Seveda so bili tudi glasovi proti. Tisti, ki so proti širši opredelitvi, pravijo, da je socialno varstvo posledica družbenega sistema, v katerem je bil človek izkoriščen po človeku. Denimo v kapitalizmu. V naši ureditvi pa mora biti vsa skrb posvečena odpravljanju socialnih problemov in to na širši način. Druga pripomba te vrste je, da je socialno skrbstvo odraz revščine neke družbe. Vendar lahko temu takoj oporekamo. Vedno bomo namreč morali računati s pojavi socialnih problemov, ki jih poraja industrializacija, odhajanje na delo v tujino, sodobna urbanizacija, osamljenost ostarelih in drugo.

Socialne službe opravljajo vrsto nalog. Če začnemo z družinsko zakonodajo, se že srečamo z zastopanjem interesov otrok v odnosu do staršev, skrbijo za rejništvo, posvojitve in skrbništvo. Druga velika skrb so prizadeti otroci, vedenjsko moteni otroci in mladostniki. Njihova skrb je posvečena tudi odraslim. Doslej je bilo največ storjenega za alkoholike in probleme njihovih družin, za ostarele in onemogle, že nekaj let pa se odpira novo področje dela: odnosi v družinah zdomcev.

To je le nekaj problemov, ki smo jim včasih rekli kar »osebne zadeve«. Nova vloga družine, predvsem pa družbe in njena humanost pa nas obvezuje, da cenimo slehernega človeka in mu solidarno omogočimo primerne življenjske pogoje. Spoznanje, da splošen napredek prinaša nove socialne stiske, ki jih je treba čimbolj uspešno in hitro reševati, je dovolj, da najde ta dejavnost pravo mesto v sistemski ureditvi.

Glede na to, da je socialna služba kljub velikim obveznostim še vedno sorazmerno slabo razvita, ji je treba dati možnosti za hitrejši napredek. Predvsem jo ne smemo imeti več za občinsko upravno službo, saj je povsem nekaj drugega. Čas je, da dobi enotno zakonodajo. Zato je pomembno, kakšno mesto ima varstvo v ustavi. Ne pa da ga krijemo kar pod »druge dejavnosti«. Kazalo bi, da v poglavju samoupravnih interesnih skupnosti dobi svoj člen. Z delovanjem samoupravne interesne skupnosti na tem področju bi imel delovni človek možnost odločanja o politiki socialnega varstva in tudi pravicah, ki mu pripadajo.

-lb

Skupščina občine Kamnik

in družbenopolitične organizacije:

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

*Čestitajo vsem delovnim kolektivom in
občanom za praznik republike.*

OZP Elektro Kranj

Cesta JLA 6

s svojimi poslovnimi enotami
Distributivna enota Kranj
Distributivna enota Žirovnica
Proizvodna enota Kranj
in uprava

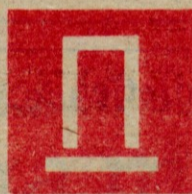
čestita za dan republike — 29. november

sgp graditelj

Kamnik

*Delovni kolektiv čestita
vsem svojim poslovnim prijateljem
in občanom za dan republike*

Delovna skupnost podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

*čestita vsem hišnim svetom,
delovnim in družbenim organizacijam,
poslovnim sodelavcem in vsem občanom
za praznik republike*

Slaščičarna - kavarna Kranj

s poslovalnicami v Kranju:
Prešernova 18
Cankarjeva 1
Cesta JLA 10
Tržič, Trg svobode 18

*čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za praznik republike*

Žito Ljubljana DE Vesna Kamnik

z obrati: Slaščičarna Titov trg 11, Kidričeva 24,
Bife v prodajalni Metalka,
Slaščičarna in bife v isti stavbi,
Pekarna Kidričeva 8

*čestita
občanom za dan republike*

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

z gozdnimi obrati Škofja Loka,
Preddvor, Tržič ter gradbenim
obratom in obratom transporta in
mehanizacije

*čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za praznik republike*

ISKRENE ČESTITKE
ZA

29. november

DAN REPUBLIKE

VELETRGOVINA

ŽIVILA

KRANJ

Obrtno podjetje Cerklje

*čestita občanom in poslovnim pri-
jateljem za dan republike*

**Solidno izvajamo gradbena
in mizarska dela**

Komunalno podjetje Tržič

Dejavnosti: gradbena, steklarstvo, soboslikarstvo, vodo-
vod, vrtnarija, cvetličarna, tržnica, pogrebna služba, vzdr-
ževanje cest

*Vsem delovnim ljudem,
poslovnim prijateljem in sodelavcem
čestitamo za dan republike*

Čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik republike
in jim želimo veselo praznovanje.

Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice

Za praznik republike čestitamo
vsem poslovnim prijateljem
in bralcem Glasa

ZDRUŽENO
PODJETJE
SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za dan republike

ŽITO
Ljubljana

TOZD Triglav Lesce
TOZD Gorenjka -
tovarna čokolade Lesce
TOZD Pekarna Kranj

čestitajo vsem prebivalcem Gorenjske za dan republike
in se priporočajo s svojimi izdelki.

TEKSTILINDUS
KRANJ

Na tržišču kupujte izdelke
Tekstilindusa

Ob prazniku republike
iskreno čestitamo
vsem delovnim ljudem

Tekstilna tovarna
Sukno Zapuže

proizvaja vse vrste blaga za ženske iz 100 % čiste runske volne ter volnene odeje najbolj-
ših hvalitet.

V svojih prodajalnah v Zapužah, Ribnici na Dolenjskem, v Starem trgu pri Ložu, na Prim-
skovem in na Koroški cesti (nasproti restavracije Park) v Kranju lahko kupite blago ali
odeje z manjšimi napakami po zelo nizkih cenah. V prodajalnah vam tudi nudimo naj-
novejše vzorce ženskega in moškega volnenega blaga, diolena in diolen lofta ter volnene
odeje.

Ob tako bogati izbiri boste gotovo našli tudi nekaj za sebe.

vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo
za dan republike — 29. november.

Vsem delovnim ljudem čestitamo
za dan republike
in jim obenem priporočamo
svoje najnovejše izdelke.

Komunalni servis Jesenice

z zbiralicami oblek za kemično čiščenje
Tržič, Partizanska c. 14; Kranj, Na skali 4; Radovljica,
Linhartov trg 21; Bohinjska Bistrica št. 97; Moste št. 11;
Kranjska gora št. 119; Jesenice — Plavž, Titova c. 77 a.

čestita cenjenim strankam
za 29. november

in sporoča, da poleg kemičnega čiščenja vseh vrst oblek iz
naravnih in umetnih vlaken, usnja, preprog
impregnira dežne plašče
in opravlja
skočgart apreturo volnenih in drugih oblačil.

Solidna cena — hitra usluga.

mednarodna spedicija in transport
filiala Kranj
filiala Jesenice
in izpostava
Ljubelj

Ob dnevu republike
čestitajo vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
in priporočajo svoje storitve.

Delovna skupnost in organi družbe-
nega upravljanja

Komunalnega zavoda
za zaposlovanje
Kranj

čestita vsem delovnim ljudem Gorenjske
za praznik republike in jim želi mnogo
delovnih uspehov.

Gostinsko podjetje

Zelenica Tržič

vsem delovnim ljudem čestita
za praznik republike — 29. november
in se priporoča za cenjeni obisk.

Obrtno podjetje Tržič

se priporoča s svojimi storitvami v mizarški, zidarški,
tesarski, tapetniški in slikarski stroki.

Obenem čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike.

Zlata ohcet »pri Boštjanu« v Luši

Pred škofjeloškega matičarja sta minulo soboto dopoldan stopila Valentin in Ivana Benedik iz Spodnje Luše v Selški dolini. Nista bila sicer edina, vendar ju je od ostalih parov ločila neka bistvena posebnost: že drugič v pol stoletja sta si obljubila zvestobo, saj je šlo za zlato poroko, za edinstveni jubilej, ki

ga dosežejo le redki izbranci. Valentin, rojen 1898 v kmečki družini, je dorastel svinčnikom in zvezkom ravno takrat, ko so odprli novo šolo na Bukovici. Učil se je samo v redkih prostih uricah, kajti na velikih kmetijah pridejo prav sleherne, tudi deške roke. Leta 1916, sredi vojne, je postal polnoleten in

takoj so ga vtaknili v vojaško suknjo. Kot avstrijski soldat je odšel najprej na Madžarsko, potem pa so njegovo enoto premestili na italijansko fronto, kjer je dočakala konec cesarstva. Ujetega Valentina so Italijani izpustili šele spomladi 1920.

Tudi Ivana, rojena leta 1901, je kmečka hči. Odkar pomni, so domači morali pošteno garati na skopi hribovski zemlji, ki je samo ob veliki meri vložene truda in znoja lahko preživljala številno družino. Ata ji je umrl v prvi svetovni vojni. Mati in otroci — 9 jih je bilo — so tako izgubili skrbnika in rejnika. Edino z dnino, z vdinjanjem pri bogatih posestnikih, so se nekako prebijali naprej.

Potem, leta 1923, po dveh letih poznanstva, sta se Ivana in Valentin vzela. Valentinu je oče kmalu prepustil kmetijo, ki je pod »komando« mlade, dela vajene dvojice lepo uspevala. Nato so začeli prihajati potomci — kar 12 po vrsti. Danes je živih še devet: pet hčera in štirje sinovi. Naj povemo, da sta slavljenca že enajstkratna dedek in babica.

V času NOB so bili partizani vsakdnji gostje Benedikove hiše. Kljub pomanjkanju je Ivana spekla zanje nešteto hlebcev kruha. Precej noči je prebedela in jim kuhala večerje. Domačijo Benedikovih so kasneje celo uporabljali kot kurirsko javko z ilegalnim imenom »Pri Boštjanu«.

Valentin še vedno rad prime za delo in pomaga sinu, Ivana pa je obdržala glavno besedo ob štedilniku. Obema gre dobro, pravita, mnogo bolj kot včasih, ko neredko nista vedela, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Svoj praznik sta proslavila v krogu sorodnikov in prijateljev, ki so jima priredili pravo pravcato ohcet.

Besedilo in foto: I. Guzelj

SEM TER TJA PO CERKLJANSKEM

(42. zapis)

HRIBOVSKA FARA

Ne bo narobe, če še to povem, da je na Cerkljanskem Šenturska gora edina fara poleg Cerkelj. Že leta 1787 se je izločila iz cerkljanske prafare kot lokalija, leta 1875 pa je Šenturska gora postala prava, samostojna župnija. Skupno s prebivalci vasi Apno — Ravne, Sidraž, Viševca, Vrhovje in Lenart v Rebri je štela šenturska fara pred vojno kar 364 duš! Celotaka fara je Šenturska gora, da ima še svojo podružnično cerkev pri Lenartu v Rebri!

Ima pa Šenturska gora tudi svoje urejeno pokopališče okrog cerkve.

Solo so ustanovili na Gori že l. 1905, resda le enorazrednico. A malim otrokom le ni bilo treba v dolino. Taisti razlog so imeli stari Šenturčani, ko so zahtevali samostojno župnijo, češ, saj ne moremo tako daleč v dolino, posebno v visokem snegu ne.

PADLI ZA SVOBODO

Osnovna šola na Šenturski gori se imenuje po komisarju čete Gorenskega odreda Fricu Jurkoviču-Jurku, ki je padel na tem področju 30. novembra 1943. Jurkovo rojstno ime bi bilo treba spremeniti. V listinah ima vpisano ime Vojimir in ne Fric, kar je bila pravzaprav zbadljivka, ki so jo partizani dajali nemških vojakom.

Vojimir Jurkovič (roj. 1. julija 1917) je bil Mariborčan, po poklicu je bil študent prava. Padel je v boju z Nemci, ki so obkolili Jagodičevo hišo pri Ambrožu.

Razen plošče v spomin komisarju Jurku, po katerem se šola na Šenturski gori tudi imenuje, je v vogalno vdolbino na vzhodni strani šolske stavbe vzdignena še druga plošča iz lepega svetlega dalmatinskega marmorja (visoka je 60 cm, široka pa 50 cm). Rdeče obarvan vklesan napis

pove: 1941—1945 / življenja so žrtvovali / na področju Šenturske gore / partizan Trš / kamandir kurirske karavle G 29 / in pet kurirjev te karavle. Ploščo so vzdigali pionirji osnovne šole Šenturska gora in jo slovesno odkrili 23. maja 1965. Na širšem področju Šenturske gore so se med okupacijo stalno zadrževali kurirji postaje G 21 (na plošči je številka napak vklesana!). Povpraševal sem domačine po imenu partizana Trša — a nisem zvedel nič. Tako je še dandanašnji stvar zakonspirirana celo med ljudmi tu gori, ki so Trša dobro poznali in imeli z njim vsakodnevne stike. (Seveda bom za Trševo ime zvedel na drugem mestu.)

SIMON ROBIČ

Zaslovela pa je Šenturska gora med botaniki vsega sveta, ko je leta 1882 našel Simon Robič v jarku Doblici do 3 m visok mah, ki so ga potem poimenovali Trochobryum Carniolicum. Resda so pozneje, čez več desetletij, podobni mah odkrili tudi v skritih področjih Švice, Anglije in Srbije — toda prvenstvo le ima najdba na Šenturski gori. Do Robiča tega mahu znanost še ni poznala.

Sicer pa je Robičevo ime zapisano še v entomologiji (znanost o hroščih in drugih členonožcih): po njem se imenuje hrošček Bathyscia Khevenhülleri var. Robiči. Prav tako se je Simon Robič zapisal za vse čase tudi v vedo o poljih in drugih mehkužcih (malakologija). Odkril je na področju ljubljene Šenturske gore deset zanimivih polžjih vrst, od katerih nosi kar pet znanstvenih naziv z Robičevim imenom. Najbolj je bil mož ponosen na polžjega »lepotca«, ki so ga tuji znanstveniki pozneje poimenovali Amalia Robiči Simroth.

UČENI FAJMOŠTER

Kdo pa je bil ta nenavaden mož? Ali ni bil prevelik za majhno šentursko faro? Ali ni svetovno znanega botanika, entomologa, malakologa, geologa, paleontologa, jamarja in osteologa (pa še preparatorja vrh vsega) gorska osamljenost utesnjevala? Prav nasprotno! Prav ta odmaknjenost od ljudi in od mest je Robiču omogočala tako vsestransko znanstveno delo. Dušno pastirstvo ni terjalo od njega dosti moči. Fara je bila resda na široko razpostavljena (k Šenturski gori spadajo še Lenart v Rebri, Ambrož, Sidraž, Apno in Ravne s številnimi raztresenimi kmetijami), toda hribovci so zdravi ljudje in k župniku so raje sami prišli kot da bi ga češče klicali na svoje samotne domove; le zaradi duhovne utehe v poslednji stiski so poslali ponj. Torej kdo je bil šenturski učeni fajmošter?

Simon Robič, ki je s častjo zapisan med imena slovenskih velmož kot sloveč prirodoslovec v najširšem pomenu besede, je bil rojen 11. februarja 1824 v Kranjski gori. (Prihodnje leto bo 150-letnica Robičevega rojstva! — Ali se ga bo tudi širša slovenska javnost spomnila? Najbrž mu bomo morali prižgati lučico zvestega spomina le v kakem kotičku našega Glasa ...) C. Z.

Prirodoslovec Simon Robič (1824—1897)

Almira v finalu

Minulo soboto je bila v Novem mestu zadnja preskušnja prve tekmovalne skupine v radijski oddaji Spoznavajmo svet in domovino. Pomerili sta se ekipi radovljiške Almir in novomeške Krke. Po razburljivem tekmovanju so se v finalno »srečanje« uvrstili Radovljičani, ki so šele z odgovorom na zadnje vprašanje premagali domačo ekipo s 15:14. M. Hudovernik

Obvestilo živinorejcem

Živinorejsko veterinarski zavod Kranj obvešča živinorejce na območju občin Kranj, Radovljica in Trzič, da bo 3. decembra 1973 spremenjen urnik osemnemanja krav in telic. Naročila oddajte prej, kot je bilo do sedaj v navadi. Podrobnejša obvestila za posamezne kraje dobite na mestih, kjer oddajate naročila. Ob nedeljah ostane urnik nespremenjen. Živinorejsko veterinarski zavod Kranj

Hotel Grad Podvin
Podvin pri Radovljici
telefon 75543
telex 34568 yu Podvin

Od danes spet redno obratuje.

Restavracija v grajski pristavi

pester izbor gostinskih storitev, domače specialitete. Za vas igra in vas zabava trio Šani vsak dan od 19. ure dalje.

Posebni prostori in dvorane za organiziranje poročnih kosil in primerni za druge družinske svečanosti.

Priljubljen delovna kosila in večerje za vaše poslovne prijatelje. Ustrezni prostori za raznovrstne seminarje.

Solidna postrežba — zmerne cene!

Za vaš obisk se priporočamo!

IVO ZORMAN
65

Draga moja Iza

Taka odločitev me je osupnila. Kaj pa je imela iskati pri stricu Josipu? Ta šele jo bo gledal z zaničevanjem.

»Ti je rekel kdo naših?«

»Sam mi je ponudil.«

»Mora že imeti kaj za bregom.«

»Zadnja leta sem živela tam, vajena sem hiše,« je rekla.

»Ne veš, da so mu trgovino vzeli?«

»Saj ne bom prodajala. Josip je sam ...«

»Kar pomnim, je živel sam.«

»Nikoli brez gospodinje. Kaj naj bi moški brez ženske? Munihovala ne prihaja več, kar so mu vse vzeli.«

»Samo izkoriščal te bo,« sem jo prepričeval. »Rad bi se skrival za tvojim hrbtom. Zaradi starih grehov.«

»Kakšnih grehov?« se je začudila Karla.

Saj! Kakšnih grehov! Včasih bi bila govorila drugače, sedaj pa kakor da je pozabila, kako mu je delala napol zastoj, prodajala in gospodinjala, kako je morala skrivati pred njim še svoje misli, ker se je štel bolj za Nemca kot za našega.

»Sovražnik ljudstva,« sem rekel.

»Katerega?«

Katerega ... moj bog! Tako daleč so jo spravili.

»Med vojno bi te prijavil, če bi bil vedel, da si z nami,« sem dejal.

In Karla:

»Ne vem. Izdali so me drugi. Damjan.«

Ko je odhajala, mi je rekla spravljivo:

»Saj se bova še videla?«

»Ne vem, ne hodim k stricu Josipu.«

»Pa vsaj na cesti ... če me boš še poznal.«

Da bi me kdaj sama obiskala doma, še omenila ni.

Domov sem prišel naježen. Ko sem stopil v izbo, sem dejal:

»Ste jo le pregnali?«

»Sama je šla,« je rekel Stane.

Ana pa skoraj strupeno:

»Zakaj se ni zatekla k tistim, zaradi katerih je morala v taborišče?«

Če imamo nekoga radi, si ustvarimo o njem podobo, ki nam je všeč, da bi nam bil potem še bližji in da bi ne trpelo naše samoljubje.

Tako podobo sem si ustvaril o Ani.

Dopovedoval sem si, da je bila samo Ana zares vesela, ker sem se živ vrnil iz vojske. Saj morebiti je bila. Kako se je razklepetala prvi dan, kako mi je sedla v naročje ... Pa je bila nemara tudi moja podoba v Aninih očeh ukrojena po njenih željah. Služila naj bi pričakovanjem, ki se niso izpolnila, zato se mi je sestra odmikala.

To vem sedaj.

Toliko je stvari, ki sem jih spoznal prepozno.

Takrat sem preveč natančno vedel za vse, kakšno mora biti, da bo prav. Tudi za človeško srečo. Posebno za Anino. Anine sanje so šle mimo mojih, nikoli se niso srečale, ker se nikoli nisva zares pogovarjala in ker si nikoli nisva zaupala.

Ano sem vabil s seboj, a nikdar na tih pomenek. Vabil sem jo, naj se pridruži mladim, ki so ob nedeljah pospravljali ruševine in urejali park, pa me je zavrnila:

»Prav ljubi se mi. Nagaram se med tednom doma.«

Nosil sem ji knjige, da bi jih brala, pa jih je puščala na polici v izbi in jih še odprla ni.

»Nimam časa za take neumnosti,« je rekla.

Zame zgodbe o Korčagini in o Zoji niso bile neumnosti. Povabil sem jo na izlet k morju, pa je samo nezaupljivo vprašala:

»S kom?«

»Z našimi.«

»Kar pojdi! Nič nimam iskati tam.«

Najbrž ji samo družčina ni bila po volji, ker se je kmalu zatem sama odločila, da bo hodila v hribe. Kdo od Novakovih pa je hodil v hribe? Anton je šel nekajkrat, dekleta gotovo nikoli ne.

»V hribe se ti ljubi, kaj?« sem ji oponesel.

»Ljubi.«

»Jaz sem si nagrizel kolena med vojno.«

»Jaz si jih pa sedaj.«

Kako odrezavo je znala odgovarjati! Če sem zvečer, kadar si je pripravljala nahrbtnik, stopil v hišo in ji sledil z očmi, ko je begala med kuhinjo in izbo, me je odpravila kar na kratko:

»Kaj pa mi gledaš pod prste?«

Saj sem res oprezoval za njo, a nikoli z nameni, ki mi jih je podtikala. Najbrž je bilo za oba boljše, da ne.

Kaj pa bi bil napravil, če bi poznal njene skrivnosti?

Tega še danes ne vem.

Skrivnosti sem slutil, a samo dekliske, napol otroške.

Fanta ima, sem si rekel, pa skriva.

Še zmeraj sem se zbujal ob najmanjšem šumu in večkrat sem stopil k vratom, ko sem jo zjutraj slišal odhajati. Kak moški bi jo bil lahko čakal pod kovanji ali pa zunaj na cesti. A ga nikoli ni bilo. Vsakokrat je sama odhajala z dvorišča, vsakokrat so samo njeni koraki zapeli na pločniku in se oddaljili.

Mislil sem, da prihaja ponoči kdo k oknu, kakor so hodili včasih, toda trava pod Aninim oknom nikoli ni bila pohojena.

Kdove v koga se je zagledala, sem se spraševal.

Toda v mojih mislih ni bilo zamerljivosti, še prave nagnjivosti ne. Njeno muhavost sem sprejemal z razumevanjem, ki si ga lahko starejši privoščijo pred mlajšimi.

Kadar je bila posebno nasajena, sem jo vprašal ...

»Te je jezil?«

... samo da bi jo izzval, da bi se izdala s kako besedo.

»Kdo?« je zategnila.

Pa je bilo videti, da nekaj prikriva.

Včasih sem jo zvečer nagovoril ...

»Si se nahodila?«

... in jo spraševal ...

»Je dosti ljudi v hribih?«

... ali pa sem poizvedoval po znancih.

Nikoli mi ni naravnost odgovarjala, pa tudi oče in Stane sta molčala. Bil sem kakor igralec z zavezanimi očmi, ki tipa za predmeti, o katerih vsi drugi natanko vedo, kakšni so in kod se gibljejo.

Z ruto na očeh ... zapleten v neumno igro ... tak sem bil, dokler se Ana nekega večera ni več vrnila z zadnjega izleta v gore.

V temi se zdijo stvari drugačne, da se potlej, ko si snameš ruto, čudiš ...

Tole je bilo?

... in ne moreš verjeti, da nisi uganil že prej.

Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

*čestitajo vsem delovnim ljudem za dan republike —
29. november in jim želijo še nadaljnjih uspehov
pri izgradnji socializma*

**Sava
Kranj**

industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov

Vsem
delovnim
ljudem
poslovnim
prijateljem
kupcem
in
občanom

iskreno
čestitamo
za
praznik
republike

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE
Kranj, Koroška cesta 53 c

čestita vsem občanom in poslovnim prijateljem za dan republike

Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno

Servisira izdelke priznanih firm: Iskra, Tiki, Ei, Riz, Candy, Elektrovina, Elind, Emo, Sloboda, Čajevec, Grunding, Fein in Ransburg

projektira
proizvaja
instalira
prodaja
servisira

**Kmetijsko živilski
kombinat Kranj**

z obrati:
Oljarica, Mlekarna,
Klavnica,
Kmetijstvo,
KZ Radovljica in
Komerčni servis

*čestita k prazniku republike —
29. novembru
svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom*

Tekstilni center Kranj
izobraževalna in proizvodna
delovna organizacija

*čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan republike*

Nudi kvalitetne vrste lepljivih CENTELIN
medvlog za konfekcijo

**Kranjske
opekarne
Kranj**

**z obrati Bobovek, Češnjevsek
in Stražišče**

*čestitajo vsem občanom
za praznik republike*

**Kolektiv
Zdravstvenega doma Kranj**

**z enotami v Kranju, Škofji Loki
in Trziču**

čestita občanom za dan republike

nudijo vse vrste zidne opeke, vse vrste nosilnih, pregradnih in stropnih opečnih izdelkov.

Posebno priporočamo novost NORMA montažni strop, s katerim se hitro in poceni gradi.

Dobava je možna v najkrajšem času. Naročila sprejema komercialna podjetja v Kranju, Na skali 5.

Jezersko se prebuja

Letos nova vlečnica, prihodnje leto avtomatsko kegljišče, potem pa še zimsko kopališče in novi depandansi — Sodelovanje Gozdnega gospodarstva Kranj in Centrala iz Kranja — Zasebne sobe so, vendar bi jih bilo treba urediti — Možnosti za razvoj kmečkega turizma — Želja po boljši cesti na Jezersko

Trop znanih jezerskih ovac. Včasih jih je imela vsaka kmetija najmanj 60, danes pa bi jih na Jezerskem komaj našli 100.

»Jezersko in njegove materialne ter človeške dobrine smo v preteklosti radi le izkoriščali. Zato je prav, da sedaj Jezerjanom tudi nekaj damo,« mi je pripovedoval pred kratkim direktor Gozdnega gospodarstva Kranj inž. Metod Vizjak.

Ta delovna organizacija je zadnje čase zgradila in uredila na Jezerskem celo vrsto gozdnih cest in potov, ki jih ne uporabljajo le gozdarji za izkoriščanje bogatih jezerskih gozdov. Uporabljajo jih tudi kmetje, katerih domačije leže tudi 1000 in več metrov visoko. Gozdne ceste so njihova edina povezava s svetom, obenem pa osnova za zamatke kmečkega turizma na teh kmetijah.

Druga delovna organizacija, ki želi spremeniti sedanjo podobo Jezerskega, je gostinsko in turistično podjetje Central iz Kranja. Z velikimi vlaganji v turistične in gostinske objekte želi vrniti kraju ob meji z Avstrijo tisti sloves, ki ga je kraj nekdaj že užival v turističnem svetu.

Delovni organizaciji Gozdno gospodarstvo in Central sta se odločili za skupno izgrajevanje Jezerskega. Obenem pa želita še v večji meri zainteresirati domačine ter aktivirati njihova sredstva. Jezersko bo lahko le na ta način dobilo solidne turistične zmogljivosti, ki bodo kos povpraševanju. Le-to že sedaj na žalost presega možnosti.

Letos, še posebno pa prihodnja leta, bo dobilo Jezersko prve potrebne turistične, gostinske in rekreacijske objekte. Po nekaj letih se je letos spet zgodilo, da so za zimsko sezono, ki je »jezerski turistični problem št. 1«, vse razpoložljive turistične zmogljivosti že prodane. Kraj pa bi zanesljivo obiskalo več ljudi, če bi bila še cesta

turizma na kmetiji, pospešeno ureja centralno ogrevanje. Če mu bo uspelo do snega in »pravega« začetka zime dokončati zunanja dela, bo penzion Makek tudi pozimi odprt. To bi bila nedvomno velika popestritev letošnje obetajoče zimске turistične sezone na Jezerskem. Posebno zato, ker je dobrih sto metrov stran od Makeka nova vlečnica!

PRI KAZINI ZIDAJO

Druga velika pridobitev za Jezersko bo štiristezno avtomatsko kegljišče, ki ga gradi podjetje Central pri hotelu Kazina.

»Vreme nam je bilo toliko naklonjeno, da smo v soboto nad kegljiščem zabetonirali ploščo,« mi je v sredo pripovedovala poslovodkinja hotela Kazina na Jezerskem Marija Baranja, ki je že deseto leto zaposlena v osrednjem jezerskem gostinskem obratu. »Gradbinci bodo tako lahko pozimi nadaljevali notranja dela. Upamo, da bo štiristezno avtomatsko kegljišče zgrajeno do konca junija prihodnje leto. Kraj bo dobil tako drugi objekt za zabavo in razvedrilo gostov in obiskovalcev. Vlečnica bo že letos stekla. Na novem kegljišču bomo lahko organizirali tudi tekmovanja.«

Kaj pa pokrito kopališče in igrišča za Kazino ob potoku Jezernica, sem povprašal Marijo Baranja.

Gostinsko podjetje Central gradi pri hotelu Kazina novo štiristezno avtomatsko kegljišče, ki bo gotovo prihodnje leto. Preteklo soboto so nad kegljiščem že zabetonirali ploščo.

jih posodobili in uredili za igranje tenisa, odbojke itd. Pozimi pa bi jih spremenili v drsaljišče. Planšarsko jezero sicer zamrzne, vendar drsanje na takšni ledeni plošči ni primerno.

Računamo, da bomo začetna vlaganja uresničili. Če bomo še od republike dobili denar, namenjen za razvoj obmejnih turističnih krajev, bo Centralovo delo olajšano.«

To pomeni, da bo turistična sezona na Jezerskem trajala celo leto in ne le nekaj poletnih mesecev kot sedaj.

»Jezersko je za marsikoga vabljiva točka. Na žalost trajajo sedaj letna sezona le nekaj me-

od Kranja do Jezerskega boljša in sodobnejša. Na številnih mestih jo je zob časa že tako načel, da je njena prevoznost v nekoliko slabših vremenskih razmerah vprašljiva, za voznike pa vožnja v takih pogojih nevarna. Jezerjani so prepričani, da bo sčasoma tudi ta nevarnost odpravljena.

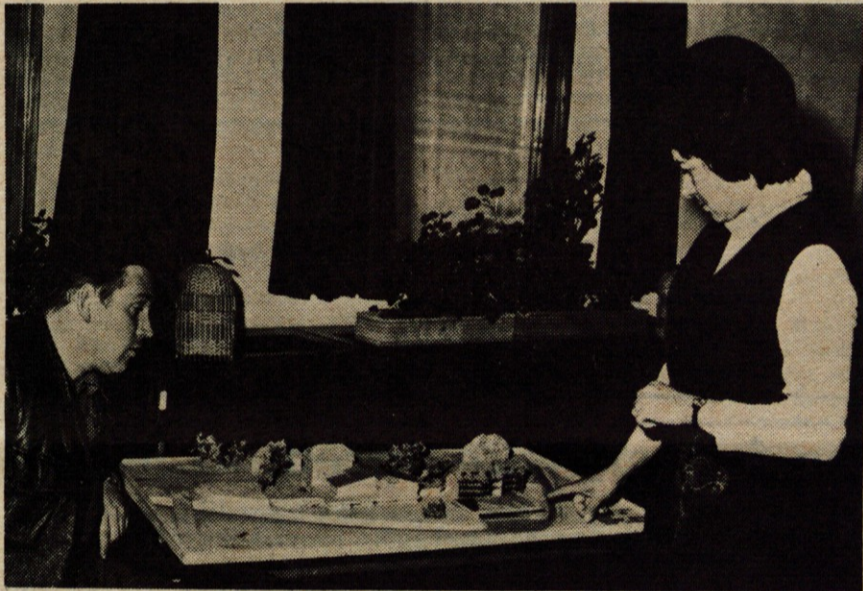
NOVA VLEČNICA ČAKA NA PRVI SNEG

Naprava, ki so jo obiskovalci Jezerskega in tudi domačini najbolj pogrešali, je pripravljena za pogon. To je nova vlečnica Jezersko—Mali vrh, ki sta jo skupno uredila podjetji Gozdno gospodarstvo Kranj in Central. Dolga je 500 metrov, v eni uri pa bo lahko potegnila s spodnje postaje, ki leži na višini 950 metrov, do zgornje postaje na Malem vrhu, ki leži 1060 metrov visoko, 900 smučarjev. Ob vlečnici, ki je postavljena v bližini Makekove kmetije, je dobrih 5 hektarjev smučišč, ob vzožju pa parkirni prostor za dobrih 100 vozil ter Centralovo bife s toplimi jedili in pijačami. Do vlečnice Jezersko—Mali vrh so zgradili gozdarji popolnoma novo cesto.

Prihodnje leto bodo v bližini zgradili še eno vlečnico ter povečali smučišča.

Gozdno gospodarstvo Kranj in Central iz Kranja sta za vlečnico Jezersko—Mali vrh odštela okrog 150 milijonov starih dinarjev.

V bližini nove vlečnice je znana Makekova kmetija. Gospodar Jože Skuber in njegov sin Jože sta se lotila kmečkega turizma in sprejela letos prve goste. Makekov »penzion« je sedaj sicer zaprt, ker Jože Skuber mlajši, ki mu je oče zaupal vodenje

Poslovodja hotela Kazina Marija Baranja in predsednik krajevne skupnosti Jezersko Lojze Štular pred maketo turističnega središča na Jezerskem.

»Leta 1975 bo naše podjetje zanesljivo začelo graditi prvo od dveh depandans hotela Kazina. Postavili jo bomo na prostoru med Kazino in bolnico za očesno tuberkulozo Storžič. Imela bo 70 ležišč. Njeni gostje se bodo hranili v Kazini. Vzporedno z depandanso nameravamo graditi tudi pokrito zimsko kopališče. S tem bomo izboljšali jezersko turistično infrastrukturo, ki je sedaj praktično ni. Gost se res nima kje razvedriti. Potem pa bo lahko izbral med smučanjem, kopanjem, kegljanjem ali drsnjem. Ob Jezernici imajo mladinci že zasilna igrišča. Lahko bi

secev. Vsako leto je največji naval med 15. julijem in 15. avgustom, ko bi lahko vse zmogljivosti dvakrat prodali. Letos smo junija, julija in avgusta dosegli na 89 ležiščih, kolikor jih imata Kazina in njena depandansa Planinka, 4800 prenočitev. Precej gostov se je nastanilo tudi v zasebnih turističnih sobah, ki jih je več kakor naših, vendar so uporabne le poleti. Razen redkih izjem te sobe nimajo urejenega ogrevanja. Z lastniki se bo treba dogovarjati o razreševanju tega problema. Prav tako pa je pri nas še veliko kmetij, ki bi bile primerne za kmečki turizem. Njihovi lastniki bodo slej ko prej spoznali, da je kmečki turizem lahko pomemben vir dohodka in velik prispevek k razvoju kraja.«

Za zimsko turistično sezono, ki je pred nami, so vse jezerske turistične zmogljivosti razprodane. Prvič po dolgih letih. Gostje bodo šolska mladina iz Novega Sada in Beograda. Pretekla leta kaj takšnega ni bilo mogoče, saj kraj ni imel niti ene vlečnice, ki bi jo lahko uporabljali gostje.

Kaj pa jezero in gostinski objekt ob jezeru, se je glasilo vprašanje, namenjeno Mariji Baranja.

»Planšarsko jezero pušča. Milijoni bi bili potrebni, da bi ga ozdravili. Gostinski objekt ob jezeru je. Poleti je premajhen. V posameznih dnevih se ustavi ob jezeru tudi po 10 avtobusov. Strežno osebje je navalu komaj kos. Vendar traja to le dva, tri mesece. Pozimi je obisk slabši. Če bi bilo na jezercu možno drsanje, bi bil boljši...«

Vse to, kar se na Jezerskem že gradi in kar se še bo, pomeni brez dvoma začetek turističnega preporoda Jezerskega in pot k nekdanji slavi, ki jo je kraj že užival. Denar, ki sta ga predvsem Gozdno gospodarstvo in Central vložila v kotlino pod Kočno in Grintavcem, je turistično stagnacijo že pramaknil z mrtve točke.

Besedilo: J. Košnjek
Foto: F. Perdan

Popravilo in vzdrževanje krajevnih potov je za krajevo skupnost Jezersko precejšen problem. Skupna dolžina cest in potov je velika in zato ni čudno, da skupnost porabi vsako leto skoraj vso dotacijo prav v te namene. Poseben problem so ceste do kmetij. Večji del jih urejujejo kmetje sami, rado pa jim pomaga tudi Gozdno gospodarstvo Kranj.

Med potmi, ki bi jih Jezerjani radi bolje vzdrževali, je tudi sprehajalna pot ob potoku Jezernica, ki gre mimo 900 let stare cekve sv. Ožbolta. Objekt je izredno dragocen in je pod skrbstvom Zavoda za spomeniško varstvo, vendar le-ta po mnenju Jezerjanov zanj ne skrbi tako kot bi bilo treba. Turistično društvo si prizadeva, da bi cerkvico tudi osvetlili.

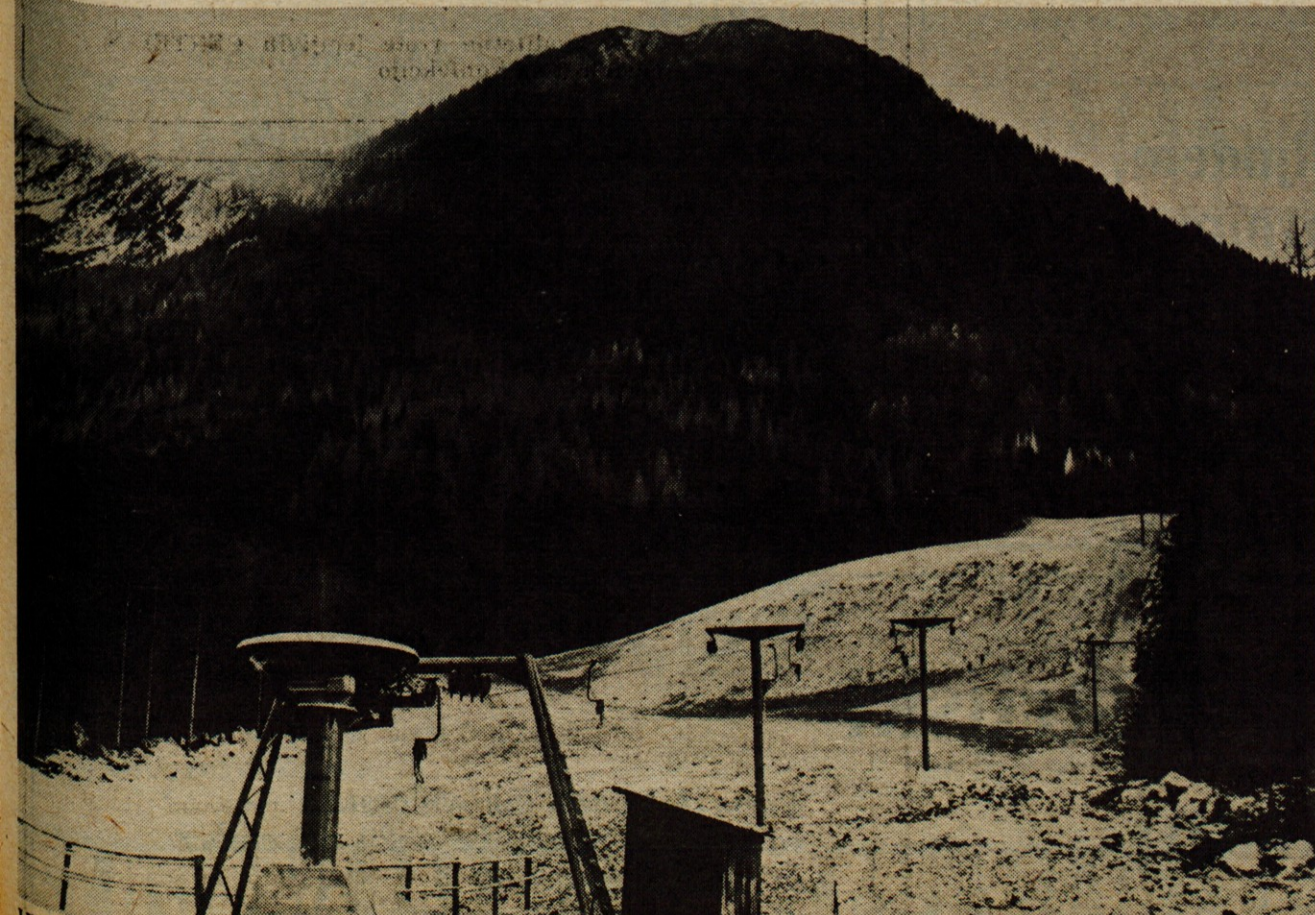
»Žabji trg« sredi Jezerskega je eden največjih kamnov spotike. Grmovje se iz leta v leto bolj bohoti in kazi videz razvijajočega se turističnega kraja. Grmovje in podrast sta prav primerna za požar, ki v suhem vremenu lahko izbruhne vsak trenutek. Enkrat se je ogenj že prikazal. Komaj so ga ugonobili in rešili bližnje stanovanjske hiše. Močvirje, imenovano »žabji trg«, je sedaj sicer osušeno, ker je Jezernica regulirana. Krajeva skupnost in vaščani pa želijo, da bi neslavni trg očistili in ga uporabljali v kmetijske ali druge namene. Zemljišče je na primer nad vse primerno za športna igrišča, ki jih na Jezerskem tako manjka.

Pred leti je bil Jezerjanom predložen urbanistični načrt kraja, vendar so ga občani na svojem zboru ovrgli ter zahtevali, da se izdelava nov, primernejši. Žal je ostalo le pri željah. Zaradi vse glasnejših zahtev je bilo Jezerjanom obljubljen, da bodo dobili urbanistični program do letošnjega septembra. September je že nekaj časa mimo, urbanističnega načrta pa še ni. Jezerjani ne vedo, ali se načrt izdeluje ali ne!
J. Košnjek

Na Jezerskem bodo razširili pokopališče

Pokopališče na Jezerskem je postalo premajhno, saj manjka zemljišča za okrog 90 grobov. Krajeva skupnost želi prihodnje leto ta problem rešiti in je zato že osnovan iniciativni odbor za popravilo in razširitev pokopališča ter zgraditev mrljskih vežic in ostalih potrebnih pokopaliških objektov. Preurejeno pokopališče bo večje za okrog 1200 kvadratnih metrov. Jezerjani računajo, da bodo imeli do spomladi že zbrano vso potrebno dokumentacijo, tako da bodo lahko začeli graditi. Gradnja bodo financirali s samoprispevkom občanov, z najemnino, ki jo nameravajo pobirati za vnaprej, računajo pa tudi na pomoč kranjske občinske skupščine.

-jk

Vlečnica Jezersko—Mali vrh je postavljena na izredno primernem zemljišču, na katerem bodo lahko smučali bolj in manj zahtevni smučarji. Razen tega leži sneg na tem kraju do konca aprila.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

sava

J E S E N I C E
N A G O R E N J S K E M

opravlja visoke, nizke, industrijske, športne in turistične gradnje. Interesenti za vse vrste gradenj se lahko informirajo pri podjetju, ki jim kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresničitev gradnje od idejnega projekta do konca gradnje.

*Vsem delovnim ljudem čestitamo
za dan republike*

Iskra
industrija za telekomunikacije,
elektroniko, elektromehaniko Kranj
v združenem podjetju

ISKRA KRANJ

proizvaja telefonske in elektronske centrale, telefone,
števce, stikala, merilne naprave, električno ročno orodje.

*Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik republike
in jim želimo še veliko delovnih uspehov.*

Veletrgovina Merkur Kranj

**PE ŽELEZNINA
Radovljica**

*čestita vsem kupcem
in poslovnim prijateljem za dan republike
in se priporoča za obisk
v svojih poslovalnicah v Radovljici,
Lescah, Bledu in Jesenicah*

Iskra tovarna industrijske opreme Lesce

industrijska pnevmatika, industrijska hidravlika, cenena
avtomatizacija na osnovi mehanike, pnevmatike in hidrav-
like ter merilna tehnika.

v Združenem podjetju
Iskra Kranj

*Vsem delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem čestitamo za 29. november —
dan republike.*

**TOVARNA VERIG
LESCE-JUGOSLAVIJA**

vam nudi iz širokega proizvodnega programa vse vrste
verig in vijačnega blaga

*Čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan republike.*

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ

**Vsem delovnim ljudem,
kupcem in poslovnim pri-
jateljem čestita
za dan republike
in jim želi še v naprej
veliko delovnih uspehov**

**DLANIKA Industrijski
kombinat Kranj**

*Vsem delovnim ljudem čestita
za praznik republike — 29. november
in jim želi še naprej
veliko delovnih uspehov.*

Združena lesna industrija Tržič

*čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike — 29. november*

Kadar gradite dom, kadar ste v zadregi, kje boste dobili
embalažo in kadar si opremljate stanovanje, se spomnite
na Združeno lesno industrijo Tržič, ki vam nudi po konku-
renčnih cenah: stilno pohištvo, izdelano v najmodernejših
barvnih tonih, oblazinjeno pohištvo najnovejših modelov,
lesno embalažo, grobo ali prekomorsko, transportne palete
izdelane po JUS ali vaši želji, deske iglavcev in listavcev,
ladijski pod in okrasne opaže, letve vseh vrst in dimenzij.
Kvaliteta je naš ponos in reklama. Naše izdelke najdete na
trgu vseh zahodnih držav. Prepričajte se o tem in zado-
voljni boste!

Komunalno podjetje

**Vodovod
Kranj**

*Vsem delovnim ljudem čestitamo
za praznik republike in želimo
veselo praznovanje.*

**Gozdno
gospodarstvo
Bled**

*vsem delovnim ljudem čestitamo
za dan republike in želimo veliko uspehov
v prizadevanju za gospodarski
in družbeni napredek*

SGP Tržič

ARHITEKT BIRO
ARHITEKT
SGPTRŽIČ

s svojo enoto
Arhitekt biro Kranj

*vsem poslovnim prijateljem
in občanom na območju občine Tržič
čestita za dan republike*

— gradi in projektira vse vrste visokih gradenj
— dela opravi strokovno v zadovoljstvo investitorja.

Triglav konfekcija
Kranj

*čestitamo
vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
ob dnevu republike
in priporočamo naše izdelke*

**Kolektiv
podjetja
Vodovod
Jesenice**

*čestita
vsem odjemalcem vode,
plina in drugim
poslovnim prijateljem
za dan republike*

Zjutraj trezni na delo

15 gostinskih organizacij in zasebnikov v kranjski občini je v začetku tega meseca podpisalo samoupravni sporazum, da med 4. in 7. uro zjutraj ne bodo točili in prodajali alkoholnih pijač

Stane mu je ime. Zjutraj se večkrat srečava, ko gre na delo. Včasih sva si pokimala in izmenjala vsakdanji dobro jutro, zadnje čase pa me napol v šali napol zares nagovori: »Treba ti je bilo napisati tisto, da morajo biti zjutraj gostilne zaprte in da ne smejo točiti alkoholnih pijač.«
 »Je mar kaj narobe?« sem ga zadnjič vprašal.
 »Narobe, narobe. Seveda je. Vse je narobe. Me prav zanima, koliko časa bi ti vsako jutro dan za dnem zdržal ob prekuhani vodi z limono? Sicer pa že imaš izkušnje. Rano na želodcu. Toda jaz že ne bom pil vsako jutro čaj s tisto kislico in se potem vse dopoldne zvijal. Bom pa doma zvrnil kozarček žganega.«
 »Ta stari« sem že povedal. Zaradi mene lahko hvali novinarje in tiste, ki so sprejeli tak predpis, kakor hoče. Jaz se bom držal tradicije. Stari oče ga je zjutraj zvrnil kozarček, preden je šel v hlev, oče prav tako in ne vem, zakaj naj bi jaz ravnal drugače.

delo. Znani so primeri, ko so stalne goste zjutraj polni kozarčki, pa tudi kozarci, že čakali v vrsti. Vsakdo je potem vedel za svojega, plačal in šel. — Res bogat in kaloričen zajtrk, bi lahko rekli.

Kot rečeno, se je sredi novembra v kranjski občini takšno »zajtrkovanje« nehalo. V odloku namreč piše, da so gostilne, bifeji, hoteli, restavracije, kavarne in slaščičarne lahko odprti le od 7. do 23. ure. Kjer pa bi želeli, da bi bili gostinski obrati odprti že pred 7. uro zjutraj, morajo podpisati samoupravni sporazum in se tako obvezati, da med 4. in 7. uro zjutraj ne bodo točili in prodajali alkoholnih pijač. V odloku je le ena izjema. To je restavracija podjetja Aerodrom Ljubljana-Pula na Brniku. Le-ta je lahko odprta tudi pred 7. uro zjutraj in ji ni treba podpisati samoupravnega sporazuma. Zapisano je, da zaradi dejavnosti in potreb letališča.

obratih držijo pravkar podpisanega samoupravnega sporazuma.

Začela sva v restavraciji gostinskega podjetja Central pri kolodvoru. V primerjavi z včasih živahnim kramljanjem, z naročili 2 deci, vinjak, konjak, rum... naju je tokrat pozdravil mir. Trije ali štirje možakarji so tiho vsak zase kislih obrazov srebrali čaj z limono. Prijazna uslužbenka, je vprašala: »Želita?«

»Dva čaja z vinom,« sva poskusila.

»Čaj lahko, vino pa šele ob 7. uri.«

»No, če nimate vina, je lahko tudi rum.«

»Žal tudi ruma ne. Saj veste, da alkoholne pijače točimo šele po 7. uri,« se je prijazno in (vsaj meni se je tako zdelo) dvoumno nasmehnila.

Odšla sva. Zunaj pa sem inšpektorju Čipeju omenil, da odlok in sporazum kot kaže, dobro delujeta. Tudi za inšpektorje, čeprav jih pozna.

Potem sva se napotila v bife na kolodvoru. Bil je zaprt, le nekaj potnikov se je po peronu sprehajalo sem ter tja. Zaprti sta bili tudi gostilni podjetja Jelen na Gašteju in Pri Jerci. Kdaj zdaj odpirajo, nisva mogla ugotoviti, ker niso imeli objavljenega poslovnega časa. Podobno je bilo tudi v bifejem podjetju Živila pri avtobusni postaji. Viden napis je označeval, da je bife odprt od 7. do 22. ure.

V Creininem bifeju na avtobusni postaji sicer poslovnega časa nisva opazila, vendar so tudi tukaj stregli le s čajem, limono in kavu. Vso svojo prijaznost, tako rekoč iz tal izkopano, sem priklical na obraz in naročil čaj z vinom.

»Seveda. Vas zebe? Samo vina ne bo. Čaj pa je vroč.«

Kar odneslo naju je proti Jelenovi gostilni Pri lovcu in tudi tisto pripombo nekega znanca, kaj že strašiva na vse zgodaj, sva pogoltnila.

Z vinom, rumom ali čim podobnim tudi tod ni bilo nič. Čaj z limono ali kava.

V Loki alkohol izgublja bitko

Škofjeloška občinska skupščina je menda prva na Gorenjskem med nedavno sejo obeh zborov pretresala izvajanje sklepov in priporočil o preprečevanju alkoholizma, ki so jih odborniki sprejeli pred skoraj poldrugim letom (21. VI. 1972). Kljub deljenim mnenjem v zvezi z učinkovitostjo ukrepov se je večina le-teh pokazala kot močno orožje v boju proti pijančevanju. Poglejmo samo nekaj ugotovitev sveta za zdravstvo in socialno varstvo.

Že v uvodu poročila so sestavljavci zapisali, da je delna prepoved točenja alkoholnih pijač predvsem preventivne narave in da je njen namen zmanjšanje števila priložnostnih pivcev, ki še niso kronični bolniki, ki pa bi ob navsezgodaj odprtih »šankih« to gotovo postali.

»Omejitev točenja na 7. uro zjutraj seveda ni spreobrnila okorelih alkoholikov, vendar je preprečila mlajšim delavcem, da bi po zgledu starejših začeli na prazen želodec uživati pivo, vino ali konjak, kar nujno vodi v propad,« poudarja referent Janez Kos.

Zvedeli smo tudi, da so večje gospodarske organizacije zelo resno vzele priporočilo skupščine ter krepko poostrele nadzor nad popivanjem na delovnih mestih. Vseh 56 gostinskih obratov družbenega in privatnega sektorja v komuni ima danes prijavljen natančen delovni čas, ki se ga morajo nepreklicno držati. Najbolj dosledno opravljajo kontrolo miličniki, medtem ko za inšpekcijske službe ta trditev ne velja. Hkrati je že skrajni čas, da inšpektorji poiščejo in razkrinkajo »črne« žganjarne, katerih lastnikom za zdaj nihče ne gleda pod prste.

Poleg naštetih dejstev ne gre pozabiti Kluba zdravljenih alkoholikov Škofja Loka, ki v svojih vrstah združuje 44 članov iz mesta in okolice (20 je bivših bolnikov, 19 njihovih svojcev, 5 pa terapevtov). Od ustanovitve, 6. julija lani, so zabeležili samo 2 recidiva: samo dve osebi sta torej ponovno zapadli v pijančevanje. Odstotek je dokaj nizek in dokazuje, da skupinska terapija posameznikom pomaga premagovati občasne krize, vztrajati pri abstinenci in se vključevati v družbeno koristno aktivnost.

Nekateri odborniki so pripomnili, da potrošnja alkoholnih pijač v preteklem obdobju ni prav nič upadla in da — po podatkih gostincev in trgovcev — narašča prodaja napitkov, spravljenih v miniaturne stekleničke, ki jih zlahka skrriješ v žep suknjica. Vendar orožja zoper naraščajočo porabo za zdaj ni, saj količinsko omejevanje (vsaj dokler bo država od prometa z alkoholnimi pijačami vlekla mastne profite) ne pride v poštev. Možno je torej samo postopno podaljševanje prepovedi točenja na kasnejše ure.

I. G.

»Pa dajte dva čaja z limono.«

»Gospodična, dajte mi en čaj z rumom,« je rekel neznanec.

»Saj sem vam že povedala, da do 7. ure ne točimo alkoholnih pijač in tudi obvestilo ste prebrali.«

»Le kdo hudiča se je v Kranju spomnil tega,« se je razvnel možakar. »Saj ne grem na delo. Jaz sem nočni «ših» že naredil. Predpis so sprejeli za tiste, ki gredo zjutraj na delo, ne za tiste, ki čakajo na avtobus in gredo domov.«

»Nič vam ne morem pomagati.«

»Otročarija. Kot, da se gremo slepe miši. Se danes popoldne bom kupil flašo konjaka za zjutraj. Ali mislite, da bo to kaj pomagalo? Prej smo 13 ur na dan pili, zdaj bomo pa 10, vendar zato toliko bolj,« je godrnjavec odšel.

Prodajalka je zmignila z rameni, češ kaj morem. Potem pa menila, da je kar prav tako. Saj ni treba, da nekateri že zjutraj začno in se potem komaj streznijo do naslednjega dne. Dnevni dohodek se zato ni prav nič zmanjšal, čeprav čaj, limone in kava zjutraj ne prinesejo ne vem kakšnega dobička.

Podobno je bilo tudi v restavraciji hotela Jelen. Ura je bila pol sedmih. Bilo je nekaj stalnih gostov. Menda so se že navadili na jutranjo abstinenco. Le od časa do časa je kdo pogledal na uro. Pri sosednji mizi pa je nekdo sam zase ugotavljal, kako se zjutraj čas vleče. Pa neki gost iz Splita, ki je prenočil v hotelu, ni mogel razumeti, zakaj ob toliki pijači nočejo postreči in da je to neumnost, ki je v Splitu prav gotovo ne bodo povzeli.

TIGROVO MLEKO IN ŽIČNICARJI

Mlečna restavracija je bila polna. Še eno potrdilo, kako zares so si jo Kranjčani želeli in potrebovali. Bolj za šalo kot zares sva se odločila za tigrovo mleko. (To je mleko s sladkorjem, zmešano z vinjakom ali domačim brandyem oziroma po naše s konjakom, čeprav nima nobene zveze s pravim francoskim konjakom). Razmišljala sva, ali nama bodo ustregli ali ne.

Ni bilo pet minut, ko sva imela vsak svoje tigrovo mleko. Še zdaj ne vem, ali je to prepovedana ali dovoljena pijača pred 7. uro zjutraj. Tudi inšpektor ni vedel odgovora. Treba bo poprašati za strokovno mnenje na gostinskem poslovnem združenju v Ljubljani. Strokovna ocena bi namreč lahko bila, da je to napitek in ne alkoholna pijača. Po moje pa ni bistvene razlike med čajem z vinom in tigrovim mlekom.

Četrto ure pred sedmo zjutraj sva se ustavila v točilnici hotela Evropa.

»Dve kavi s šilcem ruma,« sva naročila.

Čez četrto ure (ob 7. uri!) sva ugotovila, da lahko dobiva zahtevano naročilo.

»Kaj pa možakar tamle, ki pije kavo z rumom in tistile prazni kozarčki na mizi?« je vrtal inšpektor.

»To pa so naši žičničarji, ki prenočujejo v hotelu in gredo zjutraj na delo,« je pojasnila uslužbenka.

Morda malce zloben, vendar pa upravičen zaključek: Za goste, ki prenočujejo v hotelu Evropa, in za žičničarje, ki zjutraj odhajajo na delo, samoupravni sporazum o omejevanju točenja alkoholnih pijač med 4. in 7. uro zjutraj v hotelu Evropa ne velja.

Torej. Če se kdo zjutraj le ne bi mogel navaditi na abstinenco, je najbolje, da zamenja službo in se zaposli pri žičničarjih ali pa v mlečni restavraciji pije tigrovo mleko. In še ena možnost je. Preden se vam zjutraj začne delo, se lahko zapeljete do restavracije letališča Brnik, kjer vam bodo postregli s katerokoli pijačo.

Sicer pa bi lahko ugotovili, da sta odlok in podpisani samoupravni sporazum v Kranju dosegla svoj namen. Kako je v gostinskih lokalih na podeželju, tokrat nismo mogli ugotoviti. To akcijo smo prihranili za drugo priliko. Kaže, da se razen redkih izjem, kjer pa gre najbrž bolj za napačno razlaganje kot za zlorabo, vsi gostinski obrati držijo sporazuma. Res je tudi, da so ponekod ugotovili, da se jim pred 7. uro ne izplača več odpirati lokalov. Tam, kjer je odprto, pa ugotavljajo, da se dnevni dohodek ni zmanjšal.

Vendar je akcija vseno pokazala, da smo še vedno precej površni pri nekaterih navidezno nepomembnostih. Nikjer, razen v mlečni restavraciji in v bifeju podjetja Živila pri avtobusni postaji, nimajo na vidnem mestu označenega poslovnega časa. To pa je prekršek, za katerega je v odloku določeno, da se z denarno kaznijo do 2000 dinarjev lahko kaznuje pravna oseba, do 300 dinarjev odgovorna oseba pravne osebe in do 500 dinarjev samostojni gostinec.

A. Zalar

razstava
in
prodaja

od 10. do 30.
novembra 1973
vsak dan
od 9. do 19. ure
Kranj
Savski log
sejemska hala

Vsem kupcem čestitam
za dan republike

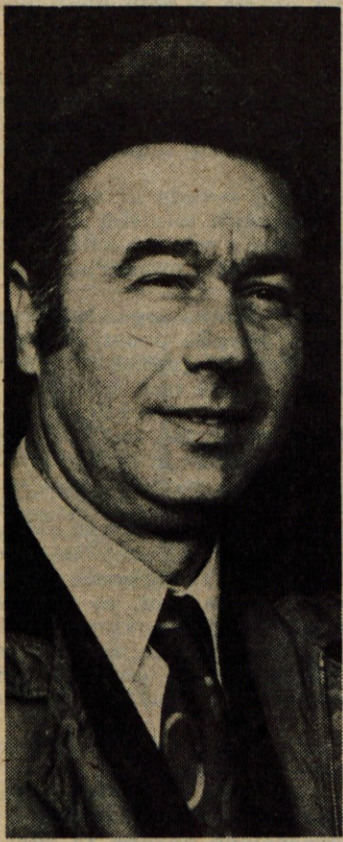
razstava bo odprta tudi
29. in 30. novembra

GLAS 17
Sreda, 28. novembra 1973

Trije kriminalistovi obrazi

Jože Skubic bi bil lahko čisto navaden človek, podoben tisočim drugim Jugoslovanom. Pa ni. Kriminalist je. In ta poklic terja precej več odlik kot jih premoremo poprečneži

»Zdravo!« je rekel, snel klobuk z glave in mi pomolil roko. Oddahnil sem si. Oddahnil zato, ker sva končno trčila skupaj in ker smeva družno sestiti dol ter v miru pokramljati. Hvala usodi, ki se me je usmili in Jožeta Skubica prignala v doseg poklicne časniške radovednosti! Prav do zadnjega namreč nismo vedeli, ali bo s predvidenim intervjujem kaj ali nič. Vendar ne mislite, da so odgovorni oklevali privoliti v pogovor o dejavnosti varnostnih organov, torej o temi, ki jo po mnenju ljudi oblast že od nekdaj drži zavito v neprodno tančico skrivnosti. Ne! Potrebne blagoslove smo dobili brez slehernih težav. UJV Kranj, katere uslužbenec je Jože, ne opravlja ničesar takšnega, kar naj bi ostalo občanom prikriti; velike in majhne zločince preganja. A slednji žal ne priznavajo osemurnega delavnika, prostih sobot, nedelj ter praznikov. In tudi kriminalisti jih ne priznavajo. Nenehno so v akciji, v gibanju, nenehno pripravljene posredovati. Zdaj, ko vsaj približno poznam njihov poklic, sem nehal preklinjati. Čeprav sem dva dni zapored zamlavljal Skubica, je jasno, da bi ga prav lahko še dva dni. Prosti čas varnostnika ni stvar, ki bi zaslužila kakšno posebno pozornost. Ponavadi mu ga zmanjka celo za spanje, da o zabavi sploh ne izgubljam besed.

»Sele od treh zjutraj sem prišel domov.« je povedal v opravičilo vitki, postavni štirinširidesetletnik, rojen v Ljubnem na Gorenjskem ter oče dveh doraščajočih otrok. »Tisoč metrov visoko smo ležli, k nekemu vikendu.«

In je dodal, da so žena in hčerki že navajeni muhastega urnika prihodov in odhodov »kučigazde«. S so-progo menda ne pomnita, kdaj sta bila zadnjič v kinu ali gledališču. Zmeraj, kadar sta rezervirala vstopnici, je pozvonil telefon in jima prekrižal račune. Jožeta so klicali, kajpak — in sicer »pod nujno.«

»Vražji telefon!« je potlej zarobantil moj sobesednik. »Nikdar ne da miru. Dva sem razbil doslej. Neumno, kajne? Ampak v tretje gre rado. Zasebno mnogo težje obdržim živce na vajetih kot v službi.«

MOŽGANI, NE PIŠTOLA!

Tako sem nehote spoznal Skubicov prvi obraz, obraz moža, ki se v ničemer ne loči od obličij sosedov. Enkrat izdaja naveličnost, drugič utrujenost, tretjič spet željo po razvedrilo, po nekaj prijetnih uricah idile v krogu svojcev, po toplih copatah, naslanjaču in čaši mrzlega piva, ki raztopi napetost in prepodi nakopičene skrbi. Toda trenutki sproščenosti so redki, silno redki. Mnogo češče nosi Jože obraz kriminalista-preiskovalca. Zadržan je in nedostopen, trd, a ne neprijazen. Nobenih čustev, nobenih misli ne izdaja, kvečjemu maksimalno koncentracijo in samoobvladaje.

18 GLAS
Sreda, 28. novembra 1973

»Kaj je spodaj, Jože? Kakšni ste varnostniki, kakšne lastnosti združujete v sebi?« sem jel spraševati.

»Kakšne lastnosti? V dve podvrsti bi jih razdelil: v prirodne in pridobljene. Osnova je veselje do dela, obogateno z razvitim smislom za kombinacijo, s sposobnostjo eksaktnega, logičnega mišljenja, z malone neizčrpno mero vztrajnosti, s psihično in fizično vzdržljivostjo, z zmogljivostjo samokontrole v sleherni situaciji, s hladnokrvnostjo, doslednostjo in objektivnostjo. Nujna je najmanj srednja izobrazba, poznavanje psihologije, osnov sodne medicine, kazenskega zakonika, zakona o kazenskem postopku, zakona o organih za notranje zadeve ter predpisov o javnem redu in miru. Praksa in izkušnje pa ti polagoma izostrijo dar za ocenjevanje značajev in duševnosti oseb, ki jih srečuješ.«

Morda bom koga razočaral, ampak prisiljen sem ugotoviti, da idealna podoba profesionalnih nasprotnikov zločina ni kaj prida blizu liku filmskega agenta Jamesa Bonda, supermana, pred katerim ni ovir. Res včasih nosijo v žepu pištolo, res izbornu obvladajo judo, japonsko samoobrambo, toda njihovo glavno orožje so možgani. Intelektualci so, ne pretepači. Pogosto sodelujejo v neposrednih akcijah zasledovanja in pregona ter vzporedno z miličniki v uniformah nosijo glavo naprodaj.

»STOP« ZA MEHKE ZNAČAJE

Kramljala sva naprej, vztrajno kot anatom sva secirala profil varnostnika — in nenadoma odkrila, da v prej citirani definiciji nekaj manjka. Manjka oris karakterja, ki navzlic stoodstotno izpolnjenim predpogojem utegne povsem onemogočiti strokovno rast in razvoj posameznika. Občutljive, mehke, neprikladne značajske poteze so ovira, ki jo je nemogoče premagati. Ko se novinec v ekipi kriminalistov prvič sreča s krvjo, s srhljivimi posledicami podivjanih strasti, bolne koristoljubnosti ali uničujoče maščevalnosti, je seveda pretresen. Nenehoma odkrije temno plat življenja v najbolj ostudni obliki. Mladostni nazor o svetu, o morali in etiki zgrmijo vase. Vera in zaupanje v človeka sta krepko omajana in samo čvrst, klen, uravnotežen možakar bo od nesebični pomoči ter spodbujanju starejših sotrudnikov slej ko prej našel tla pod nogami. Kmalu bo znal izključiti čustva in uporabljati zgolj čisti razum. Znal bo pozabljati in potiskati mučne prizore v najgloblje kotičke zavesti, od koder ne utegnejo vplivati niti na spanec, niti na notranji mir. Če pa tega ne zmore, če so podobe tragedij zanj prehuda preizkušnja, če namesto koristnih spoznanj »pridelava« samo novo porcijo zagrenjenosti, stori najbolje, da pusti službo.

»Imel sem prijatelja, ki ni zdržal. Prizadeval si je, a zaman. Rešitve ni našel,« zamišljeno pristiavi Skubic.

Pri UJV vztraja že 22 let. Vseskozi opravlja naloge operativca, obiskuje prizorišča kaznivih dejanj, išče sledove in odkriva resnico. Je »star maček«, prekaljen v oddelku za raziskave prometnih nesreč in v oddelku za mladoletniško prestopništvo, zdaj pa je delavec kranjske kriminalistične službe.

»Daj, Jože, opiši kak zanimiv podvig iz začetnega obdobja tvoje kariere!« sem ga spodbujal.

Malo je pomolčal, napel možgane in privlekel iz ropotarnice spominov naslednjo zgodbo:

»ZLATI MOST«

»V manjšem kraju blizu Ljubljane so plameni načeli orjaško poslopje bivšega gradu. Požiga je bil osumljen komaj polnoletni fant, večkratni mladinski prestopnik. Ker otipljivih dokazov, ki bi potrdili ali ovrgli našo domnevo, nismo našli, je »edini izhod tičal v zaslišanju. Dolgo so se kolegi brez haska trudili okrog poba; ni in ni priznal. Nazadnje je nadrejeni poslal v ogenj mene. Brž sem opazil, da mladenič namerava s poudarjeno agresivnostjo prikriti čustveno prizadetost in labilnost. Spremenil sem taktiko ter korakoma podiral bariere, ki običajno ločijo izpraševalca in žrtev. Parkrat bi najraje odnehal, kajti vsi poskusi približevanja so propadli. Vendar sem vztrajal in nazadnje se je zaslišanje spreverilo

v klepet med dvema dobrima znancema. Vzpostavil sem »zlati most« do obtoženčeve psihe. Kmalu potem je v celoti priznal krivdo. Kasneje, pred sodnikom, spet ni hotel govoriti, ko pa so me poklicali zraven, je brez obotavljanja natanko razložil potek dogodkov...«

Kajpak posel kriminalistov ni vselej individualne narave, vezan izključno na posameznika. Bolj zapletene zadeve obravnavajo kolektivno, timsko. Denimo, da nenadoma zabeležijo sumljivo visok porast nepojasnjenih tatvin ali vlomov, kar ponavadi pomeni, da imajo opravka z nepridipravom najtežjega kova. Slednji praviloma operira sam. Nikdar ne uporablja fizične sile in ne pušča sledov. Ukrepa premeteno, »v rokavicah«. Je prirodno inteligenten, dokaj razgledan in ravno prav izobražen. Navzven daje vtis bolj plahe, ne preveč družabne osebe prijetnega videza. Nosi elegantna oblačila, dlani in lasje pa so često poudarjeno negovani.

»V omenjenih primerih sta najučinkovitejši sistematičnost in potrpežljivost. Storilca navadno izda kakšno drobno naključje in določene podrobnosti v tehnikih kraje, ki se nenehno ponavljajo. Počasi, z metodo izločanja, ožimo krog potencialnih kandidatov, dokler ne odkrijemo pravega. Postopek je zamuden, dolgo trajen, toda zanesljiv.«

O ZLOBNIH JEZIKIH

So tragedije, ki tudi rutiniranega strokovnjaka Skubicovega kova presunejo in vržejo iz tira. Čeprav ga ne gane niti največje grozodejstvo, niti najpodlejši uboj, je nekoč, ob trupelcu dveletne deklice, malone izgubil prisebnost. Punčko so sredi dopoldneva našli mrtvo v postelji. Vzrok smrti: zádušitev. Mama, delavka s skromnimi dohodki, je stopila v mesto po opravkih in pustila otroka samega. Ženska, ki naj bi medtem popazila nanj, ni mogla storiti ničesar več.

»Pripombe sosedov so dajale slutiti, da umor ni izključen. Temeljito sem prebrskal stanovanje, pregledal ležišče, preučil preteklost, navade in obnašanje ženske ter zbral izjave okolišanih. V grlu me je neprestano stiskalo, kot če bi nosil preveč zategnjeno kravato. Venomer sem videl pred seboj svojo hči. Izredno težko je bilo ohraniti zbranost in jasno glavo. No, nazadnje, na podlagi izjav zdravnikar, h kateremu sta zahajali mati in dekleč, smo neizpodbitno ugotovili, da je smrt povzročil nenaden izbruh pljučnice, ki je sledila lažjemu prehladu...« je polglasno kopicil predme sličice iz preteklosti ter mi odkril tretji obraz, obraz humanista, ogorčenega zaradi krivic, s katerimi neodgovorneži ranijo bližnje.

Stvar so zaključili, ampak klevet, ki jih je o obupani materi širilo naokrog neodgovorno prebivalstvo, ni prekalal nihče. Kakor grd madež so obvisle nad hišo in porajale umazana namigovanja.

»Namesto da bi pomagali in nam posredovali informacije, občani dostikrat nočejo sodelovati,« pripoveduje Jože. »Marsikdaj vedo kaj bistvenega, pa zaradi zakoreninjenih predsodkov, da je najbolje biti čim dlje od milice, molčijo. Zlasti bogabojni preprosteži so trd oreh. Ampak ne zamerim jim. Zamerim edinole inteligentom v so-

dobnih stanovanjskih naseljih, ki dobesedno izžarevajo sebičnost in cinizem. Pogosto preiskovalcu pred nosom zaloputnejo vrata, da bi iz varne nedotakljivosti predsobe zakričali: Ne nadlegujte me! To je vaš problem!«

Nazadnje, namesto zaključka, sva sklenila primakniti k intervjuju kratko informacijo o prizadevanjih organov varnosti na področju družbene samozaščite.

Opazna je namreč tendenca po preventivi, po preprečevanju in ne samo po zatiranju zločinov. Kriminalisti nenehno opozarjajo podjetja in državljane, naj vnaprej odstranijo možnosti ropov, goljufij, vlomov, kraj itd. »Priložnost naredi tatu,« uči znani rek, ki nikakor ni prazna fraza. Boljše ključavnice, zaprta stranišča okna, železne mreže, razsvetljava, v trezorje spravljen denar, pazljiv nadzor pomembnejših objektov in podobno so razmeroma preprosti, a važni preventivni ukrepi v boju zoper ofenzivno zlikovstvo. In ta boj ni domena zgolj ozkega kroga specializiranih ustanov, marveč proces, v katerem naj bi sodeloval sleherni pošten državljan. Le množična, disciplina in vzajemna pomoč namreč jamčijo ugodne rezultate.

I. Guzelj

rozinček
jurko tonka
NOVO
mehko pecivo iz družine
Friglav
Praktično pakirani kolački so primerni za enkratni obrok doma, na izletu, potovanju, v gostinstvu, otroško varstvenih ustanovah in šolah.
ŽITO-LJUBLJANA TOZD GORENSKA

Mamica, ti boš vedno moja mamica

Pišem zgodbo o Dančiju. Drobne dem dečku petih let, ki je prijokal na svet nezazelen, materi, ki ni vedela, kam in kaj bi z njim in niti ni vedela pokazati njega, ki mu je oče. Prijeten fantek je, s pegastimi ličkami in čeprav v letih, ko bi moralo zanj obstojati le sonce in igrače in starši, je že pod vtisom dogodkov, ki so dodobra napolnili njegovo mapo na oddelku za socialno delo pri občinski skupščini v Škofji Loki. Ve, da ima dve mami. Tisto, ki ga je rodila in ima vse pravice, da ga ima in ga vzame kadar hoče, in krušno mamico, ki ga ima rada in želi, da bi bil Danči samo njen in očkov. In, ko se z rejnico pogovarjava o njem, večkrat upre vanjo očke in reče: »Mamica, ti boš vedno moja mamica.«

Rodil se je Marici, ki je za bratom prišla nekje iz Slavonije v Škofjo

Loko iskat boljšega kruha. Nikjer se ni prijavi. Zaposlila se je kot gospodinjska pomočnica in najbrž niti ni vedela, da je zdravstveno in pokojninsko zavarovanje njena pravica in dolžnost delodajalca. Ko je prišel otrok, ni vedela, kam naj gre sama, kje naj namesti otroka, pa še manj. Ker ni bila zdravstveno zavarovana niti pravice za bivanje v dečkem domu ni imela. Zato je sinčka prevzela socialna služba v Škofji Loki.

Bilo je poletje. V oddelku za socialno delo sta se oglasila Rezka in Janko Oblak. Vse sta imela: kmetijo, lepo sončno zemljo, poln hlev, le otroškega živčava sta pogrešala. »Da ne bi delala kar tako, le za sebe in da bi kmetija dobila naslednika, sta se odločila, da vložita prošnjo za posvojitev otroka. Dali so jim nekajmesečnega Dančija, vendar z obrazložitvijo, da bo najbrž majhne rasti, zato je bolje, da s posvojitvijo počakajo. Tu pa se je začel zaplet.

Kasneje namreč mati ni več privolila v posvojitev. Menda je računala na družbeno pomoč in večje ugodnosti pri zaposlovanju in na delovnem mestu, če bo imela nepreskrbljenega otroka. In tako se je, približno tri leta je imel Danči takrat, začela oglašati pri rejnici. Večkrat je otroka tudi odpeljala za nekaj dni.

»Prosila je, naj ji dovolim, da ga odpelje,« pravi Rezka Oblak. »Nisem ji mogla odreči, saj je mati in verjela sem ji, da je otroka vzljubila. Toda otrok se je vračal zanemarjen, prehlajen in tudi hudo bolan. Kot sem kasneje izvedela, ga je vlačila po gostilnah in po okoliških vaseh. Zato ga ji nisem več zaupala. Danči se mi je smilil in tudi odgovorna sem bila za njegovo zdravje.«

Potem se je Marica redno zaposlila. Od plače so ji začeli odtrgovati rejnino za Dančija, Menda jo je prav to napotilo na oddelek za socialno delo z zahtevo, da hoče sina imeti pri sebi.

»Nismo mogli ugovarjati. Zaposlena je bila, v vrtcu ga je prijavi in tudi stanovala je pri domačih. Mati je in zakon ji daje vse prednosti,« pravijo na oddelku za socialno delo. »Pa čeprav smo vedeli, da gre otrok na slabše. Najtežje pa je bilo njeno zahtevo sporočiti Rezki in Janku Oblakovima. Otroka imata rajši kot marsikdo svojega in tudi on je zelo navezan nanju. Vsem je bilo hudo, ko smo ga januarja 1971. leta odpeljali. Da bi ublažili bolečino, smo jima predlagali posvo-

jitev deklice, ki je bila pri njih v reji, a sta odklonila. Njun je bil le Danči. Najbrž tudi noben izmed nas ne bi svojega otroka zamenjal za drugega.«

Morda je bil Dančijev odhod le droben kamenček, ki je sprožil pravi plaz dogodkov na hribovski kmetiji. Sina ni bilo več. Cilj, za katerega sta delala in ustvarjala, je zbledel. Vse to je dodalo nestrpnim odnosom med mladimi in starimi, ki so imeli eno sporno točko — ni bilo otrok — ta pa je zakrila vse dobro, tisti impulz, ki je vse prej premišljeno in že narejeno razbilil kot milni mehurček. Janko in Rezka Oblak sta v pomladnih dneh, ko bi morala na njive in travnike, ko je vse okoli hiše klicalo po trdih kmečkih rokah, zapuščala domačijo, jo vračala staršem in iskala zaposlitve in stanovanje v mestu. Kot bi se hotelo skrivati pred svetom, ki ju je tako grdo opeharil.

»Najprej sem izprosila pri socialni delavki, da sem smela Dančija obiskovati. Tako ubog je bil, med čistimi otroki v vrtcu. Ves zamazan, v ponošenih in tudi strganih cunjicah.«

Obljube Marice, da je opravila s starim življenjem, so ostale le obljube. Nizka plača, trdo delo in stroški z otrokom, so bili prehudo breme za njeno šibko voljo. Zato je enostavno izginila iz Škofje Loke in z njo tudi Danči. Menda je bila nekje na Hrvaškem. Kje sta hodila in kako sta se preživljala, lahko je ugibamo. Dančija je pripeljala nazaj njena mati, ki tudi živi v Škofji Loki.

»Rezka Oblakova nas je opozorila, da je otrok često zanemarjen in zapuščen in nas je prosila; da ga ponovno damo njej. Ker je bilo res tako, smo ga ji v začetku leta dali v rejo. In prav sedaj, mislim bomo lahko končno dosegli vse potrebno za posvojitev. Mati se v vsem letu ni niti enkrat oglasila pri nas, niti se ni zanimala za otroka. Nima stalnega bivališča, ni zaposlena. Menda so jo v zadnjem času videli, ko se je potikala po okolici mesta.« Tako pravijo na socialni službi.

In rejnika?
»Najprej moramo dobiti ustrezno stanovanje. Najraje bi vzela v najem hišo v okolici mesta in nekoliko zemlje naj bi bilo zraven. Ali pa bova manjšo kmetijo kupila. Toliko, da bova popoldne, ko se vrneva iz službe, imela delo. Za naju in za Dančija bo. In za sestrico. Posvojila bova tudi punčko. Da Danči ne bo sam.«
L. Bogataj

radio

Drugi program
13.05 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Ob lahki glasbi, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 Pop scene preteklosti, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Ljudje med seboj, 17.50 Rezervirano za domače izvajalce, 18.00 Parada orkestrrov, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program
19.05 Svetovna reportaža, 19.20 Glasbena pričevanja, 20.35 Vidiki sodobne umetnosti, 20.55 Štiri domače kantate, 22.55 Iz slovenske poezije

SREDA, 5. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Za mlade radovedneže, 9.25 Otroške igre, 9.40 Zgradba marksističnega mišljenja, 10.15 Urednikov dnevnik, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Znanе melodije, znani orkestri, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Antonin Dvorak: sklepi prizor opere Rusalka, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.40 Pianist Maurizio Pollini igra Chopina, 16.00 Loto vrtljak, 17.10 Predstavljamo vam komorni zbor finskega radia, 17.45 Jezikovni pogovori, 18.15 Pop ansambli, 18.30 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu, 22.15 S festivalov jazz, 23.05 Literarni nokturmo, 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program
13.05 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 S pevci jazz, 16.00 O avtomobilizmu, 16.10 Srečanje melodij, 16.40 Novo, noveše, najnovše, 17.00 Mladina sebi in vam, 17.40 Mejniki v zgodovini, 17.50 S slovenskim pevcom Ladom Leskovarjem, 18.00 Popevke na tekočem traku, 18.40 Rad imam glasbo

Tretji program
19.05 Iz Tisoc in ene noči, 19.50 Max Reger: Šest burlesk za klavir štiriročno, op. 58, 20.05 Slovenski zborovski skladatelji: Blaž Arnič, 20.35 Deseta muza, 20.45 Hamburški baročni ansambel, 21.15 Razgledi po sodobni glasbi, 22.55 Iz slovenske poezije

ČETRTEK, 6. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo, 9.35 Iz glasbenih šol, 10.15 Po Talijinski poti, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Operetni zvoki, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Igrajo pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Popolne za mladi svet, 14.40 Med šolo, družino in delom, 15.40 Poje sopranistka Felicia Weathers, 16.00 Vrtljak, 16.40 Naš podlistek, 17.10 Popolninski simfonični koncert, 18.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampiča, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 21.40 Glasbeni nokturmo, 22.15 Popevke in plesni ritmi, 23.05 Literarni nokturmo, 23.15 Iz belgijske glasbe

Drugi program
9.00 Dober dan, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Zgradba marksističnega mišljenja, 14.20 Mehurčki, 14.35 Glasbeni variete, 15.35 Pojo slovenski pevci, 16.00 Okno v svet, 16.15 Lahke note, 16.40 Melodije po pošti, 17.40 Naš intervju, 17.50 Z ansambлом Mojmirja Sepeta, 18.00 Sestanek ob juke-boxu, 18.40 Pop po svetu in pri nas

Tretji program
19.05 Giuseppe Verdi: Trubadur, odlomki, 19.45 V korak s časom, 20.00 Večerni koncertino, 20.30 Mednarodna radijska univerza, 20.45 Stari zborovski mojstri, 21.00 Dunajski slavnostni tedni 1973, 22.00 Sonata in simfonija, 22.55 Iz slovenske poezije

PETEK, 7. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, 9.35 Jugoslovanska narodna glasba, 10.15 Teden dni na radiu, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.10 Z velikimi zabavnimi orkestri v ritmu, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Po domače, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Iz mladih grl, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.40 Pesmi Ipvaca in Savina, 16.00 Vrtljak, 17.10 Operni koncert, 17.50 Človek in zdravje, 18.15 Signali, 18.50 Ogledalo našega časa, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Minute z Zadovoljnimi Kranjci, 20.00 Top-pops 15, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih, 23.05 Literarni nokturmo, 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program
9.00 Dober dan, 12.40 Izletniški kašpot, 13.00 Panorama zvokov, 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo, 14.35 Glasbeni variete, 15.00 Solisti in ansambli jugoslovanske RTV, 15.35 Vodomet melodij, 16.00 Filmski vrtljak, 16.05 Zabavna glasba iz studia 14, 16.40 Za mladi svet, 17.40 Odmevi z gora, 18.00 Glasbeni cocktail, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program
19.05 Radijska igra - P. Božič: Zasilni izhod, 20.10 Ottorino Respighi: Nokturno za harfo, 20.15 Beograjske glasbene svečanosti, 22.55 Iz slovenske poezije

kino

Kranj CENTER
28. novembra franc.-špan. barvni CS film DVORNE SPLETKE ob 16., 18. in 20. uri, premiera jug. barv. filma SUTJESKA ob 22. uri
29. novembra šved. barv. film PIKA NOGA-VIČKA ob 10. uri, jug. barv. film SUTJESKA ob 14.30 in 16.45, premiera amer. barv. filma CHATOOVA DEŽELA ob 21.15
30. novembra jug. barv. film SUTJESKA ob 14.30, 16.45 in 19. uri, premiera amer. barv. filma PORTRET NIMFOMANKE ob 21.15
1. decembra jug. barv. film SUTJESKA ob 15., 17.30 in 19.45, premiera ital. barv. filma MICHAEL STROGOFF ob 22. uri
2. decembra amer. barv. risani film 101 DALMATINER ob 10. uri, jug. barv. film SUTJESKA ob 14.30, 16.45 in 19. uri, premiera amer. barv. filma VALDEZ MASČEVALEC ob 21.15
3. decembra jug. barv. film SUTJESKA ob 15.30, 17.45 in 20. uri
4. decembra jug. barv. film SUTJESKA ob 15.30, 17.45 in 20. uri
Za film SUTJESKA ni rezervacij

Kranj STORŽIČ
28. novembra jug. barv. film V GORI RASTE ZELEN BOR ob 16., 18. in 20. uri, premiera jug. barv. filma SUTJESKA ob 22.30
29. novembra amer. barv. risani film PINK PANTER - FESTIVAL HUMORJA ob

14. uri, franc.-špan. barv. film DVORNE SPLETKE ob 16., 18. in 20. uri
30. novembra šved. barv. film PIKA NOGA-VIČKA ob 14. uri, amer. barv. film CHATOOVA DEŽELA ob 16., 18. in 20. uri
1. decembra amer. barv. film CHATOOVA DEŽELA ob 16., 18. in 20. uri
2. decembra angl. barv. film NORMANOVE HIPI PUSTOLOVSCINE ob 14. uri, amer. barv. film CHATOOVA DEŽELA ob 16. in 20. uri, franc.-špan. barv. film DVORNE SPLETKE ob 18. uri
3. decembra amer. barv. film PORTRET NIMFOMANKE (ni primeren za mladino!) ob 16., 18. in 20. uri
4. decembra amer. barv. film PORTRET NIMFOMANKE (ni primeren za mladino) ob 16., 18. in 20. uri

Tržič
28. novembra angl.-franc. barv. film SINJE-BRADEC ob 18. in 20. uri
29. novembra amer.-ital. barv. film DNEVI JEZE ob 17. in 19. uri
30. novembra amer.-ital. barv. film DNEVI JEZE ob 15., 17. in 19. uri
1. decembra amer. barv. CS film NAPAČEN STREL ob 18. uri
2. decembra franc. barv. film NAPAČEN STREL ob 15., 17. in 19. uri

Kamnik DOM
28. novembra jug. barv. film SUTJESKA ob 17. in 19.30, premiera amer.-nem. barv. filma KRALJ, DAMA, FANT ob 22. uri
29. novembra amer.-nem. barv. film KRALJ, DAMA, FANT ob 15., 17. in 19. uri
30. novembra angl.-franc. barv. film SINJE-BRADEC ob 15. in 19. uri
1. decembra angl.-franc. barv. film SINJE-BRADEC ob 18. in 20. uri
2. decembra amer. barv. film KRALJ, DAMA, FANT ob 15. uri, angl.-franc. barv. film SINJEBRADEC ob 17. in 19. uri
4. decembra angl. barv. film NORMANOVE HIPI PUSTOLOVSCINE ob 18. in 20. uri

Krvavec
2. decembra jug. barv. film V GORI RASTE ZELEN BOR ob 16. uri

Škofja Loka SORA
28. novembra ital. barv. film MRTVEGA PROSI - ZIVEGA UBIJ ob 18. in 20. uri
29. novembra nem. barv. film HEINTJE - SONCE BO SPET ZASIJALO ob 18. in 20. uri
30. novembra nem. barv. film HEINTJE - SONCE BO SPET ZASIJALO ob 18. in 20. uri
1. decembra nizozem. barv. film ZAPISKI PROSTITUTKE ob 18. in 20. uri
2. decembra nizozem. barv. film ZAPISKI PROSTITUTKE ob 18. in 20. uri
4. decembra jug. barv. film KAKO UMRETI? ob 20. uri

Železniki OBZORJE
28. novembra nizozem. barv. film ZAPISKI PROSTITUTKE ob 20. uri
29. novembra ital. barv. film MRTVEGA PROSI - ZIVEGA UBIJ ob 20. uri
30. novembra ital. barv. film MRTVEGA PROSI - ZIVEGA UBIJ ob 20. uri
1. decembra ital. barv. film MRTVEGA PROSI - ZIVEGA UBIJ ob 20. uri
2. decembra nem. barv. film HEINTJE - SONCE BO SPET ZASIJALO ob 17. in 20. uri

Radovljica
28. novembra amer. barv. film NEKOČ JE BIL MALOPRIDNEŽ ob 20. uri
29. novembra amer. barv. film NEKOČ JE BIL MALOPRIDNEŽ ob 16. uri, ital. barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE ob 20. uri
30. novembra nem. film EVA ob 18. uri, franc. barv. film VDOVA COUDERC ob 20. uri
1. decembra francoski barvni film VDOVA COUDERC ob 18. uri, ital. barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE ob 20. uri
2. decembra ital. barv. film TRDOKOŽEC ob 16. uri, ital. barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE ob 18. uri, amer. barv. film NEKOČ JE BIL MALOPRIDNEŽ ob 20. uri
3. decembra franc. barv. film VARUJ SE PRIJATELJEV ob 20. uri
4. decembra ital. barv. film VIVA DJANGO ob 20. uri

Jesenice RADIO
28. novembra ameriški barvni film SAM WHISKEY
29. novembra jug. barv. film BEGUNEC
30. novembra ital. barv. CS film LOV ZA ZLATOM
1. in 2. decembra amer. barv. CS film V SLUŽBI NJEGOVEGA VELIČANSTVA
3. in 4. decembra amer. barv. film TOLPA COLA YOUNGERJA IN JESSE JAMESA

Jesenice PLAVŽ
29. novembra jug. barv. film DEKLE S KOSMAJA
30. novembra ameriški barvni film SAM WHISKEY
1. in 2. decembra amer. barv. film TOLPA COLA YOUNGERJA IN JESSE JAMESA
3. in 4. decembra amer. barv. CS film V SLUŽBI NJEGOVEGA VELIČANSTVA

Kranjska gora
28. novembra amer. barv. film DR. DETEKTIV
29. novembra ameriški barvni film SAM WHISKEY
1. decembra amer. barv. film FRANCOŠKA ZVEZA
2. decembra ital. barv. CS film LOV ZA ZLATOM
Javornik DELAVSKI DOM
2. decembra amer. barv. film FRANCOŠKA ZVEZA, amer. barv. film DR. DETEKTIV

prešernovo gledališče

TOREK, 4. decembra, ob 19.30 za red PREMIERSKI - Svetina-Povše: UKANA; predstava v počastitev 30-letnice praznika republike.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ
IZDELUJE NACRTE ZA STANOVANJSKE HIŠE IN VSE VRSTE OSTALIH GRADENJ

televizija

SOBOTA, 1. DECEMBRA

16.05 Daktari - serijski barvni film (RTV Ljubljana), 16.55 Nogomet Borac: Hajduk - prenos (RTV Sarajevo), 17.45 Obzornik, 18.50 Risanka (RTV Ljubljana), 19.15 Gledališče v hiši (RTV Beograd), 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3 x 7 - kviz, 21.35 Pravniki - barvni film, 22.00 Colditz - serijski barvni film, 22.50 Poročila, 22.55 TV kašpot (RTV Ljubljana)

NEDELJA, 2. DECEMBRA

8.45 J. Hašek: Prigode dobrega vojaka Svejka - barvna nadaljevanka, 9.45 Pevski zbor »Franc Zgonik« iz Branika - barvna oddaja (RTV Ljubljana), 10.10 Kmetijska oddaja (RTV Beograd), 11.00 Otroška matineja: Otroci naše šole, Enciklopedija živali, 11.45 Poročila, 11.50 TV kašpot, Nedeljsko popoldne, 14.30 Pisani svet, 15.15 Irska folklor, barvna oddaja, 15.45 Radost Evrope, barvna oddaja, 16.45 Za konec tedna, 17.05 Naši sodobniki: Karel Grablšek, 18.10 Poročila, 18.15 Tom Sawyer - angleški film, 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana), 20.40 Filip na konju - serijska oddaja (RTV Beograd), 21.25 Glasbena oddaja (RTV Zagreb), 21.40 Sportni pregled (JRT), 22.10 Poročila (RTV Ljubljana)

PONEDELJEK, 3. DECEMBRA

9.10 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.40 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 TV v šoli (RTV Beograd), 14.50 TV v šoli, 15.40 Angleščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 TV v šoli - ponovitev, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Gregec v jeti - lutkovna serija Kurir Gregec, 18.10 Obzornik, 18.25 Enciklopedija živali - barvni film (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Beograd), 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 V. Trinka: Tiha dolina - TV drama, 21.25 Po sledih napredka, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana)

TOREK, 4. DECEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Nemščina (RTV Zagreb), 11.00 TV v šoli (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli, 15.35 Nemščina - ponovitev, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb), 16.10 TV v šoli - ponovitev, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Grad ugank - otroška oddaja, 18.00 Risanka, 18.10 Obzornik, 18.25 Naši zbori: mestni plesi in pesmi Dalmacije - oddaja TV Zagreb, 19.00 Solska TV, 19.20 Vietnam - 1. del beograjske oddaje, 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Diagonale, 21.25 H. Fallada: Sam med volkovi - TV nadaljevanka, 22.10 Poročila (RTV Ljubljana)

SREDA, 5. DECEMBRA

8.20 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 TV v šoli, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Otroci naše šole - serijski film, 18.10 Obzornik, 18.25 Od filma do filma, 18.45 Marksi-zem, 19.15 Kaj hočemo (RTV Ljubljana), 19.45 Kozmetično ogledalo - barvna oddaja (RTV Zagreb), 20.00 TV dnevnik, 20.40 Ta malopridni deček - poljski barvni film, 22.00 Likovni nokturmo: Oskar Kogoj - barvna oddaja, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana)

ČETRTEK, 6. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.20 Kratki film (RTV Zagreb), 16.00 Solska TV (RTV Ljubljana), 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.35 Iz slovenske književnosti - Tomšič: Ravni pot, najboljši pot, 18.05 Obzornik, 18.25 Shane - serijski barvni film, 19.15 Delavska TV tribuna, 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Kam in kako na odhiti, 20.40 Četrtkovi razgledi: Mamilja, 21.30 Nevarna srečanja - barvna nadaljevanka, TV Sarajevo, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana)

PETEK, 7. DECEMBRA

9.25 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 14.35 TV v šoli - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina - ponovitev, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Veseli tobogan: Bohinjska Bistrica, 18.15 Obzornik, 18.30 Rekreacija: Zlati klub, 18.40 Risanka, 18.55 Pet minut za boljši jezik, 19.10 400 let slovenske glasbe: Jakob Jež, 19.45 Barvna risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.40 Doktor v dilemi - angleški film, 22.15 Umetnost in človek - barvna oddaja, 22.40 Poročila (RTV Ljubljana)

ta teden na TV

Sreda, 5. decembra, ob 20.40: TA MALOPRIDNI DEČEK - poljski barvni film; režiser Janusz Nasfeter;
Ta malopridni deček je pravzaprav mladinski film. Vendar vsebuje toliko tehničnih sporočil odraslim, da ga bo televizija rajd predstavila kot film tedna. Gre za protest proti brezbrzičnosti odraslih do otrok. Film odkriva otrokovo osamljenost in grenkobo, ker se njegove skrivne želje niso uresničile zaradi egoističnih staršev in učiteljev. V ospredju je tragičen lik 13-letnega občutljivega, neopornega dečka, ki postane žrtev slabega prijateljstva.
Petek, 7. decembra, ob 20.40: DOKTOR V DILEMI - angleški film; režiser Anthony Asquith, v gl. vlogah Dirk Bogarde (na sliki), Leslie Caron, Alastair Sim;

Asquith je režiser, ki je v svojem obsežnem opusu rad prirjal za film uspešna gledališka dela. To pot se je lotil zdravnikov v delu mero ostrega, jedkega humorja, značilnega za Bernarda Shawa, ki je to delo napisal. V začetku tega stoletja je bila najhujša bolezen tuberkuloza. Specialist Ridgeon je premišljeval, ali naj zdravi ubožnega slikarja ali svojega prijatelja kirurga. Odločil se je za slednjega, slikar pa je umrl in zapustil čudovito zbirko dragocenih slik. Film je jedka satira na tiste zdravnike, ki jim je več do kariere in zaslužka kot do osnovne zdravniške etike.

Sejem rabljene smučarske opreme v Škofji Loki

Smučarski klub Transturist iz Škofje Loke pripravlja sejem, na katerem bodo smučke in druga smučarska oprema za menjale lastnike. Odprto bo v nedeljo, 2. decembra, od 9. ure naprej v osnovni šoli Petra Kavčiča v Škofji Loki (za blagovnico Nava). Vsekakor bo to lepa priložnost za tiste, ki želijo poceni kupiti smučke, smučarske čevlje in drugo opremo za smučanje.
M. Volčjak

kamniška gorčica

Razstava malih živali v Kranju

Rejci kranjskega društva malih živali bodo na dan republike, 29. novembra, v delavskem domu v Kranju (vhod 6) odprli razstavo kanarčkov, papig, eksotičnih ptic, okrasnih golobov in golobov pismo-niš. Člani društva vabijo vse ljubitelje malih živali, da si razstavo ogledajo. Odprta bo do 2. decembra od 8. do 19. ure.
D. Sucky

Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

prodam

Prodajam 2 para SMUČARSKIH ČEVLJEV št. 40 in 42. Sveglj, Valjavčeva 1, Kranj, telefon 21-777

Prodajam stroj za IZDELAVO VATE in ŠIVALNI STROJ po izbiri. Kranj, C. Staneta Žagarja 48

Zelo dobro ohranjen TELEVI-ZOR panorama prodam. Kranj, Gosposvetska 6 6835

Prodajam 2 PRAŠIČA, težka od 90 do 100 kg ali zamenjam za težkega prašiča. Zg. Brnik 16, Cerklje 6836

Zamenjam mlado brejo kravo, ki zna voziti, ali BIKCA za mlado debelo kravo za zakol. Sp. Brnik 70, Cerklje 6837

Prodajam plemenskega VOLA, 400 kg težkega. Dvorje 38, Cerklje 6838

Prodajam brejo KRAVO, ki bo čez mesec dni teletila. Poženik 17, Cerklje 6839

Prodajam 2 KRAVI, ki bosta kmalu teletili, in 8 let starega konja. Adergas 32, Cerklje 6840

Prodajam 2 OVCI. Lahovče 65, Cerklje 6841

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Poženik 39, Cerklje 6842

Prodajam betonsko ŽELEZO 8 mm. Sp. Duplej 85 6843

Poceni prodajam manjšo kuhinjsko KREDENCO in dvodelno OMARO. Smedniška 37, Kranj 6844

Prodajam kuhinjsko KREDENCO. Jogrič, Koroška 49, Kranj 6845

Prodajam vprežne SANI (žlajfe) in 2 TRAVERZI po 6,5 metrov dolgi. Ljubljanska 7, Radovljica 6846

Prodajam KRAVO za zakol, rabljen GUMI VOZ, vprežno KOSILNICO, vprežne GRABLJE, dobro ohranjeno ročno ali motorno SLAMOREZNICO in PLUG obračalnik. Sp. Brnik 66, Cerklje 6847

Prodajam delovnega VOLA. Tenetiše 6, Golnik 6848

Prodajam 3 kub. m suhih bukovih DRV. Tenetiše 13, Golnik 6849

Prodajam BIKA za dopitanje. Predoslje 21, Kranj 6850

Prodajam POHIŠTVO za dnevno sobo. Mavec, Šorlijeva 31, Kranj 6851

Prodajam KUPERSBUSCH. Šenčur, Sveteljeva 9 6852

Prodajam KONJA, starega 6 let. Vajen kmečkih del. Gorica 3 pri Radovljici 6853

Prodajam mlado KRAVO s teletom. Praše 14, Kranj 6854

Prodajam TELEVI-ZOR silva 65 luksus. Grosova 18, Kokrica, Kranj 6855

Prodajam KRAVO simentalco, ki bo konec leta tretjič teletila. Gabriel, Zg. Dobrava 33, Kropa 6856

Prodajam 3 tedne starega BIKCA simentalca. Cegelnica 1, Naklo 6857

Prodajam BIKA za dopitanje. Sr. vas 12, Golnik 6858

TOPLI POD 3 x 2 m prodam. Vprašati Pot na kolodvor 4, Kranj 6859

Prodajam 2 PRAŠIČA za zakol. Voglje 44, Šenčur 6860

Prodajam TELEVI-ZOR RR Niš. Gosposvetska 4, Kranj. Ogled popoldan 6861

Prodajam KRAVO za zakol. Dorfarje 34, Zabnica 6862

Prodajam MACESNOVE PLOHE. Moste 4, Komenda 6863

Prodajam POHIŠTVO za dnevno sobo. Cena po dogovoru. Žumer, Koroška 33, Kranj 6864

Prodajam PEČ na olje in 200 litrov KURILNEGA OLJA ter SUKNJE za srednjo postavbo. Reševa 7, Kranj 6865

Prodajam ali zamenjam za težjega PRAŠIČA, TELICO zelo dobre pasme. Močnik, Medvode 83, pri elektrarni 6869

Ugodno prodajam večjo količino CEMENTA. Danijel Sajovic, Stražiška 21, Kranj 6870

Prodajam ELEKTROMOTOR 10 KM ali zamenjam za 5 KM. Janko Mravlja, Sv. Duh 88, Šk. Loka 6871

Prodajam KRAVO, 8 mesecev brejo. Stanonik, Breznica 12, Šk. Loka 6872

Ugodno prodajam skoraj nov globok OTROŠKI VOZIČEK. Šk. Loka, Poljanska 53 6873

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Rozman, Gorica 8, Radovljica 6874

Po zelo ugodni ceni prodajam zaradi pomanjkanja prostora ŠTEDILNIK gorenje na trda goriva in neopremljeno posteljo, trdi les. Vse skoraj novo. Pogačnik, Trboje 101, Smednik 6875

Kupim traktorski ROVATOR (frezo) za ferguson. Naslov v oglasnem oddelku 6888

Kupim kromatično HARMONIKO, 80-96 basno. Marondini. M. Pijade 15, Kranj 6889

Kupim rabljena GARAŽNA VRATA. Dušan Feldin, Naklo 151, telefon 47-088 ali dopoldan 21-190

Kupim 20 kg svinjskega »SPEHA« in dobro ohranjeno ŽENSKO KOLO. Naslov v oglasnem oddelku

Kupim rabljen desni ŠTEDILNIK gorenje na trda goriva. Naslov v oglasnem oddelku 6892

Kupim zazidljivo PARCELO v okolici Škofje Loke. Franc Dolenc, Šk. Loka, Stara c. 15 6829

vozila

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 69, v zelo dobrem stanju. Pšata 7, Cerklje 6876

Prodajam TRAKTOR same delfino 32. Tušek, Rovt 10, Selca 6767

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1969, zelo dobro ohranjeno. Ovsenik, Jezerska c. 108 c, Kranj 6820

Osebn AVTO ford taunus 15 m, starejši letnik, zelo dobro ohranjen, registriran, z radioaparatom, prodajam za 5000 din. Mikec, Radovljica, Cankarjeva 4, telefon 75-693 po 14. uri 6877

AUSTIN 1300, rdeč, december 1970, dobro ohranjen, ugodno prodajam. Dr. Lavrič, Kranj, M. Pijade 17. Ogled v torek in petek od 17. do 19. ure 6878

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1970. Telefon 24-313 6879

Ugodno prodajam dobro ohranjeno ŠKODO, letnik 1959. Francka Štrukelj, Kranj, C. Iva Slavca 6, Kranj, telefon 24-859 6880

Ugodno prodajam avto DKW junior. Franc Smolej, Sp. Laze 15, Zg. Gorje 6908

Zdravniška dežurna služba v Poljanski dolini

Od 28. novembra od 19. ure in do 6. decembra do 6. ure zjutraj bo dežurni doktor Bojan Gregorič, telefon 68-260. V njegovi odsotnosti kličite samo v najnujnih primerih Zdravstveni dom Škofja Loka, tel. 60-440.

Oddam GARAŽO in SOBO. Oddati ponudbe pod Stražišče 6881

Prodajam GARAŽO na Bledu na Dobah. Informacije: Špenko, Finžgarjeva 19, Bled, telefon 777-56 6882

Progllašam za neveljavno servis. knjižico za zastavo 101, št. šasije 037209, št. motorja 1556909, reg. št. KR 396-91. Filip Špik, C. 1. maja 25, Kranj 6883

IŠČEMO GARAŽO

za manjši osebni avto v bližini ČP Gorenjski tisk, Ul. Moše Pijade 1, Kranj. Prijave sprejema Glas ustno ali telefonično 21-190

Prodajam osebni AVTO fiat 750 lux, 1972, delno na ček, delno za gotovino. Potrebujete, Šk. Loka, Stara cesta 2 6884

Prodajam OPEL REKORD, letnik 1958, tudi po delih. Franc Jarc, Sr. vas 50, Šenčur 6885

Ugodno prodajam FIAT 750, letnik 1963. Ramovž, Koseze 15 pri Vodica 6886

zaposlitve

Takoj zaposlimo nekvalificirano DELAVKO za obdelavo in pripravo dela (izdelovanje usnjene galanterije). Zaželena ročnost in spretnost. Milan Špic, Kranj, Kebetova 11/I nadstropje 6893

Iščem žensko za varstvo enoletnega otroka popoldan do 20. ure. Martin Bergelj, Kranj, Škofjeloka 19 6894

Namesto venca ob smrti Burgarjevega očeta, Sp. Brnik št. 64, poklanjamo 500,00 din Onkološkemu inštitutu Člani sindikalne podružnice SDK 51500 Kranj

JAVNA ZAHVALA

Stanovalci v Šk. Loka, Kopaljska ulica 1, 3 in 5 se javno zahvaljujemo vs e m, ki so kakorkoli pomagali pri gašenju velikega požara na objektih na Grabnu in v Kopaljski ulici v jutranjih urah 1. novembra 1973. Zahvaljujemo se prostovoljni gasilski četi Škofja Loka, poklicnim gasilskima enotama iz Ljubljane in Kranja, ki so ustavili požar. Nadaljnja zahvala pripadnikom garnizije JLA iz Šk. Loke ter gasilcem iz Stare Loke in Godešiča, ki so še v naslednjih dneh varovali tleče pogorišče, uslužbencem Krajevne skupnosti in Varnosti ter vsem ostalim. Posebno zahvalo pionirjem-gasilcem iz Škofje Loke, ki so pridno pomagali gasiti ostanke tlečega pogorišča. VSEM še enkrat najlepša hvala 6904

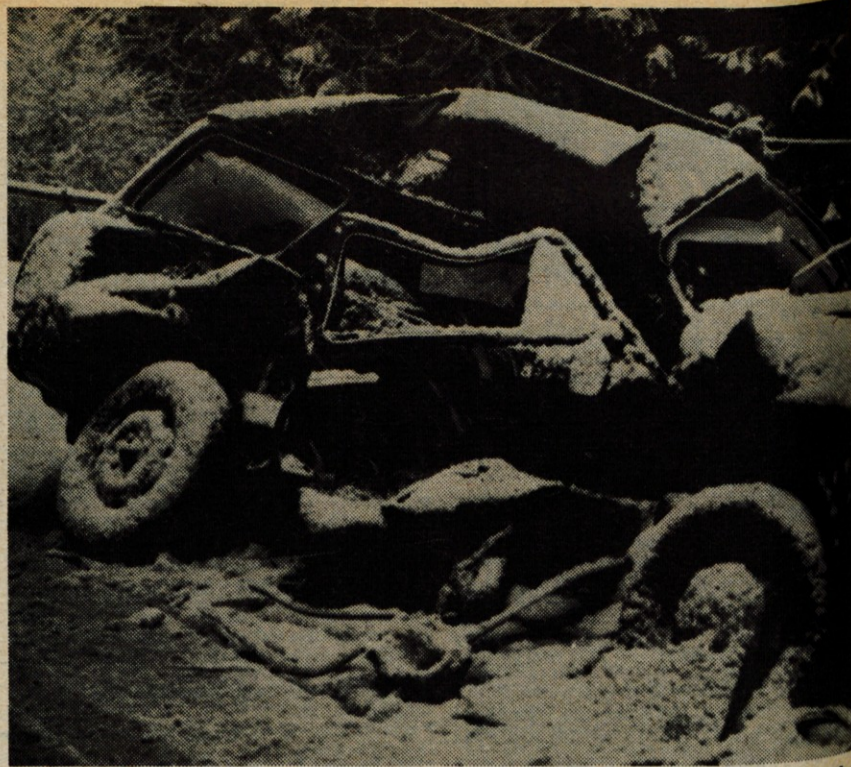
Iščem samostojno kuharico za gostinski obrat na Gorenjskem. Oddati ponudbe pod Dober zaslužek 6907

Kmečko dekle srednjih let išče SOBO, ogrevano ali z možnostjo ogrevanja v bližini Kranja. Oddati ponudbe pod skromna 6895

Pri objavi zahvale ob smrti Jožeta Pisovca je bil med besedilom: »Posebno zahvalo pa smo dolžni šoferjem poslovalnice Kranj«, pomotoma vstavljen Vektor. Mišljena je bila poslovalnica Transturista v Kranju 6905

obvestila

Poučujem OSNOVNOŠOLSKE PREDMETE in SREDNJEŠOL-

Naglica na zasneženi cesti v Podvinu je bila za voznika volkswagna in oba potnika usodna. — Foto: F. Perdan

Meso
Kamnik

zahtevajte v naših trgovinah pristne domače kravice in pečenice

SKO NEMŠČINO. Trbič, Kranj, Zanova 34 6902

ROLETE — lesene, plastične in žaluzije naročite pri zastopniku Špi-larju, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 75-610, ali pišite. Pridem na dom 6636

Izjavljam, da so žaljivke, ki sem jih izrekel 11. junija 1973 o Bozovičar Francki iz Gorič št. 39, neresnične. Sinkovec Feliks, Golnik 18 6903

prireditve

Mladinski aktiv Duplej prireja v petek, 30. novembra, in v nedeljo, 2. decembra 1973, PLES. Pričetek ob 18. uri. Zabaval vas bo ansambel ATLANTIK 6896

Organizacija RDEČEGA KRIŽA Sv. Duh pri Šk. Loka priredi v soboto, 1. decembra 1973, ob 20. uri v kulturnem domu Sv. Duh VESELICO. Igrajo AKORDI. Vabljeni 6798

Krajevna organizacija ZB - NOV, Gorenja vas — RETEČE prireja na dan republike in v soboto 1. decembra, ob 19. uri v kulturnem domu v Retečah zabavo s PLESOM. Igra trio NAGELJČEK. Vljudno vabljeni 6831

Mladinski aktiv Naklo priredi 29. novembra ob 18. uri PLES. Avtobusne zveze ugodne. Vabljeni 6897

Gostilna pri ČEŠNARJU v Cerkljah prireja na dan republike, 29. novembra, ob 18. uri ZABAVO S PLESOM. Igral bo ansambel EROS. Za postrežbo poskrbljeno. Vsem obiskovalcem čestitamo za praznik dan republike 6898

Hotel POŠTA na Jesenicah priredi PLES v dneh 29., 30. novembra in 1. decembra ob 20. uri. Igra ansambel Rudija Jevška v NOVI ZASEDBI. Poje Jure. Vabljeni 6899

MLADINSKI aktiv KRIŽE priredi vsako nedeljo PLES ob 17. uri. Igra ansambel Rudija Jevška v NOVI ZASEDBI. Poje Jure. Vabljeni 6900

V soboto, 1. decembra, bo PLES v Bukovici pri Vodica. Igrajo Stalagmiti. Vabljeni 6901

Mladinski aktiv Mavčiče priredi v četrtek, 29. novembra, ob 18. uri PLES. Igra ansambel KARAVAN. Vljudno vabljeni 5921

Zahvala

Ob bridki izgubi moje drage in ljubljene žene, sestre, tete in svakinje

Pepce Poklukar

se iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, darovano cvetje, vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so pokojnico v tako velikem številu spremili na njen poslednji dom. Moja iskrena zahvala č. g. župniku za zadnjo tolažbo in pogrebni obred, pevcem ter društvu upokojencev.

Žalujoči: mož Anton

Primskovo, 24. novembra 1973

Zahvala

Ob smrti dobrega moža, očeta in starega očeta

Antona Burgarja

se lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom, gasilcem, dohovnikom in vsem, ki so se poslovili od njega in mu poklonili cvetje. Posebna zahvala vsem sosedom za nesebično pomoč.

Žalujoči: žena in otroci z družinami

Sp. Brnik, 22. novembra 1973

kupim

Kupim mlado KRAVO za zakol ali menjam s plemensko telico ali brejo kravo, dobro mlekarico. Sr. vas 50, Šenčur 6887

20 GLAS

Sreda, 28. novembra 1973

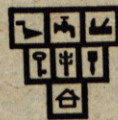
Skupščina občine Tržič
Občinska konferenca SZDL Tržič
Občinski sindikalni svet Tržič
Občinska konferenca ZKS Tržič
ZB NOV Tržič
Občinska konferenca ZMS Tržič
Zveza vojaških vojnih starešin

Vsem delovnim kolektivom in občanom
čestitajo
za dan republike
in jim želijo prijetno praznovanje

Prešernovo
gledališče Kranj

čestita vsem cenjenim abonentom in obiskovalcem za dan republike

Servisno podjetje
Kranj Tavčarjeva 45,
telefon 21 - 282

čestita k prazniku
svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom

Še naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovna, ključavničarska, pleskarska, električarska in pečarska. Gospodinjski biro: šivanje oblačil po meri, pobiranje zank in izdelava gumbov.

Koteks Tobus

Kmetovalci in rejci prašičev!

Tudi letos odkupuje Koteks Tobus svinjske kože.

Pri vzreji prašičev pazite, da se njihova koža ne poškoduje. Nepoškodovane in nerazrezane kože imajo pri odkupu večjo vrednost.

Svinjske kože oddajte najbližji zbiralnici Koteks Tobus ali kmetijski zadrugi, kjer odkupujejo tudi kože drugih živali.

Čestitamo vsem poslovnim prijateljem ob dnevu republike.

ŽIVILA

Za prijetnejše praznovanje
vam
nudimo
po

reklamnih cenah

radgonski biser	17,16 din
radgonski briljant	15,63 din
malinovec	12,85 din

Priporočamo se za nakup

Veletrgovina **ŽIVILA** Kranj

Gostilna
Lojzka Aleš
na Bregu

- domače krvavice,
pečenice
- žlahtni cviček, merlot
- domača potica,
prekmurska gibanica

INDUSTRIJA
BOMBAŽNIH IZDELKOV
K R A N J

zaposli
čuvaja

Pismene ponudbe s kratkim življenjepišom sprejema kadrovska služba do 12. 12. 1973. Prijavijo se lahko tudi upoko-jenci s polno delovno dobo.

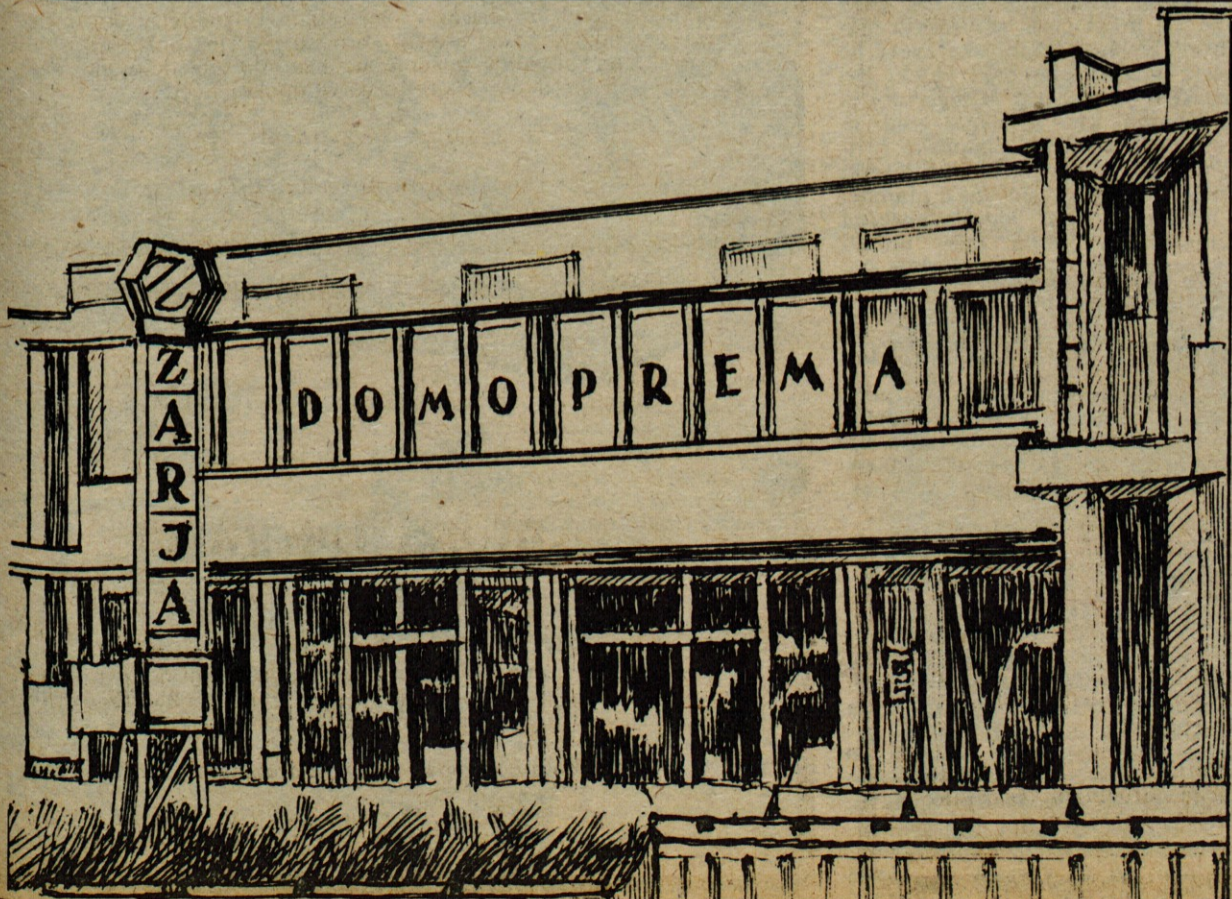

Sutjeska

Premiera v kinu Center
28. novembra ob 22. uri
v kinu Storžič 28. novembra ob 22.30
Na sporedu v Kranju od 28. novembra
do 10. decembra

Rezervacij ni

Vsem občanom čestitamo
za dan republike

ZARJA Jesenice

s temeljnimi organizacijami:

TOZD Delikatesa
TOZD Manufaktura
TOZD Industrija — obrt
TOZD Skupne službe

vam čestita za 29. november dan republike
in se priporoča!

V Kranju so ustanovili temeljno telesnokulturno skupnost

Poudarek predvsem na množičnosti

V ponedeljek so v Kranju ustanovili temeljno telesnokulturno skupnost za kranjsko občino. To je bila zadnja ustanovitev TTKS na Gorenjskem. Za predsednika skupščine TTKS Kranj je bil izvoljen inž. Milan Križnar, podpredsednika pa sta Marko Hafner in inž. Leopold Zupan. 15-članski izvršni odbor bo vodil Stane Boštjančič, podpredsednika sta Slavko Kalan in Ludvik Sirc. Ostali člani so še: Franc Zupan (predsednik odbora za šolska športna društva), inž. Leopold Zupan (predsednik odbora za rekreacijo), inž. Janez Ponebval (predsednik odbora za tekmovalni šport), Igor Slavec (predsednik odbora za kadrovska vprašanja), inž. Stanko Rebolj (predsednik odbora za telesnokulturne objekte), Ludvik Kuhar (predsednik odbora za finančno-materialna vprašanja), Martin Balazič, Miha Kramar, dr. Drago Petrič, Pavel Okorn, Stanko Tonkli in Edo Resman. V 5-člansko delegacijo za delegacijo za ustanovno skupščino republiške temeljne telesnokulturne skupnosti pa so bili izvoljeni: inž. Stanko Rebolj, Stane Boštjančič, Marko Hafner, Slava Pelko in Franc Porenta.

Skupščino TTKS Kranj sestavlja 50 delegatov, od tega 25 iz delovnih organizacij, 17 iz osnovnih telesnokulturnih organizacij in 8 iz krajevnih skupnosti. V skupnosti bo zaposlenih 8 profesionalnih ljudi, torej ena oseba več kot sta jih imela doslej skupaj Zavod za izgradnjo in vzdrževanje športnih objektov in občinska zveza za telesno kulturo. Na ustanovni skupščini so se zborovalci odločili, da se dosedanjí zavod vključi v novo TTKS Kranj, občinska zveza za telesno kulturo pa naj bi prenehala obstojati s 1. januarjem 1974. Iz uvodnega poročila predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev kranjske TTKS inž.

Stanka Rebolja je bilo razvidno, da je odbor intenzivno delal za pripravo ustanovne skupščine, hkrati pa je analiziral stanje telesne kulture v kranjski občini, ki v zadnjih petih letih naziaduje praktično na vseh področjih: v množičnosti, kvaliteti, rekreaciji, pomanjkanju športnih objektov, v neurejenem financiranju itd. Skupščino je pozdravil predsednik iniciativnega odbora republiške temeljne telesnokulturne skupnosti Dagmar Suster, ki je dejal, da je temeljna naloga nove TTKS povečati število članstva, tako da bo telesna kultura last čim širšega kroga ljudi. Akcija za ustanovitev TTKS je bila zahtevna, hkrati pa uspešna, ker so se prvič združila prizadevanja vseh telesnovzgojnih organizacij in drugih občinskih dejavnikov. Z akcijo pa bo treba nadaljevati, saj je pred vrati ena najpomembnejših: podpis družbenega dogovora o financiranju telesne kulture v kranjski občini. Predvideno je, da bi vsak zaposlen v kranjski občini namenil 0,66 odstotka od bruto osebnih dohodkov za telesno kulturo. Po grobem izračunu bi tako zbrali okoli 6,5 milijona dinarjev, ki bi jih namenili za osnovno dejavnost in za vzdrževanje obstoječih športnih objektov. Denar za nove objekte pa bi zbrali z novimi družbenimi dogovori.

V kranjski TTKS je sedaj združenih 28 osnovnih organizacij, po 4 planinska društva in taborniški odredi z občinsko zvezo tabornikov, društvo za raziskovanje jam, šahovsko društvo in športna dejavnost AMD. Vse organizacije, vključene v TTKS Kranj, bodo v letu 1974 svojo dejavnost dosledno uskladile z načeli, ki so zajeta v načrtu dela TTKS Kranj ter vložile vse moči za uresničevanje tudi ostalih programskih načel iz Perspektivnega programa razvoja teles-

ne kulture v občini Kranj v obdobju od 1971—1985. V imenovanem dokumentu je namreč prikazana problematika telesne kulture v občini. Na osnovi te pa so že določene osnovne smeri nadaljnjega razvoja. Razumljivo je, da se bo novoustanovljena TTKS Kranj morala v celoti zavzeti za čim uspešnejše uresničevanje perspektivnega programa in da bodo za to vsi njeni parcilni in podobni programi izhajali iz tega dokumenta. Leto 1974 bi moralo biti leto organizacijskega utrjevanja in vsebinskega poglobljanja v tolikšni meri, da bo to omogočilo start v solidnejše delo v letu 1975 in v prihodnjih letih. J. Javornik

V petek, 23. novembra, so v Arkadah na Trgu revolucije v Ljubljani odprli razstavo ob 80. obletnici ustanovitve Slovenskega planinskega društva, predsednika sedanje planinske zveze Slovenije. Razstavo je odprl predsednik planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik. Na otvoritvi je bil tudi velik ljubitelj planin Boris Zihel. (jk) — Foto: F. Perdan

Letošnji gorenjski Bloudkovi nagrajenci

V klubu poslancev v Ljubljani so v petek že devetih podelili Bloudkove nagrade in plakete. Od 64 predlogov, ki jih je dobila komisija za priznanja, je nagrade in plakete dobilo 39 športnikov in športnih delavcev. Med njimi je tudi šest gorenjskih predstavnikov ter smučarski klub Transturist.

Od Gorenjcev so priznanja dobili: Slavan Berlisk (SD Jesenice); Berlisk je dolgoletni smučarski delavec, odlični organizator pri velikih mednarodnih tekmovanjih v Kranjski gori in Planici, je FIS sodnik ter ima veliko uspeha pri rekreaciji v Železnici Jesenice. Leta 1968 je bil dobitnik Gregorčičeve nagrade, v mladih letih pa je bil aktiven tekmovalec v gimnastiki.

Matija Klinar (Gorje); priznanje je Klinar dobil za razvoj planinstva in odlično organizacijo pri gradnji planinskih domov in bivakov v Julijskih Alpah.

Stanislava Pelko (Kranj); Pelkova je kot mentorica pri ustanavljanju pionirskih športnih društev pripomogla, da so se le-ta razvila na dokaj visoko raven.

Ciril Praček (Jesenice); dolgoletni alpski smučar Ciril Praček je dobil letošnje priznanje za planinstvo in alpinizem.

Marjan Mesec (SK Triglav Kranj); Mesec je znan smučarski skakalec, v sezoni 1972/73 je na drugem svetovnem prvenstvu v Oberstdorfu s 158 metri postavil nov jugoslovanski skakalni rekord.

Pavle Šegula (Škofja Loka); Šegula poznajo alpinisti, ki so obiskovali tuja gorstva. Le-ta ima veliko zaslug pri organizaciji naših alpinistov.

SK Transturist Škofja Loka; smučarski delavci iz Škofje Loke so to najvišje slovensko priznanje dobili za odlično delo z mladimi alpskimi tekmovalci ter kot organizatorji evropskega pionirskega alpskega kriterija na Starem vrhu.

Zveza za telesno kulturo Slovenije, odbor za kakovostni šport, je izkoristila priliko in ob podelitvi Bloudkovih nagrad in plaket dodala še svoja priznanja.

Tu so od gorenjskih predstavnikov priznanja dobili:

Lidija Švarc (PK Triglav, plavanje); Švarčeva je priznanje prejela kot dolgoletna plavalna repren-

tantka in rekorderka. Ob slovesu ter prenehanju s tekmovalnim plavalnim športom je to lepo priznanje za odlično kranjsko plavalcko.

Franc Peternel (Kranj, strelstvo); Peternel je poznan kot odlični strelec s pištolo in revolverjem. Ima nekaj odličnih rezultatov ter državnih rekordov in naslovov.

Kranjčanka Stanislava Pelko je letošnja dobitnica Bloudkove plakete. Leto je dobila kot mentorica za uspešno delo šolskih športnih društev v Kranju. Foto: F. Perdan

V Kranju odseka za turno smučanje

Turno smučanje je ena najprimernejših rekreacij za mlade in stare. V tujini je ta zvrst smučarije zelo razširjena, pri nas pa turne smuke organizirajo le posamezna planinska društva, čeprav je zanimanje precejšnje.

Upravni odbor planinskega društva Kranj se je zato na zadnji seji odločil, da bo ustanovil odsek za turno smučanje pri društvu. Ustanovni občni zbor odseka bo v ponedeljek, 3. decembra, ob 18. uri v pro-

storih planinskega društva Kranj na Koroški cesti 21. Na zbor so vabljeni vsi ljubitelji turnega smučanja.

Ker je turno smučanje pri nas mlada dejavnost in udeleženci smukov večkrat niso seznanjeni z osnovnimi pogoji in opremo za udeležbo na smukih, bo kranjski odsek organiziral predavanja o turnem smučanju ter praktične tečaje. Kranjski odsek za turno smučanje bo prvi tovrstni odsek v državi. -jk

V Tržiču najboljši motokrosisti

Tržičani že od nekdaj ljubijo avto-moto šport. Kmalu po vojni so zabrnili jekleni konjički na stari ljubeljski cesti. Dirke na Ljubelj so bile dolgo najatraktivnejša tovrstna prireditve pri nas. Ko se je stara ljubeljska cesta poslovila, so prenehale tudi tako priljubljene dirke.

Neumorni tržičski privrženci motokrosistike so se že takrat lotevali terenskih voženj z motorji »čez drn in strn«. Na njih je sodeloval tudi nekdanji smučarski as Janko Štefe in bil celo dvakrat državni prvak. Avstrijci so na eni zadnjih dirk na ljubeljski cesti pokazali nove, nam še neznane vragolije na motorjih — MOTO-KROS. Brez težav so premagovali bregove pri cerkvi nad Podljubeljem. Ta športna panoga je bila takrat pri Čehih, Belgijcih, Sovjetih, Angležih, Bolgarih in Avstrijcih že vsakdanjost, za nas pa je bila nova.

V okolici Tržiča so vedno pogosteje brneli za motokros prirejeni motorji in avto-moto društvo Tržič je pred 12. leti organiziralo prvo dirko v motokrosu. Na tej in kasnejših dirkah so se pojavili Ivan Rendulič, brata Janez in Tone Rotar, Andrej Ahačič in Ivan Podrekar, pionirji jugoslovanskega in tržičkega motokrosa. Tudi sedanji najboljši jugoslovanski tekmovalci v motokrosu, trikratni zaporedni državni prvak Jože Zupin se je že meril z njimi. Motokros, deloval je pri avto-moto društvu, je dobil neslutene razsežnosti. Tržičsko avto-moto društvo je imelo letos najboljši motokrosiste v državi tako v kategoriji članov mednarodnega in nacionalnega razreda in v kategoriji mladincev! Ta sloves mu je priborilo 30 aktivnih tekmovalcev z »veteranom«
Jožetom Zupinom na čelu, ki je postal letos že tretjič zapored državni prvak. Avto-moto zveza Jugoslavije mu bo zato prihodnji mesec podelila v Zagrebu najvišje naše priznanje — zlato čelado.

AMD Tržič je nosilec razvoja motokrosa v državi, predvsem pri mladincih, ki vozijo na motorjih s prostornino 50 kubičnih centimetrov. To dolžnost mu je zaupala avto-moto zveza Jugoslavije. Društvo ima več prog za motokros v raz-

nih krajih občine. V Ročevnici, v Lešah in v Podljubelju, kjer je bilo že več dirk za svetovno prvenstvo. Junija prihodnje leto bo v Podljubelju, kjer je ena od najzahtevnejših prog v Evropi, dirka za svetovno prvenstvo v kategoriji motorjev 125 kubičnih centimetrov. Da bi se motokros v tržičski občini še bolj razširil, name-rava AMD Tržič usposobiti motokros proge še v Lomu, v Križah, v Sebenjah in najverjetneje tudi v Kovorju.

Za prihodnost tržičkega motokrosa se torej ni treba bati!

J. Košnjek

Prostorske stiske v planinskih postojankah

Letos so v naših 170 planinskih postojankah sprejeli več kot milijon ljubiteljev gora in oskrbniki so se kar najbolje potrudili, da je bilo bivanje v gorah prijetno in varno. Mnoge planinske postojanke so obnovili in povečali. Planinci iz Prebolda so zgradili novo planinsko postojanko na Reški planini, zasavski planinci so povečali planinsko postojanko na Prehodavcih nad Zadnjo Trento na vzhodu v Zajezersko dolino. Planincem iz Gorij je uspelo povečati in modernizirati Tržaško planinsko kočjo na prevalu Dolič nad Trento, planinci iz Mežice so zgradili nov planinski objekt na planini Grohat pod Radoho.

Jeseniški planinci nikakor niso utegnili izpolniti vseh svojih načrtov, kljub velikim finančnim težavam pa so obnovili planinski dom pri izviru Soče, ki naj bi dobil ime po Josipu Abramcu, Trentarju. Planincem iz Kamnika je uspelo postaviti zavetišče pod Dolgimi stenami na križišču zelo važnih planinskih poti v Grintavcih in Savinjsko-kamniških planinah.

Planinci iz Kranja bodo začeli v počastitev 75-letnice organiziranega planinskega dela v Kranju graditi naslednje leto svojo planinsko postojanko na Vodinah nad Jezer-skim, pod Dolgim hrbtom, kar bo brez dvoma velika in pomembna pridobitev za planinstvo v Grintovcih.

Jeseničani bodo poskušali uresničiti svoje dolgoletne načrte, prav tako vsi drugi člani slovenskih planinskih društev. Planinska zveza bo začela graditi planinski objekt pri Krnskem jezeru, pod Mangartom in na Kaninu, kjer se naglo gradi in ureja velik letoletni planinsko turistični in visokogorski smučarski center. Tako bodo slovenski planinci v jubilejnem letu jugoslovanskega planinstva v veliki meri omilili prostorsko stisko v planinskih domovih. U. Ž.

Strelci v Podnartu

V počastitev krajevnega praznika in dneva republike je bilo v nedeljo v Podnartu strelsko tekmovanje, na katerem je zmagal Stanko Žibert pred Antonom Solarjem mlajšim. C. R.

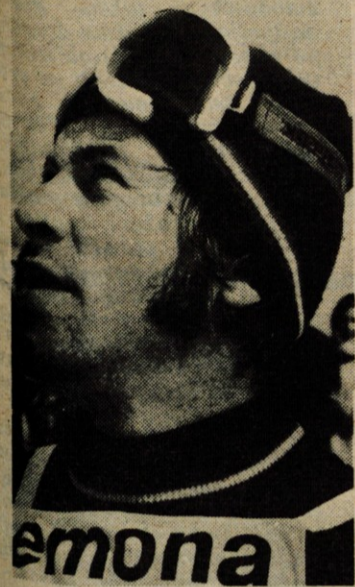
Triglav : Carniola 11 : 0 (0 : 0)

Po dokaj uspešni jesenski sezoni so se nogometaši Triglava pomerili v prijateljski tekmi z ekipo Carniola iz ZRN, ki jo sestavljajo igralci jugoslovanskih delavcev. Medtem ko so se v prvem polčasu uspešno upirali gostje domačemu Triglavu, pa so v nadaljevanju povsem odpovedali. Gole so dali: Radosavljevič in Golič po 3, Očepek 2, Mrak, Svetelj in Sprajcar po 1. R. Gros

Marjan Mesec in HK Jesenice

Osemnajsti zaporedni naslov pri izbiri najboljšega gorenjskega športnika, ki ga v uredništvu izbiramo za dan republike, za leto 1973 je za nami. Po preštetu 500 glasovnih lističev smo ugotovili, da ste izbrali člana SK Triglav Kranjčana Marjana Mesca. Po petem ekipnem izboru pa ste največ glasov prisodili že petič zapored hokejistom Jesenic, ki so v sezoni 1972/73 že šestnajsti osvojili najvišji državni hokejski naslov.

1. Marjan Mesec, SK Triglav Kranj. 26-letni šofer v tovarni Tekstilindus. Mesec se je s to smučarsko veščino spoznal že pri enajstih letih pri klubu, ki mu je ostal zvest še danes. Njegovi uspehi segajo še v mladinsko konkurenco, saj je bil večkrat drugi v državni in republiški konkurenci. Največ pa je prav gotovo dosegel v članski konkurenci, ko je pred dvema letoma skupaj s Štefančičem delil prvo mesto na državnem prvenstvu v Planici. Svoje najboljše dosežke pa je dosegel v sezoni 1972/73, ko je na drugem svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih v Oberstdorfu med 70 orli velikih skakalnic bil v skupni uvrstitvi štirinajsti in s 158 metri postavil novo jugoslovansko znamko. Ta dosežek ga uvršča med 8 najboljših na svetovni lestvici. Le sedem jih je skočilo dlje kot on.

Brez bojzani lahko zapišemo, da je bila zadnja sezona njegova. V mednarodni konkurenci je bil dvajseti na tradicionalni novoletni turneji Intersport. Enak uspeh si je zabeležil tudi na generalki za svetovno prvenstvo v švedskem mestu Falun, peti je bil v močni mednarodni konkurenci za Poldov memorial v Planici ter drugi na zaključni tekmi sezone v Oberhofu v NDR. To je res lepa bera tega skromnega športnika iz Kranja in zaslužen uspeh kot prvi v anketi za najboljšega športnika Gorenjske.

Na odgovor, kaj pričakuje od letošnje sezone, je Marjan dejal, da je pred sezono, ki je pred njim, težko dajati napovedi, saj jih čaka novoletna turneja, svetovno prvenstvo v Falunu ter poleti na 160-metrski skakalnici v Planici. Poleg tega pa se bodo naši skakalci udeležili še več mednarodnih tekmovanj.

V letošnji sezoni vas je zapustil odlični trener Čeh Zdenek Remsa. Treninge pa je prevzel vaš bivši reprezentančni kolega Ludvik Zajc. Kaj menite o njegovem delu?

»Prepričan sem, da je Zajc dober trener, saj se je veliko naučil od Zdeneka, in to sedaj prenaša na nas. Prepričan sem, da ne bomo zatajili in se uspešno kosali v mednarodni areni.«

Mesec je bil, preden se je začel pogajati čez skakalnice, alpski tekmovalac in kot sam pravi, če ne bi tekmoval v tej smučarski disciplini. V mrtvi sezoni pa rad igra roket, saj je steber rokometne ekipe iz Besnice. Najlepše priznanje, ki ga je dobil za letošnje uspehe, je prav gotovo zlata smučka, darilo Sport-skih novosti kot najboljši smučar sezone, ter Bloudkova plaketa, ki jo je dobil v petek. Bil pa je tudi najboljši pri oceni SZ Jugoslavije.

Izžrebanci za najboljšega

Prva nagrada v vrednosti 150 din: Jerman Anka, Golnik 55; druga nagrada 100 din: Rebolj Leon, Kranj, Mlakarjeva 2; tretja nagrada 50 din: Pušavec Anton, Senčur, Voglje 12. Nagrade bomo poslali po pošti.

2. Jože Turk, KK Triglav, kegljanje. Turk je že vrsto let med najboljšimi jugoslovanskimi kegljači ter stalni član državne reprezentance. Čeprav ga že nekaj časa tarejo poškodbe, je pred dobrim mesecem na kegljiščih v Beogradu in Novem Sadu osvojil že četrti članski posamezni državni naslov, bil odličen v ekipnem tekmovanju, skupaj z Ambrožičem pa je pred tednom dni z najboljšim dosežkom zagrebskega kegljišča drugi v državi med pari.

3. Jože Zupin, AMD Tržič, motokros. Simpatični motokrosist, član AMD Tržič, sicer doma iz Pšate pri Cerkljah, je tudi v letošnjih dirkah za najvišji jugoslovanski naslov dokazal, da mu ni nihče kos, saj je svojega večnega nasprotnika Karlovcana Šoštariča premagoval brez prave konkurence! Tretjič zapored je tako prvi mož jugoslovanskega motokrosa, lepe uspehe pa beleži tudi v mednarodni konkurenci.

4. Štefan Pesjak, ALC Lesce, padalec. Padalske državne reprezentance si ne moremo zamisliti brez Leščana Pesjaka. Na letošnjem državnem prvenstvu v Murški Soboti je osvojil naslov najboljšega v disciplini figurativnih skokov ter si s tem prislužil uspeh tudi v skupni konkurenci. Kot član slovenske reprezentance na letošnjem neuradnem svetovnem prvenstvu za pokal Portoroža je z uspehom nastopal za našo ekipo.

5. Miro Jenkole, KK Triglav, kegljanje. Mladi Orehovčan Jenkole je bil že v lanski izbiri za najboljšega Gorenjca med prvo deseterico. V letošnji se je pomaknil za dve mesti naprej. Njegova kegljaška odlika je, da tudi v najtežjih trenutkih ne zataji. Bil je peti na državnem prvenstvu za posameznike ter steber ekipe Triglava, ki se ponaša s sloven-

Hokejsko moštvo Jesenic — sedijo od leve proti desni: Mlakar, inž. Ažman, Knez, F. Smolej, Makuc, Deretič, I. Jan; srednja vrsta: Brun, Hafner, T. Košir, S. Beravs, S. Košir, Eržen, Ravnik, Razinger, Afanasijev; zadaj: Poljanšek, Škrjanc, R. Smolej, M. Jan, Pipan, B. Jan, Tišler. — Foto: F. Crv

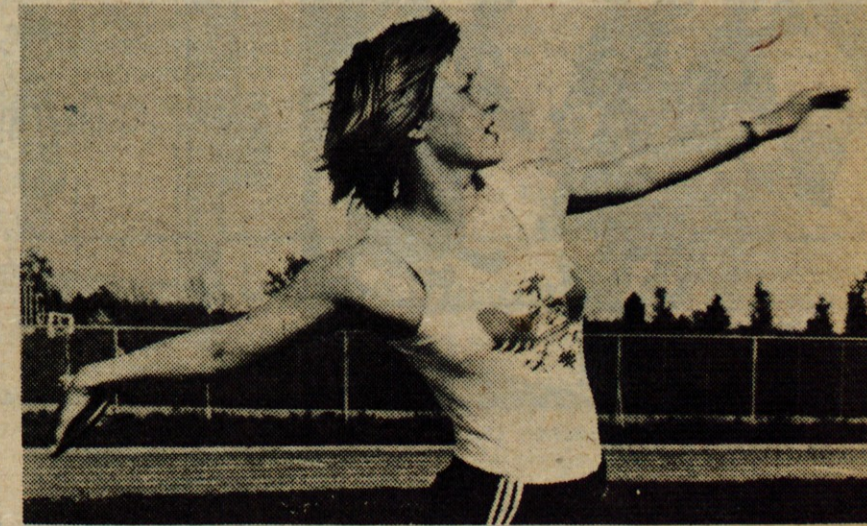
skim in državnim naslovom. Če bo tako zagrizeno nadaljeval, ga bomo kmalu videli tudi v majici z državnim grbom.

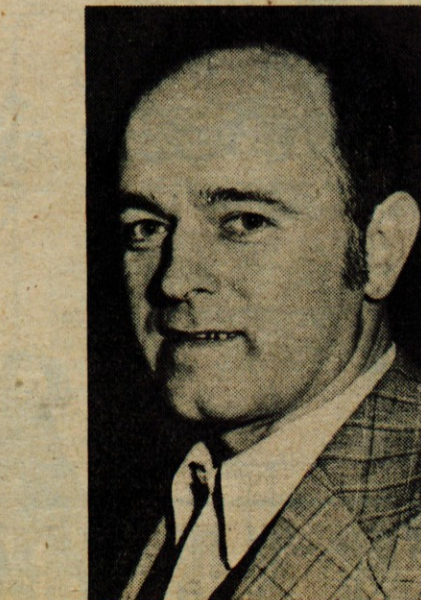
najboljše tekmovalce s pištolo v državi. V letošnji sezoni je osvojil državni naslov v streljanju z malokalibrsko pištolo ter revolverjem. Bil je tudi balkanski prvak ter je stalni član naše jugoslovanske državne reprezentance. Za svoje dosežke mu je zveza za telesno kulturo Slovenije, odbor za kakovostni šport, dodelila priznanje. Zanimivo pa je, da je Peternel dobil v svoji disciplini konkurenta, saj že njegov sin dosega odlične rezultate v mladinski konkurenci. S tem pa vsej verjetnosti Peterneli ne bodo prenehali z odličnimi dosežki.

8. Peter Štefančič, ŠD Jesenice, skakalec. Po treh prvih mestih pri naši izbiri je letos Štefančič zdrknil precej nižje kot smo pričakovali. Čeprav je na treningih in tekmovanjih na plastiki dobil vzdevek kot najboljši »plastičar«, je na snegu nekoliko razočaral, saj ni dosegal takšnih rezultatov in uvrstitev, kot smo pričakovali. Kljub temu pa se lahko pohvali, da je osvojil državni naslov na veliki skakalnici. Po rezultatih sodeč je za letošnjo sezono dobro pripravljen kot vsi ostali naši skakalci.

9. Metka Papler, AK Triglav, atletika. Paplerjeva je edina ženska predstavnikinja pri vaši izbiri. Da je med prvo deseterico, je prav gotovo odlično prvo mesto, ki ga je osvojila na balkanskih igrah, obenem pa ima tudi državni rekord v metu diska. Na evropskem mladinskem prvenstvu v Duisburgu v ZRN je osvojila sedmo mesto. Metka je marljiva športnica in od nje lahko pričakujemo, da bo s svojimi rezultati še večkrat opozorila športno javnost.

7. Franc Peternel, SD Kranj, streljanje. Skromni kranjski strelec France Peternel že več let sodi med

10. Bogdan Norčič, SK Triglav, skakalec. Tudi Norčič v sezoni 1972/73 kot Štefančič ni blestel. Pokazal je dokaj solidno formo, toda v zaključnih skokih druge serije ga je ponavadi »polomil«. Je državni prvak na mali skakalnici. Ta uspeh pa je dosegel na prvenstvu SFRJ v Delnicah. Po končani skakalni sezoni je odšel k vojakom in ni mogel tako trenirati kot ostali naši reprezentanti. Šele sedaj se je priključil ostalim. Toda Bogdan je zagrozen borec, ki ne pozna strahu in pričakujemo lahko, da bo letos dosegal dobre rezultate.

Ostali vrstni red: 11. Franc Hvast, KK Sava, kolesarstvo; 12. Blaž Jakopič, ŠD Jesenice, alpske discipline; 13. Miro Ambrožič, KK Triglav, kegljanje; 14. Fric Detiček, Elan, smučanje na vodi; 15. Rebeka Porenta, PK Triglav, plavanje; 16. Vlado Martelanc, KK Triglav, kegljanje; 17. Milan Jereb, KK Triglav, kegljanje; 18. Tone Humar, ALC Lesce, padalstvo; 19. Stane Bregar, KK Triglav, kegljanje; 20. Janez Gorjanc, SK Triglav, kombinacija itd.

1. Že po tradiciji je v ekipni razvrstitvi petič zapored zmagala hokejska ekipa Jesenic, ki ji je v sezoni 1972/73 uspelo, da je pod vodstvom novega trenerja Afanasijeva (SZ) po enoletnem premoru spet osvojila naslov najboljšje hokejske ekipe v Jugoslaviji. Osvojili so šestnajsti naslov, dobro so igrali v evropskem ter alpskem pokalu, njihovi člani pa so steber naše državne reprezentance.

2. KK Triglav, kegljači. Eden najboljših športnih kolektivov v Jugoslaviji kegljači Triglava so 18. zaporednemu slovenskemu naslovu v letošnjem letu v izredni borbi, ko so morali nadoknaditi čez sto kegljev, prekosili sami sebe, saj so spet osvojili jugoslovanski kegljaški naslov. V sezoni 1974 so si tako s prvim mestom na državnem prvenstvu pridobili pravico tekmovanja v evropskem kegljaškem prvenstvu.

3. VK Triglav, vaterpolo, mladinci: Mladi vaterpolisti Triglava so presenetljivo tretji. Če pa pogledamo njihove dosežke, so le-ti boljši kot članski. Na letošnjem zimskem državnem prvenstvu so bili drugi, na letnem pa četrti. Vsekakor zaslužen uspeh.

4. KK Sava, kolesarstvo. Po prihodu trenerja Franca Hvastija iz Beograda, ki tudi sam še aktivno kolesari, je ekipa Save pridobila ugled. Že lani so bili na državnem prvenstvu v ekipni vožnji tretji, z enakim uspehom pa se ponašajo tudi letos.

5. VK Triglav, vaterpolo, člani. Peti so člani vaterpolskega moštva Triglava. Le-ti že nekaj let

uspešno nastopajo v II. zvezni ligi, letos pa jim ni uspelo, da bi se po treh letih spet uvrstili med najboljše jugoslovanske vaterpolske klube. Razočarali so na turneji po Dalmaciji in črnogorskem primorju in na koncu tekmovanja pristali na drugem mestu. D. Humer

